Torry Gredsted

Eventyrblod

Bibliotek 1800

Torry Gredsted

Eventyrblod

"Kammeratskabsfølelsen er en af livets store og dybe følelser – en af de følelser, man ikke bør give bort som skillemønt."

eBibliotek 1800

2025

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Torry Gredsted: *Eventyrblod* er baseret på originaler, som er public domain i lande hvor ophavsret er baseret på ophavsmandens død+70 år eller mindre (på udgivelsestidspunktet).

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Opholder du dig i et land uden for EU, bør du dog tjekke de lokale ophavsretsbestemmelser, før du videredistribuerer værket.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Torry Gredsted: *Eventyrblod* is based upon sources in the public domain in countries where copyright is based upon Life+70 years or shorter (at the time of publishing).

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA

Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

If you are outside the EU, you are advised to check the local copyright laws before copying and/or redistributing this ebook.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

1

"God morgen, Steffen."

"God morgen med dig. Nå, du er nok også tidligt på vej?"

"Ja – nu gælder det i dag, hvadbehager –"

Det var Otto Smith og Steffen Broch – begge elever i øverste klasse på Harridslevholms Gymnasium – der en tidlig septembermorgen mødtes på vej til skolen.

"Uh, hvor er det dumt, at den lille storskryder til π er kommet på Svingernes liste i år."

"Ja – ellers tror jeg, Biderne tabte. Det bliver også værre og værre år for år, hvis de stadig skal være eneherskende i elevrådet."

"Jeg troede dog, at det i år var gået op for Svingerne, at det gælder om at sikre sig mellemskolens stemmer, og det vil sige det samme som at få fat på den fyr, der er den førende dernede i de små klasser."

"Har Biderne da gjort det?"

"Ja, Otto, i år har de min sandten fået fat på den rette – Erik Henningsen. Han er en underlig dreng, og det er ganske besynderligt, at han ikke er Svinger. Han er fører for skolens juniorkrickethold, og der er ingen på hele skolen, der gør bedre gymnastik end han. Han går hele salen igennem på hænder, lige så let som vi andre på vore ben, han kan lave flikflak, baglæns saltomortaler, og hvad nu alt det hedder. Det er den slags, der gør indtryk på de yngste dernede."

"Jeg troede ellers ikke, at han havde sådan særlig indflydelse på sine kammerater. Han går da altid så alene rundt både på

sportspladsen og i skolegården."

"Det kan godt være. Jeg sagde jo også, at han var en underlig dreng, men du kan være rolig for, at det alligevel er ham, de ser op til. Jeg spurgte i går Olaf – du ved min lille bror, der går i klasse med ham – hvordan ham Erik egentlig var, og han sagde, at omtrent hele hans klasse vil stemme på ham. Olaf også, bare fordi det var ham. Alle mine forsøg på at påvirke ham til at stemme på vor liste blev ganske uden resultat. Det passer godt nok med, at han ingen sådan rigtige kammerater har. Olaf prøvede på at få ham med til sit fødselsdagsselskab, men han sagde nej, og det samme har han gjort til alle andre, der har villet have ham med hjem."

"Hvem er hans far da?"

"Begge hans forældre er døde. Hans far var vistnok tidligere sergent i den vestindiske hærstyrke, men er død derovre. Nu bor Erik hos en cigarhandler i Viborggade. Jeg tror nok, det er en onkel. Det var alt, hvad Olaf vidste. Der er aldrig nogen, der har været hjemme hos ham, men du kan tro, at bare det, at han er født i Vestindien og har set negrene derude, gør, at mange fra de nederste klasser vil stemme på ham. Klogere er de ikke, og Biderne har vist været heldige med at få fat på ham."

"Det kan godt være, men så har de til gengæld også Karsten Meyer med på listen, og værre hykler og sleskeprins er der ikke på hele skolen. Der er ingen, der er værre over for de mindre, når han kan se sit snit til det, end han er. Det er noget værre hykleri at høre ham tale om Biderne som det parti, der beskytter de mindre. Ptøj – han er ikke tiltalende, og du kan tro, mellemskolen er ikke begejstret for ham."

De var nået til skolegården, der allerede var som en levende myretue at se til, som en summende bikube at høre på.

Den første skoledag i september kunne man være sikker på, at ingen elever mødte for sent på Harridslevholms Gymnasium. Det var den dag, da den første halve skoledag fuldt ud var overladt eleverne til afholdelse af det store årlige valg til elevrådet. Mindst en halv time før skoletidens begyndelse troppede de op, spændte på og ivrige efter at se, hvad forretningsudvalget for de to stridende partier – Svingerne og Biderne – havde iværksat i de tidligste morgentimer.

Foran hovedindgangen var der trængsel. Her førtes valgplakaternes kamp. Pladsen til højre for indgangen var overladt Svingerne, til venstre Biderne, og begge partier havde udfoldet store anstrengelser for ved mægtige opslag at fange de ungdommelige vælgeres opmærksomhed og fortælle dem, hvilken liste der var den eneste rette at stemme på.

Opslagene var af højst forskellig art – lige fra store guirlandeomhængte plakater med den enkle opfordring: "Stem på liste B" til hele kunstværker, hvor man i tegning og ord lod spotten hagle ned over sine modstandere. Her så man f.eks. en ridder, hvis harnisk var overtegnet med bogstavet A, med fældet lanse forfølge en anden riddersmand, som på lignende måde var udstyret med bogstav B, og nedenunder stod: "Når A stikker B, stikker B a'". En beundrende skare havde samlet sig foran dette kunstværk. Her fortalte et andet opslag om Bidernes fortjenester, efter at de havde erobret elevrådet. Til venstre så man en ulykkelig lille stakkel ligge på jorden – frygten lyste ham ud af øjnene, og han værgede for sig med hænderne, mens en større dreng pryglede løs på ham. Ovenover stod: "Da

Svingerne havde magten – stem derfor på liste B". Til højre så man den store dreng gå smukt ved siden af den mindre, hvis øjne strålede af glæde – ovenover stod: "Da Biderne fik magten – stem derfor på liste B".

Foran denne agitatoriske tegning havde navnlig mellemskolens drenge samlet sig, og det var også for dem, den særligt var beregnet. De havde i dag deres store dag, hvor selv den mindste og mest forsagte blandt dem i kraft af sin stemmeseddel gjaldt lige så meget som selve føreren for skolens seniorfodboldhold. Og de kendte denne deres magt og nød med barnlig glæde den usædvanlige tildragelse, at de store fra gymnasieklasserne på denne dag ikke holdt sig for gode til at tale med dem endog lang tid ad gangen og følges med dem op og ned ad skolepladsen for at påvirke dem og lokke dem med de fagreste ord og løfter.

Konkurrencen var heftig mellem de to partier med de besynderlige navne – Svingerne og Biderne.

Hvorfra det første stammede, var der ingen, der kunne gøre rede for; det havde mange, mange års tradition og skrev sig langt tilbage fra den tid, da alle eleverne på Harridslevholms Gymnasium var Svingere. Biderne var et senere opdukket oppositionsparti, og det vidste alle, at det var en forkortelse af Dødbiderne – just ikke noget smukt navn for et parti, men nu havde det engang fået det, og selv partiets egne medlemmer kaldte det aldrig andet.

Hovedkernen af Svingerne bestod af det godt og vel hundrede kostelever, som boede på selve skolen, og partiets hovedprincipper var opretholdelse af de gamle traditioner, der i så rigt mål knyttede sig til Harridslevholms Gymnasium. De

kæmpede som løver for den gamle tradition, at de to øverste klasser, hvis elever boede sammen to og to, havde lov at holde sig en "slave" fra de lavere klaser, hvis elever lå på store fællesstuer. Tredjeøverste klasse var overgangsklassen. Den var fri for slaveriet, men på den anden side kunne dens elever ikke selv holde slaver.

Selv om årene havde mildnet slavens kår betydeligt, og det ikke gik til som i gamle dage, hvor det bl.a. var en særdeles yndet fornøjelse at lade slaven synge "Fryd dig ved livet, mens du er ung", mens han udspændt over en stol blev tampet igennem med sin egen bukserem, kunne han dog endnu udsættes for forskellige andre mindre behagelige situationer. Trods det var dog så godt som alle kosteleverne Svingere – de ældre, fordi de nu også ville nyde magtens sødme efter i så mange år at have gennemgået slavens trængselsår, de yngre, fordi der nu en gang ikke var nogen vej udenom.

Biderne havde slaveriets fuldstændige afskaffelse på sit program såvel uden for som inden for selve skolen. Herunder hørte også ophævelsen af "fortovsretten", dvs. den tradition, som kun tillod de tre øverste klasser at gå på fortovet, mens eleverne fra de nederste klasser skulle holde sig til selve gaden.

Og på mange andre områder søgte Biderne at komme skolens traditioner til livs.

Svingerne var i det store og hele skolens aristokrater, der ikke ville give slip på gamle rettigheder, traditioner og ceremoniel, mens Biderne var demokraterne, der ville, at alt skulle være ens for alle, hvad enten det nu gjaldt "fangerne" (kosteleverne) over for "bydrengene" (de, der ikke boede på skolen) eller de ældre elever over for de yngre.

Skolegården var som en sydende og brusende heksekedel. I større og mindre grupper diskuterede man højrøstet og med svingende armbevægelser det ene eller det andet partis chancer. Biderne gik temmelig sejrsikre rundt, de havde haft overtaget i de sidste år og var overbeviste om, at det heller ikke i år ville lykkes Svingerne at tilbageerobre elevrådet. De havde et godt fast tag i mellemskolens elever, og navnlig i år, hvor de havde sat Erik Henningsen på listen, følte de sig sikre i sadlen.

Eriks modkandidat var Poul Snare – sædvanligvis kaldet lille π på grund af sin lidenhed.

Det var ikke noget særlig heldigt valg, Svingerne havde foretaget ved at sætte ham på listen, thi han var på grund af sin utrolige vigtighed og indbildskhed langt fra populær blandt sine klassekammerater eller de yngre elever. Men lille π havde forstået at indynde sig hos førerne blandt Svingerne og bibringe dem det indtryk, at han var en pokkers karl i sine kammeraters omdømme. Nægtes kunne det jo heller ikke, at det var π, der havde undfanget den store idé, som Svingerne med begærlighed havde grebet, og som tak herfor havde de føjet ham i hans højeste ønske: at blive valgt ind som mellemskolens repræsentant i det almægtige elevråd.

Foreløbig blev hans idé bevaret som en stor hemmelighed, for hvilken sløret – efter forretningsudvalgets bestemmelse – først skulle løftes ved den mundtlige valgforhandling i gymnastiksalen, lige umiddelbart før stemmesedlen skulle skrives under og lægges i valgurnen. Ideen, fandt Svingerne, var glimrende – ny og absolut egnet til at fange mange af de yngres stemmer, men den skulle virke som en bombe, der skulle springe, lige før afgørelsen skulle finde sted, komme som en

mægtig overraskelse, der skulle lamme modstanderen, som ikke måtte få lejlighed til at gøre noget modtræk.

Henne ved "matematikernes krog" – et hyggeligt hjørne af skolegården, hvor der var trapper til at sidde på og en lille udbygning fra gymnastiksalen, som afgav herligt ly til forbudt frikvarterlæsning – opstod der pludselig et vældigt røre, så selv inspektøren, adjunkt Rose, der ellers på denne dag bevægede sig helt ude i skolegårdens periferi og kun var her for at forhindre en alt for "håndgribelig" valgagitation, blev opmærksom og så småt bevægede sig derover. Ud fra døren, der førte ned til gymnastiksalen, kom et optog bærende 5 mægtige plakater, der alle bar den samme inskription prentet med blodigrøde bogstaver:

"Hvad er Svingernes store overraskelse?"

Langsomt og værdigt skred plakatbærerne frem gennem den måbende forsamling, der med stigende forundring læste den ene plakat efter den anden. Forrest gik lille π, og han var ved at revne af indbildskhed og vigtighed, var ved at sprække af lyst til at fortælle til højre og venstre, at det var ham, der var ophavsmanden til alt dette postyr, at det var ham, som havde undfanget den store idé, der her blev gjort så megen stads af.

Over alt, hvor processionen kom hen, trak den alle, såvel Svingere som Bidere med sig, idet de alle flokkedes om plakaterne af nysgerrighed efter til sidst at få gådens løsning at vide.

Henne ved indgangsporten til skolegården stod dog to Bidere: Karsten Meyer og Erik Henningsen.

"Hvad er det for en ny dreng, du sagde, der skulle komme i jeres klasse?" spurgte Karsten.

"Jeg ved ikke, hvem det er, eller hvad han hedder til fornavn, men hans far er ingeniør Broge ved det ny havneanlæg, og jeg ved, at han kommer på skolen i dag," svarede Erik.

"Vi må have ham over på vort parti straks. Han skal ikke være "fange" – vel?"

"Nej, i går flyttede de ind i en villa ikke så langt fra, hvor jeg bor."

"Jamen, det er jo snart ringetid, så må han da komme."

"Der er han," svarede Erik og pegede hen imod en fjortenårig dreng, der med huen i nakken, hænderne i bukselommen og fløjtende højt kom slentrende lige hen imod indgangsporten.

Det var Jørgen Broges første skoledag på Harridslevholms Gymnasium, men der var intet forsagt eller frygtsomt over hans holdning. Han var også snart vant til at optræde som "ny dreng", for under hele sin skolegang havde han aldrig på grund af faderens evige rejsen rundt været længere end et år ad gangen på samme skole.

Han kendte af tidligere erfaring alle de mulige og umulige forsøg, der fra ældre elevers side bliver gjort for at få de nye og med forholdene ukendte elever til at dumme sig, og navnlig nu, da han denne gang tilmed kom senere end skoleårets sædvanlige begyndelse, måtte han være særlig forsigtig og årvågen. Det undrede ham derfor slet ikke, at hans første velkomsthilsen, da han trådte ind i skolegården, var Karsten Meyers spørgsmål: "Vil du være Svinger eller Bider?"

Jørgen stod naturligvis fuldstændig ukendt over for problemet Svinger eller Bider, og han skulle nok vogte sig for at

svare direkte på det stillede spørgsmål. Til grin skulle de ikke få ham sådan lige med det samme.

Han kikkede op på Karsten Meyer uden på nogen måde at lade sig imponere af hans større og kraftigere skikkelse.

"Kan du ikke svare?" fortsatte Karsten Meyer, irriteret over hans tavshed.

"Skulle du spørge fra nogen?" svarede Jørgen frækt.

Det blev dog Karsten Meyer for meget. Vel var han Bider og officielt og programmæssigt beskytter af de yngre elever, men det her var dog alligevel for galt. Tillod den nye hvalp sig ikke trods traditionen, som på det strengeste forbød nyankomne elever i det første år uden tilladelse at sige Du til de to øverste klasser, tillod han sig ikke her, hvor han næppe var kommet over tærsklen at sige Du og slynge et frækt og uforskammet svar lige i ansigtet på en ældre og værdig elev i skolens øverste klasse. Vel var Karsten Meyer bider og officielt og programmæssigt en modstander af al tradition, men det demokratiske lag fernis var ikke tykt nok. Han skottede forsigtigt hen imod den store klump, som var forsamlet om de opsigtvækkende plakater – nej, der var ingen af hans modparti i nærheden.

"Hvad siger du, hvalp?" udbrød han, greb fat i Jørgens arm og drejede kraftigt rundt.

Men Jørgen var hærdet i utallige slagsmål og var ikke til sinds at give op med det samme. Smerten gjorde ham rasende, og af al kraft plantede han sin højre hånd i mellemgulvet på sin modstander.

Med et langtrukkent "y-y-mø-ø-øh" faldt Karsten Meyer sammen.

Erik, som fra første øjekast havde følt sig i høj grad tiltrukket af Jørgens friskhed og frejdighed, der stod i så afgjort modsætning til hans egen tilbageholdne og lidt sky optræden, så med tilbageholdt åndedræt den store Karsten Meyer segne til jorden.

"Det var råt," stammede han.

Jørgen så hen på ham. Blodet fo'r ham i kinderne, og han knyttede næverne parat til at modtage sin nye fjende.

"Sparkede jeg ham måske – hva'?" spurgte han og gik et skridt frem mod Erik.

"Nej, det gjorde du ikke, men –"

"Så er det heller ikke råt, forstår du," afbrød Jørgen ham kort og fyndigt.

Det var Eriks og Jørgens første møde, og tiden og forholdene tillod ikke de to at komme nærmere ind på drøftelsen af Jørgens kampmoral, for optrinnet var dog ikke gået ubemærket hen. Snart var der samlet en stor skare omkring Karsten Meyer, som endnu lå let sanseløs på jorden. Utallige spørgsmål svirrede rundt i luften.

"Hvad er der i vejen med ham?"

"Er han syg?"

"Nej, det var ham dér, der slog til ham."

"Det har han rigtig godt af."

"Hvad er han for en?" osv. osv.

Adjunkt Rose banede sig vej gennem skaren.

"Hvad er der i vejen?" spurgte han.

I det samme kom Karsten Meyer til hægterne igen og rejste sig op. Uden at ænse hverken adjunkt Rose eller de andre fo'r han hen imod Jørgen, som straks stillede sig i angrebsstilling.

Adjunkten greb ham i armen.

"Så – så, Meyer – hvad er der løs?"

"Det var os, der var oppe at slås," svarede Jørgen fast og trådte hen foran adjunkten.

"Hvad er du for en?" spurgte adjunkt Rose og målte ham fra isse til fod.

"Jeg skal gå i skole her," svarede Jørgen og tog en konvolut med sine papirer og skolepenge frem.

"Hvad hedder du?"

"Jørgen Broge."

"Hvilken klasse?"

"4. mellem."

Karsten Meyer søgte imidlertid over for sine kammerater at bortforklare sit uheld, men han kunne ikke undgå at se alle de yngre elevers smil, og han var indædt rasende.

"Og så er din første handling her på skolen at komme op at slås med en af de ældre elever," fortsatte adjunkten med et smil og nikkede med hovedet i retning af Karsten Meyer. "Det lover jo godt."

I det samme ringede skoleklokken, og eleverne styrtede hen mod gymnastikhuset, hvor den spændende mundtlige valgforhandling skulle foregå.

"Kom så med mig," sagde adjunkten til Jørgen, "jeg tør vel knapt lade dig gå alene."

Bagefter fulgte en lang hale af de yngre elever, som med øjnene slugte den nye dreng, hvis første handling havde været at slå en af de store fra 3. gymnasieklasse i jorden.

"I kan tro, han skal nok blive Svinger," var der en af dem, der ytrede.

2

Gymnastiksalen var i dagens anledning lavet om til valglokale. I den ene ende stod et kateder, hvorfra kandidaterne skulle tale, og til begge sider for dette stod der stole til dem.

Svingernes kandidater havde plads til højre, Bidernes til venstre. Bagved stolene var der tværs over de nedfirede klatretove spændt plakater med de sidste manende opfordringer til vælgermængden.

Foran katederet tronede valgurnen i ensom majestæt på et bord med et pragtfuldt grønt klæde, og ved siden af sad listeførerne med gravalvorlige miner.

Elevrådet bestod af fem medlemmer, fire fra de tre øverste klasser og et fra mellemskolens klasser, og elevrådet havde her på Harridslevholms Gymnasium mange vigtige opgaver. Det var øverste leder på sportspladsen, og meget afhang her af dets energi og organisationstalent, idet det blandt andet også var elevrådet, der tog initiativet til alle sportskampene året rundt, modtog de fremmede skolers udfordringer og udfordrede selv.

Elevrådet var også skolens festkomité ved alle de årlige fester som skoleballet, fugleskydningen osv. Men foruden alle disse hverv, der stillede større eller mindre krav til fagkundskab og repræsentative egenskaber, var elevrådet også skolens domstol, som afgjorde alvorligere stridigheder mellem eleverne. Ja, selv nogle af skolens lærere støttede sig ofte til elevrådet, når det gjaldt en eller anden særlig vanskelig dreng. Erfaringen havde godtgjort, at den kammeratlige påvirkning, hvad enten den nu appellerede til synderens æresfølelse eller gav sig mere

hårdhændede udslag, tit og ofte nåede et godt resultat dér, hvor lærerens tro på et sådant var bristet eller hans tålmodighed nået vejs ende.

Alt i alt havde elevrådet den største indflydelse på hele livet på Harridslevholms Gymnasium, og det var derfor ikke så underligt, at valget dertil af alle skolens elever fulgtes med en levende interesse.

Den tidligere næstformand i elevrådet – Bideren Andreas Pedersen – som nu var udset til at indtage formandspladsen i det vordende elevråd, besteg talerstolen hilst med stærke håndklap fra sit parti. Han var en stor og svær fyr, men hverken hans fedme eller lade bevægelser tydede på, at han tilbragte mere tid end højst nødvendigt på sportspladsen. Han lagde begge albuer på katederet og slikkede sig velbehageligt om munden.

"I de sidste tre år har Biderne –" begyndte han.

"Dødbiderne!" lød en kraftig stemme fra salens baggrund.

Han standsede et øjeblik og så hen imod adjunkt Rose, der rejste sig op og vinkede afværgende med hånden hen imod afbryderen.

"– Ja kald I os bare Dødbiderne, det bryder vi os nu ikke om. Men i de sidste tre år har vort parti dannet elevrådet, og jeg behøver ikke at komme nærmere ind på, at der er sket store resultater her på skolen i den tid –"

"Ja, vi har ikke vundet en eneste sportskamp," lød atter en afbrydelse.

Adjunkt Rose rejste sig atter.

"I må lade taleren snakke i ro," formanede han.

"Det kan godt være," fortsatte taleren, "men vi regner heller ikke sportspladsen som skolens vigtigste og altbeherskende sted. Vi underkender ikke gymnastikkens og sportens betydning her på skolen, men vi vil ikke være med til at være sportsidioter."

Harmdirrende fy-råb afbrød her taleren, så adjunkt Rose måtte benytte dirigentklokken for at bringe ro over forsamlingen.

"Så længe skolearbejdet," fortsatte Andreas Pedersen, da der endelig blev stille, "ikke lægger beslag på hele vor tid *(åh! hør bare)*, kan vi godt være med til, at der lægges vægt på sporten, og I yngre vil også se vore bestræbelser herpå ved, at Erik Henningsen er optaget på vor liste i år."

Jørgen, som sad ved siden af adjunkt Rose, så sig om, hvem vel denne Erik Henningsen kunne være, og blev snart klar over, at det var ham, han havde mødt ved indgangen til skolen. Erik trak øjnene til sig. Mon ikke den ny dreng, som den kraftkarl og gåpåfyr, han øjensynlig var, hurtigt ville tvinge ham ud som fører for de yngre på sportspladsen, tænkte han.

"Vi Bidere er i det hele taget det parti, som hver eneste af de yngre skulle holde sig til og stemme på. Se blot på plakaten derude, og I vil kunne se forskellen på før og nu. Og vi vil fortsætte vore bestræbelser på at arbejde for lige ret for alle her på skolen. Vi vil ikke tåle noget overgreb fra de ældres side, og vi vil – vil –"

Taleren rømmede sig og tog et stykke papir frem, hvorpå han havde skrevet sin tale.

"Og vi vil – vi vil –"

"– heller ikke tåle klø fra de små," lød en vittig afbrydelse, som fik salen til at runge af latter. Karsten Meyer blev blodrød, og taleren gik helt fra koncepterne. Den ellers så vel indstuderede slutning af sin tale måtte han læse op.

"Vort program er i det store og hele, at vi vil arbejde på vor gamle skoles hæder og ære, ikke ved stædigt at holde på alt det gamle, som ikke passer ind i den nye tid. Traditioner kan blive mugne og skimlede, men det gode kammeratskab, som er bygget på lige ret for alle – såvel stor som liden – tåler altid dagens lys.

Vi vil ved et ærligt åndens arbejde i ungdommens år gøre os værdige til at optage mandens gerning. Vi hilser det motto, der hver morgen ved skolens indgang lyser os i møde:

Non scolae sed vitae discimus.

Vi lærer ikke for skolen, men for livet."

Så slikkede taleren sig atter velbehageligt om munden og forlod katederet med tunge slæbende skridt.

"Hu-u-u-uh," kom det dybt nede fra Jørgen, på hvem disse højtravende ord havde virket som en spand koldt vand over hovedet.

Adjunkt Rose vendte sig om imod ham.

"Sagde du noget?"

"Nej, nej."

Adjunkten så længe på ham. Pokkers kvik og rask dreng at se på i hvert fald, tænkte han.

Næppe havde Andreas Pedersen forladt talerstolen, før Svingernes førstemand – William Borg – i et spring var deroppe.

Han var i ét og alt en fuldstændig modsætning til sin forgænger – høj og elastisk og med livlige bevægelser. Han lagde ikke sine albuer på katederet, men begyndte med en rask og energisk håndbevægelse udover forsamlingen.

"Vor gamle skoles ære og hæder taler Andreas Pedersen og Biderne om. Hvad har de udrettet i den lange tid, de har haft magten i elevrådet? Intet andet end at slæbe os andre fra nederlag til nederlag. *(Hør! Hør!)*

Jeg skal ikke dvæle længe ved deres gamle paradenummer – det, de så smukt kalder mishandling af de små. Det ved I alle lige så godt som jeg er noget nonsens. Men det er tradition her på Harridslevholm, at de yngre skal oplæres af de ældre."

"Ja, I tæver dem til at lystre," afbrød en fanatisk Bider. Adjunkt Rose vinkede atter afværgende med hånden.

"Så-h – det gjorde de måske i gamle dage, hvor det gik mere hårdt til, og det kan også godt være, der falder en lussing af nu og da over for en næbbet fyr, men det har han ingen skade af. Man skal lære at krybe, inden man kan gå.

I er rigtig dumme dernede i mellemskolen, at I vil lade jer lokke af Bidernes godtkøbssnak. Hvad gør Biderne for jer andet end trække rundt med jer og klappe jer på hovedet og fortælle jer, at I er nogle søde og rare små fyre?"

"Har vi måske ikke oprettet diskussionsklub for dem og orkester og –" fo'r Andreas Pedersen op.

"– jo, og sangforening og alt det andet bras," fortsatte taleren, "men I har ikke vundet en eneste ærlig kamp i den tid. Der var en tid, hvor Harridslevholms Gymnasiums senior så vel som junior kamphold var frygtet landet over. Nu er det til grin, nu ved alle, at de her på skolen spiller fodbold med dansesko og

kricket med løse manchetter. I er blevet nogle rigtige slapsvanse og tøsedrenge alle sammen."

Jørgen så hen på Bidernes kandidater, og Erik vendte atter blikket bort, da deres øjne mødtes.

"Det kan ikke blive ved at gå således, og vi må gøre noget for at vinde vort gamle ry tilbage."

William Borg holdt inde et øjeblik og så roligt ud over drengeskaren. Der var mange af de yngre, som flyttede sig lidt uroligt på bænkene.

"Hvad er Svingernes store overraskelse?" slyngede han så pludseligt ud med tordenrøst, at det gav et sæt i dem alle. Samtidig rejstes alle fem plakater, som Svingerne havde trukket rundt med i skolegården, og deres ildrøde bogstaver fangede alles blik.

Atter en lille pause.

Der var dødsstille i salen.

"Vi *vil* vinde vort gamle ry på sportspladsen tilbage," fortsatte William Borg. "Hvis Svingerne erobrer elevrådet, garanterer vi – hører I: *garanterer* vi, at der i år skal komme et fodboldhold fra en engelsk skole herover og kæmpe med skolens hold. Det er der ingen anden skole, der har haft før.

Vælg så, I dernede fra mellemskolen, mellem sangforening eller oplevelse af en kamp mellem engelske drenge og et udvalgt hold fra vor gamle skole.

Stem derfor på liste A!"

Let og spændstig forlod taleren katederet, og skulle man dømme efter den mægtige klapsalve, der fulgte hans valgtale, måtte der være sket et større omslag.

Rundt om i mangen en lille mellemskolehjerne foregik der også en hård kamp. Vel havde mange af dem netop William Borg at takke for en knaldende lussing, når de ikke straks sprang på hans mindste vink, men alligevel – en kamp med engelske drenge, virkelige englændere, som talte et fremmed sprog, og med de sjove huer, de kendte fra deres bøger, det var dog en oplevelse.

Lille π's idé havde opnået at så tvivl og vække kamp rundt om, og det dramatiske optrin med de fem plakater, der lige med ét skød i vejret, undlod heller ikke at gøre et dybt indtryk.

Biderne så forundrede og overrumplede på hinanden. Karsten Meyer sprang op for at protestere, men satte sig dog hurtigt ned igen. Det var dog vist ikke heldigt, om han optrådte efter sit morgenuheld, og han nøjedes med at sende et rasende blik i retning af Jørgen.

Hævn, hævn, sang det i ham.

Under en summende uro begyndte afstemningen. En efter en kom de hen og fik deres stemmeseddel udleveret, holdt hånden over, for at ingen skulle se, hvor de satte krydset, rullede stemmesedlen sammen og lagde den i valgurnen.

Optællingen af stemmer foregik under lydløs stilhed. Man hørte kun listeførernes monotone stemmer – A-B-A-A-B –

Adjunkt Rose talte sammen. Da han var færdig, ringede han med klokken, og omtrent 300 drenges øjne hang ved hans mund.

"Liste A har fået 146 stemmer, liste B har fået 146 stemmer."

"Det er jo lige mange," brød en klar drengestemme pludselig den dybe stilhed.

"Rigtigt, Ivar," svarede adjunkt Rose muntert, "efter Chr. Hansens regnebog er 146 = 146."

"Men den ny dreng har jo ikke stemt," råbte en anden.

Alles øjne vendte sig mod Jørgen, som endnu sad på sin plads.

"Han har ingen stemmeret," råbte man energisk fra Bidernes lejr. De var ganske sikre på, at han ikke var på deres parti.

"Vist har han stemmeret," lød det fra anden side.

Salen var atter et brusende kor af stemmer.

Adjunkt Rose ringede kraftigt med klokken.

"Naturligvis har Jørgen Broge stemmeret. Han har været indmeldt på skolen siden 19. august. Det er en fejl, at han ikke er opført på listen."

"Kom her hen, du," fortsatte han og vinkede ad Jørgen.

Jørgen gik hen til bordet og fik en stemmeseddel udleveret. Han var ikke i tvivl. Efter alt, hvad han havde set og hørt, var hans plads ubetinget i Svingernes række. Rundt om ham flokkedes de to partiers kandidater og prøvede deres overtalelseskunst. Så fik lille π en lys idé – troede han da. Han gik lige hen til Jørgen og hviskede i hans øre, men dog så højt, at Erik, der stod lige ved siden af, kunne høre det:

"Hvis du stemmer for Biderne, kommer han den store Karsten Meyer, du var oppe at slås med, ind i elevrådet, og så bliver det ikke godt for dig at være her på skolen."

Jørgen sendte ham et blik fuldt af kold foragt.

"Gå nu tilbage og lad Jørgen Broge i fred og ro fylde sin stemmeseddel ud," formanede adjunkt Rose.

Jørgen tog sin blyant, skrev og kastede sin stemmeseddel i valgurnen.

Adjunkt Rose tog den op, og atter hang alles øjne ved hans mund.

Det varede længe, inden han sagde noget, men endelig læste han: "Tror du, jeg er bange for ham?"

Dyb forundring stod at læse i alles øjne.

"Hvad skal det sige?" henvendte adjunkten til Jørgen. "Den stemmeseddel er jo ugyldig. Betyder det, at du ikke vil stemme?"

Jørgen nikkede tavs.

Ved lodtrækningen vandt Biderne.

Da den almindelige ophidselse – af glæde og sorg – havde lagt sig, var det stående samtaleemne mellem drengene, hvad meningen egentlig var med den mærkelige stemmeseddel.

Der var kun to, som vidste det – lille π, som klogeligt holdt mund, og Erik, som var vant til at holde sine hemmeligheder for sig selv.

3

Ude i den ret skumle Viborggade havde cigarhandler Olsen sin lille bod, hvor han opholdt sig fra tidlig morgen til sildig aften. Han kom så at sige aldrig uden for en dør, hvad der måske for en del skyldtes, at han havde klumpfod. Det stadige ophold indendørs i det trange butikslokale med den usunde, ramme tobakslugt havde efterhånden gjort ham svagelig af helbred og meget pirrelig af sind.

Hans kone – Eriks kødelige tante – var fuldstændig blottet for orden og huslighed, og de to små stuer, der lå bag butikken, var snavsede, uhyggelige og stank altid af mados.

Deres ægteskab var barnløst, hvad der havde gjort sit til, at de begge efterhånden var blevet sure og gnavne og navnlig da mod andre folks børn, som det vrimlede med i dette så børnerige forstadskvarter.

Det var derfor ikke just den kærligste velkomst, der blev den lille otteårige Erik til del, da han nu for seks år siden havde holdt sit indtog i sit fremtidige plejehjem.

Eriks far havde været oversergent i den vestindiske hærstyrke, og Erik selv var født derude på de daværende dansk-vestindiske øer. En tyfusepidemi bortrev i samme uge både hans far og mor, og den forældreløse knægt blev sendt hjem til moderlandet for at opdrages hos sine slægtninge.

Underligt nok var den kønne livsglade dreng ikke blevet den solstråle, der kunne lyse op i de trange baggårdsstuer. Mindet om hans plejeforældres første kølige modtagelse holdt sig

stædigt med årene, og de gjorde ikke mere for deres plejebarn end højst nødvendigt.

Renten af den lille kapital, der blev Eriks fædrenearv, kunne vel holde hans plejeforældre nogenlunde skadesløse, men efterhånden som han voksede op, blev udgifterne ved hans underhold større og større, og sandheden tro så både hans onkel og tante med glæde hen til den dag, da han for bestandigt kunne træde ud over deres tærskel. Kapitalen stod jo desværre fast og kunne ikke røres.

Sine første skoleår havde Erik tilbragt i kommuneskolen, men på grund af sin opvakthed og sine gode evner havde han – trods plejeforældrenes protest – for to år siden opnået en friplads på Harridslevholms Gymnasium.

I disse to år var der foregået en mærkelig forvandling med ham. Den tidligere livsglade dreng, der havde tumlet sig i munter leg med sine jævnaldrende kammerater og her glemt alle døgnets små og store sorger, var nu blevet sky og tilbageholdende. Han følte sig slet ikke hjemme mellem sine nuværende kammerater, der så godt som alle stammede fra velstående og rige hjem. Hans tidligere kammerater fra kommuneskolen holdt sig nu efter hans optagelse på "den fine skole" langt fra ham, ja slyngede endog hånende ord efter ham, når de mødtes.

Erik var blevet en ensom dreng – skønt alt i ham higede efter den støtte og hjælp, det er at have en virkelig god ven og kammerat.

Det var hans drengestolthed, der fik ham til fra første stund selv at holde sig tilbage fra sine nye kammerater. Disse kom ham åbent i møde. De spurgte ham ikke om, hvem hans far var,

eller hvordan der så ud i hans hjem, men følte sig straks tiltrukket af det ægte drengeagtige, der var over deres nye kammerat, hans smidighed og styrke, hans store gymnastiske evner og hans ubetingede førsterangsstilling på kricketpladsen. Dertil kom også, at han var født i et fjernt land, i sine tidligste drengeår havde leget med sorte niggerbørn og endnu kunne tale flydende engelsk.

Men Erik var stolt af sind. Når de andre fortalte om deres herligheder derhjemme eller om deres rejser i ferierne, blev han tavs. Hvad havde han at fortælle om? Når de ville give ham noget, fordi de gerne ville glæde ham, afslog han det, fordi han ikke havde noget at give dem igen. Når de indbød ham til fødselsdagsgilder eller gerne ville have ham med hjem i ferien, takkede han, men sagde nej, fordi han vidste, at han aldrig kunne gøre gengæld.

Jo ældre han blev, desto mere stædig blev han i sin stolthed, men sin førerstilling blandt kammeraterne beholdt han stadig, thi han var i al sin færd på skolen en ærlig og trofast kammerat.

"Han er en underlig dreng, og det er ganske besynderligt, at han ikke er Svinger," havde Steffen Broch bemærket, da han valgmorgenen mødte Otto Smith. Ja, Erik havde mange af Svingernes fornemste egenskaber, men Bidernes "lige ret for alle" havde sneget sig ind i hans sind og tanke. Det kunne ikke være andet, end at det en gang imellem prikkede i ham, når han hørte så meget om alle de livets goder, der var hans kammerater forundt – ikke af misundelse, langtfra – nej, det var af en ubevidst retfærdighedsfølelse.

Og desuden havde Biderne jo oprettet diskussionsklubben for de yngre elever – "Mimer" kaldet –, og her var Erik en flittig,

men anonym indsender til tidsskriftet "Mimers Væld", som en af de ældre elever, der ledede klubben, redigerede. På mødeaftenerne kunne han sidde ganske andægtig og høre sine egne digte blive læst op.

Det var alle ydre forhold, der efterhånden havde fået Erik til at skrive digte. Hans plejeforældres snavsede, mørke baggårdsstuer var intet hyggeligt opholdssted, hans eget lille tagkammer var heller ikke indbydende, og han havde ingen kammerater uden for skoletiden til at lege med. Derfor færdedes han altid alene ved skov og strand fordybet i sine egne tanker.

Trods det, at han på kricketpladsen kastede den hårdeste og sikreste bold, trods det, at han kunne løbe som ingen af sine jævnaldrende kammerater og gå hele gymnastiksalen igennem på hænder, slå saltomortale og slå flikflak, trods al hans legemlige sundhed, styrke og smidighed havde han dog efterhånden flere kollegiehæfter fulde af de vemodigste digte om den varmende sol, den lysende måne og de tindrende stjerner, om bøgeskov og stormes susen, om stille nætter og håbløs kærlighed.

Hans tanker, hans længsler og drømme måtte have luft.

Hen imod aften den dag, da han om formiddagen var valgt ind i elevrådet, sad Erik på sit tagkammer bøjet over sit bord og med hånd under kind. Det var synd at sige, at det lille trange værelse var særlig godt udstyret med møbler – en seng uden sengetæppe, et lille vaskebord, et bord og en stol – det var i og for sig det hele. I stedet for skab var der i det ene hjørne slået en tværstang fra væg til væg, og fra denne hang et snavset storblomstret stykke lærred ned for at skærme hans tøj. En

trækasse og nogle papæsker tjente ham til kommode, og heri lå hans undertøj. På bordet lå til venstre hans skolebøger, til højre nogle bøger, som han havde lånt fra skolebiblioteket sammen med hans bedste eje: I. P. Jacobsens samlede skrifter, som en af hans lærere havde foræret ham, da han forlod kommuneskolen. Desuden stod der et fotografi af hans forældre, taget i Vestindien – moderen klædt i hvidt og faderen i gallauniform med solhjelm.

Erik tænkte, hans pande lå i dybe rynker, og af og til strøg han sin hånd gennem håret. Foran ham lå et stykke papir med det sidste resultat af hans forsøg i digtekunsten.

En åben plet i skoven.

Den ranke bøg omkranser
mit det dejlige sted,
hvor myggene danser
i al gemytlighed,
hvor bøgens tætte grene
som et skærmende tag
værner blidt om stedet
ved nat og ved dag.

De mange farver blandes,
rødt, hvidt og gult og grønt,
og alle stemmer sammen –
åh! så harmonisk skønt.
Så langt som øjet rækker,
myldrer blomster i flæng
og danner her naturens
dybt bølgende seng.

Og så en aften stille,
når solen går ned,
da ligger jeg på blomster
i aftenens fred,
når alle ting er dysset
i søvnens dybe magt,
når duggen har kysset
den rige blomsterpragt.

Kort sagt, når alt i skoven
følger søvnens kald,
da lyder nattergalens
afbrudte tonefald.
Ja, sendes mig fra oven
sorg eller glæde ned,
da søger jeg til skoven
til mit dejlige sted.

Hele eftermiddagen havde han vandret alene om i skoven, drevet af en besynderlig uro, der var kommet over ham.

Trods al modstand havde han hele tiden måttet tænke på formiddagen og dens mangeartede begivenheder, men stadig var hans tanker standset ved den ny dreng, der var kommet ind i hans klasse – Jørgen Broge.

Han havde ikke kunnet gøre sig selv rede hvorfor, men der havde nu været noget over ham, der gjorde ham forskellig fra alle de andre.

Erik tænkte, men hans tanke gjaldt i øjeblikket ikke det nu fuldendte værk, som lå foran ham med sine mange rettelser og overstregninger. Hans tanker var atter hos Jørgen – den måde,

hvorpå han var kommet om morgenen, skønt det var første gang, han skulle møde på skolen, hans rappe svar til Karsten Meyer og hans slagsmål med denne, hans underlige svar på lille π's trussel for at få ham til at stemme på Svingernes liste – jo, jo, der var nu noget særegent ved ham. Hvorfor havde de alle sammen i klassen ellers straks været sådan over for ham, som havde han altid været iblandt dem, og hvorfor havde han selv ikke som ellers holdt sig i baggrunden, men været der, hvor Jørgen var. Og dengang Jørgen gav wienerbrød til hele klassen nede hos pedellen, hvorfor havde han ikke som ellers sagt nej – jo, det var den måde, Jørgen havde sagt det på, han havde ikke kunnet andet end tage mod det stykke.

Eriks pande lagde sig i endnu dybere rynker, og han rejste hovedet med et lille energisk kast. Hvorfor havde han dog også sagt ja og taget det stykke wienerbrød?

Han rejste sig op, rodede sine lommer igennem, skønt han godt vidste, at der ikke var noget dér, som kunne omsættes i gangbar mønt, så sig derefter forskende om i værelset – nej, der var jo heller ikke noget. Så standsede hans blik ved de to bind, som udgør I. P. Jacobsens samlede værker.

Skulle han virkelig? Jo, der var ingen vej udenom. Han ville give noget igen.

Lidt efter var han på vej til antikvarboghandleren omme i Adelgade. Sin dyrebare skat havde han omhyggeligt skjult under sin jakke.

4

Just på samme tid som Erik var på vej for at afhænde sin bogskat, stod Jørgen med begge hænder i lommen midt på gulvet i sit nye værelse i forældrenes villa.

Hele eftermiddagen havde han været beskæftiget med at ordne og hænge op, og nu stod han betaget og overvældet af sin flid og betragtede sit værk. Der havde min sandten også været noget at tage fat på, for hans værelse lignede et fuldstændigt etnografisk museum. Direktøren for dette lille museum havde dog ikke taget det så nøje med, hvad der hørte til en, og hvad der hørte til en anden verdensdel. Alle verdensdele var repræsenteret. I et hjørne stod et par laplandske ski og udenom dem fantastiske og besynderlige våben fra det mørke Afrika – krumme knive, spyd og sværd, her var en virkelig cowboylasso anbragt side om side med en gammel dansk flintelåsbøsse, og her hang en ægte indianertomahawk over et pragtfuldt tigerskind fra Indiens jungle.

Jørgens store værelse var anderledes interessant end Eriks trange trøstesløse kvistkammer. Her var over hundrede forskellige ting, hvoraf hver eneste ville være et stolt eje for en dreng i hans alder.

Alle disse herligheder stammede fra onkel Henrik – denne underlige onkel, som ikke bestilte andet end at rejse verden rundt, som havde været sømand, baneingeniør i Mexico, guldgraver i Californien og meget andet, som havde skudt tigre i Indiens jungle, krokodiller på Java og løver i Afrikas mørke fastland. Onkel Henrik var Jørgens ideal, og han omfattede ham

med lige så megen kærlighed som sin far og mor. Og onkel Henrik holdt ikke mindre af sin raske brorsøn. Selv sagde han altid, at det udelukkende var for hans skyld, han så ofte kom hjem til sit fædreland, og hver gang, han kom hjem, bragte han altid prægtige gaver med til sin yndling.

Jørgen stod midt på gulvet i dybe tanker, mens hans øje prøvende gik fra væg til væg. Også han havde tanker, længsler og drømme, men de var så såre forskellige fra Eriks – de handlede ikke om måneskin og forårsgrønne bøgeskove, nej, han så sig i tankerne snart flyve af sted hen over prærien i selskab med vilde cowboys, snart under store strabadser trænge dybt ind i den mørke urskov, hans længsel gik ud mod den store vide verden, hans drømme var de dristigste og vildeste eventyrdrømme om stordåd og mandige bedrifter.

En let banken og døren gik op.

"Næh – onkel Henrik – er det dig?" råbte Jørgen, som brat blev revet ud af sine drømme.

"Ja, min dreng – goddag – jeg skulle dog se, hvordan I boede," svarede onkel Henrik, trykkede Jørgens hånd hårdt og klappede ham på skulderen.

"Hvor er dine forældre, Jørgen?" føjede han til.

"De er ikke kommet hjem endnu – de er vist ude at se på tapeter. Se, onkel Henrik, det er mit værelse. Er det ikke blevet fint nu?"

Onkel Henrik så sig omkring og smilte.

"Du tager det ikke så nøje med, hvad der hører til de forskellige verdensdele, min ven – nå hvad så, der er jo lige herligt alle steder. Nu skal jeg snart forøge din samling, Jørgen."

"Du rejser da ikke igen, onkel Henrik?" spurgte Jørgen.

"Jo, jeg kom her nærmest for at sige farvel. Nå, det bliver denne gang kun et lille trip på et halvt års tid eller deromkring."

"Hvorhen da, onkel Henrik?"

"Lidt ned i Afrika, min ven. Der går et par flodheste og venter på mig. Nå, men lad mig nu høre. Du er jo begyndt i en ny skole i dag, Jørgen. Hvordan er den så?"

"Åh, den er ligesom alle de andre. Skønt den er vist alligevel en underlig en. Der er to slags drenge, som kalder sig Svingere og Bidere."

På onkel Henriks spørgsmål måtte Jørgen forklare det nærmere.

"Og hvad vil du så være, Jørgen?"

"Jeg ville gerne have været Svinger, men –," svarede Jørgen og trak usædvanligt længe på *men*.

"Men hvad?" spurgte onkel Henrik, og nu måtte Jørgen op med hele historien, som begyndte med slagsmålet med Karsten Meyer og endte med optrinnet foran valgurnen.

Onkel Henrik hørte interesseret til og så tankefuld på sin brorsøn, som – skønt han endnu kun var skoledreng – allerede havde så meget af Brogernes stolte, trodsige udfordren af alt og alle.

Jørgen misforstod sin onkels tavshed og troede, at det var forkert, det han havde gjort.

"Var det forkert, onkel Henrik?" spurgte han helt angst.

"Nej, Jørgen, det tror jeg ikke. Nogle ville måske kalde det dumt gjort, men hvad –"

"Det var heller ikke råt – vel? – at jeg gav ham den i maven. Jeg sparkede jo ikke," fortsatte Jørgen.

"Hvem sagde, det var råt?"

"Det gjorde Erik."

"Ja, men kære Jørgen, jeg kender dem ikke alle sammen. Jeg ved jo ikke, hvem Erik er," svarede onkel Henrik med et smil. "Hvem er Erik?"

"Det er ham, jeg egentlig bedst kan lide af dem alle sammen, og det gør heller ikke noget, at han er Bider. Du skulle bare se ham gå på hænder eller spille kricket. Jeg har aldrig i mine dage set en kaste så hårdt, og der er ingen, der kan tage hans bolde. De andre fortæller, at han er født ovre på vore vestindiske øer."

"Vore vestindiske øer," gentog onkel Henrik mørkt. "Jørgen, det er ikke mere vore. Dem har vi solgt, vi har lukket vort eneste vindue mod vest."

"Åh, det glemte jeg, onkel Henrik, hvorfor solgte vi dem?"

"Nej, Jørgen, det vil vi ikke tale om. Du vil ikke kunne forstå det alligevel, og tanken herom er snart det eneste her på Jorden, der kan gøre din onkel hidsig og få ham til at glemme sig selv. Nå, dreng – ham Erik, han spiller altså godt kricket. Ved du hvorfor?"

"Nej."

"Jo, ser du, ovre i Vestindien på eksercerpladsen på Sct. Thomas, dér spiller de kricket som få andre steder i verden. Det er negrenes yndlingssport, og fra ganske små unger, ja, jeg kan ikke sige, før de kan knappe deres egne bukser, for den slags går de ikke med, men fra de næppe kan stolpre af sted, begynder de at spille. Rundt om på alle vejene kan man se disse stumpskjortede rollinger stille en gammel petroleumsdunk op som gærde og spille kricket med en flad gren som boldtræ og nogle sammenrullede klude som bold. Fra tidlig morgen og til solen går ned, er der myldrende fuldt af kricketspillende på

eksercerpladsen, og jeg har tit stået der og tænkt på, at hvis jeg bare måtte udvælge et hold negerdrenge under 15 år, så ville de tampe hvert eneste europæisk drengehold, om de så tog dem fra alle landene i Europa. Det er nok der, din ven Erik har lært at spille."

"Men hvorfor spiller negrene da så godt?"

"Åh, Jørgen, det ligger dem i blodet. Det er måske arven fra forfædrene, der slyngede boomerangen ud og ramte sikkert det flygtende stykke vildt. Men jeg kunne godt lide at tale med Erik. Så kunne vi snakke lidt om livet derude.

– – – om de dejlige tropiske øer, hvor Dannebrog før vajede," føjede onkel Henrik sagte til.

"Bliver du nu her hos os, onkel Henrik?"

"Ja, et par dage, min ven. Tag så Erik med dig hjem i morgen eftermiddag. Nå, der kom nogen nedenunder, det er nok dine forældre."

5

"Han kommer i dag – uha, så er de mellemtimer forbi," råbte William Eriksen, som ellers på grund af sin robuste optræden kunne smykke sig med det smukke tilnavn "Skallesmækkeren", da han næste morgen trådte ind i 4. mellem, hvor hans allerede ankomne kammerater sad i hidsig overlæsen på lektierne til første time.

"Hvem siger det?" spurgte Knud Billing og så op fra sin bog. Hans øgenavn – "Appetitost" – hidrørte ganske simpelt fra den omstændighed, at hans mor i hans første skoledage på Harridslevholms Gymnasium havde forsynet et stykke af hans skolemad med nævnte skarpe ost, hvis lugt snart tiltrak hans kammeraters opmærksomhed. Det var nok til at skaffe ham øgenavnet. Senere forsvandt appetitosten – vel nok på hans indstændige anmodning – men øgenavnet havde længere levedygtighed.

"Er I tossede, og jeg skulle have lært min fysik i den time," faldt en anden ind.

"Hvem er det, der kommer?" spurgte Jørgen.

"Det er sandt, det ved du jo ikke," svarede Appetitost beredvilligt, "vi har før haft adjunkt Iversen i historie, men han blev syg i sommerferien og kommer ikke foreløbig. Nu skal vi have en vikar i stedet for. Han hedder Madsen og er dr. phil., forstår du."

"Hvordan er han?"

"Hvor skulle jeg vide det fra. Han kommer lige fra København og har ikke været lærer før."

"Menneskebørn," råbte Jørgen pludseligt og sprang op på bænken, "ham må vi have sjov med lige fra først af."

Det var jo ikke at vente, at en dreng med Jørgens sind og humør skulle være en idel skoledreng, som sad roligt på sin bænk og fredeligt slugte lærdommens mere eller mindre velsmagende piller. Her blev de tilmed stillet over for en vikar, en, der var ukendt med skolen, ukendt med kollegaer og drenge. Vikarers skæbne er vist ens overalt, deres første timer er så sandelig ingen dans på roser – ukendt som de er med alt og alle.

Jørgen havde allerede en trofast garde, som ivrigt gav sit bifald til kende, og forslag på forslag susede gennem luften, da lille π endelig følte sig kaldet til at optræde på arenaen. Efter sit nederlag i går foran valgurnen over for Jørgen havde han med meget mishag set, hvorledes denne fra første færd var i gang med at erobre sig en førerstilling i klassen. Lille π følte sig såret og tilsidesat.

"Det tror jeg nu ikke, der bliver noget af," faldt han ind; "den ny lærer er i familie med Karsten Meyer, det ved jeg bestemt, for han har selv sagt det, og så får vi bare hele elevrådet på nakken af os."

Et lille øjebliks tavshed, men så ringede klokken til morgenandagt, og alle brød op.

Jørgen fik ikke tid til at svare, men Erik, som hele morgenen ikke havde haft øjnene borte fra Jørgen, der fra første øjeblik havde haft en besynderlig indflydelse på ham som ingen anden før, fik dog tid til at se, at der lagde sig en endnu dybere rynke over Jørgens øjenbryn.

"Hvad mon han ville have svaret," tænkte han.

Inden de nåede solennitetssalen, var Jørgen på siden af lille π.

"Jeg syntes, jeg sagde dig i går, at jeg var ligeglad med ham Karsten Meyer og jeres elevråd."

Lille π svarede ikke, men trak på skulderen og så vigtig ud.

"Er du klar over det?" fortsatte Jørgen.

Stadig intet svar.

"Ja, når du ikke vil svare, så må du selv tage følgerne," fik Jørgen lige tid til at slynge ud, inden de nåede salen.

Jørgen var rap i tanken og havde allerede sin plan færdig. Han forstod straks at skabe en vis forbindelse mellem den ny vikar og den omstændighed, at lille π var klassens frikvartervagt, og den store tomme melsæk, som han om morgenen havde lagt mærke til i pedelgangen.

I spisefrikvarteret var Jørgen nede i pedelgangen for at se efter, om hans sæk endnu lå på plads, da Erik kom hen til ham.

"Vil du ikke have et wienerbrød?" spurgte Erik.

"Tak skal du have, det siger jeg naturligvis ikke nej til," svarede Jørgen og tog gemytligt sin ny kammerats arm, glad over hans venlighed.

De gik hen til bordet, bag hvilket den trivelige madam Pedersen stod med vagtsomme øjne og sin fede hånd på cigarkassen med pengene.

"Værsgo, tag hvad for et stykke, du vil," sagde Erik og halede et kronestykke op af lommen. "Du gav mig et i går," føjede han til.

Jørgen, som allerede havde taget sit stykke, så forbavset på Erik, da han opfattede dennes sidste ytring.

"Hvad vil det sige? Er det derfor, du vil give mig et i dag?" spurgte han halvt stammende og lagde sit stykke på bordet igen.

Erik svarede ikke.

"Ja, så vil jeg ikke have det," fortsatte Jørgen og vendte sig bort.

Skamrødmen fo'r Erik til kinderne. Han var lige på nippet til at løbe efter Jørgen og fortælle ham, at han ikke havde villet såre ham, at han gerne ville give ham det stykke wienerbrød, selv om han aldrig havde fået noget af ham. Åh, hvorfor sagde han også det, han måtte jo vide, at Jørgen ikke var som de andre. Hvad nu, – hvad havde han nu ud af den formue, som hans bogskat havde indbragt ham i går aftes, – dér gik han jo, og han ville ikke have hans tilbudte wienerbrød. Han havde ikke fået lejlighed til at gøre gengæld, – tværtimod, hans stolthed havde fået et nyt knæk.

Madam Pedersen havde allerede vekslet kronestykket. Hun havde ikke lagt mærke til, hvad der var foregået, og med den største forbavselse i stemmen råbte hun: "Høj – du – De der – du, De fik jo ikke penge tilbage."

Madam Pedersen var altid i mægtig vildrede med, om hun skulle sige De eller du til de halvstore elever. Erik hørte hende slet ikke, – han var allerede langt væk.

Et øjeblik stod madam Pedersen og vidste slet ikke, hvad hun skulle gøre. Løb hun efter ham, tog de andre skarnsknægte vel af hendes fad uden at betale, men han derhenne skulle jo have penge tilbage. Hun blev på sin post, tog et hjørne af papirunderlaget og pakkede pengene ind.

"Ih du alstyrendes," mumlede hun, da hun fik øje på de to urørte stykker wienerbrød. Den måde at handle på var aldrig før forekommet i hendes praksis.

"Han kommer, han kommer," lød råbet, og alt, hvad der var af elever i 4. mellem nede i pedelgangen, styrtede op.

Med øjnene på stilke fulgte de den ny lærer – vikaren dr. phil. Madsen –, som fulgtes med adjunkt Rose over legepladsen.

Det var en ung mand med kunstnerhat, stort bindeslips og løse manchetter, som hang ham langt ud over hænderne. Han havde en underlig gang, idet han først satte hælen til og endte sit skridt med et lille hop på tåspidsen. Måske skyldtes det hans lidt nervøse og usikre optræden, for det er ikke altid lige let for en ung lærer første gang at bevæge sig sikkert og utvungent over en legeplads propfuld af drenge, der med ugenert stirren følger hans bevægelser.

"Se bare, hvordan han går," råbte Appetitost, "han hopper jo som en skade."

"Han skal hedde Hop," lød det rundt omkring.

Mere skal der ikke til for at skaffe en lærer et øgenavn, som vil følge ham år efter år. Senere vil man forgæves spørge, hvorfor han netop kaldes det – ingen vil kunne svare, men navnet holdt sig sejlivet.

Vikar, dr. phil. Madsen kom dog til sidst lykkeligt gennem den nysgerrige sværm – lidet anende, at han allerede var døbt med det uundgåelige øgenavn.

Næppe var dr. phil. Madsen forsvundet gennem hovedindgangen, før Jørgen atter var nede i pedelgangen. Hurtigt fik han fat på sækken, og ad forbudte veje sneg han sig op i klassen.

"Hvad vil du med den sæk?" spurgte den forbavsede π, da Jørgen trådte ind i klassen.

"Nu skal du se – vil du bare se her," svarede Jørgen og spilede sækken ud.

π bøjede sig ned, men i samme nu blev sækken trukket ned over ham. Han sprællede kraftigt, men forgæves, for det var den stærkere Jørgen en let sag at få ham puttet helt ned. Han snørede omhyggeligt sækken til og bar den ind i et lille tilstødende rum, hvor der blev opbevaret rengøringsrekvisitter.

I det samme ringede klokken, og de andre elever kom styrtende op.

Adjunkt Rose kom ind sammen med dr. phil. Madsen og forestillede ham for klassens elever, som meget andægtigt sad på deres pladser.

"Hvor er π henne?" var der vel en, der hviskede, men det spørgsmål vakte ingen større uro, idet alle tænkte, at han som klassevagt havde noget at gøre på lærerværelset eller andetsteds.

Dr. phil. Madsen sad på kanten af katederstolen og så ind i de mange drengeøjne, der mødte hans. Så skød han manchetterne op og begyndte.

"Ja, jeg skal jo nu være jeres lærer i historie. I kender ikke mig, og jeg ikke jer, men jeg håber nok, vi skal komme godt ud af det sammen."

Sådan begynder vel de fleste nye lærere.

Inde i rekvisitrummet var der en kost eller lignende, der væltede. Det fangede et øjeblik drengenes opmærksomhed, men snart var alt roligt igen.

"Før vi begynder, må jeg lære jeres navne at kende," fortsatte dr. phil. Madsen, halede et stykke papir op af lommen og begyndte at læse op.

En efter en rejste drengene sig op, og dr. phil. Madsen glædede sig allerede over deres velopdragenhed og rolige optræden.

"Poul Snare," kaldte han. – Tavshed.

"Hvor er Poul Snare henne? – Han står her på min liste."

"Det kan være, jeg har trådt på ham," sagde Jørgen, rejste sig op og så under sin støvlesål.

Dr. phil. Madsen så uforstående på ham, mens en halvt undertrykt latter hørtes rundt omkring.

"Hvad er det, du siger?" spurgte han.

"Det kan være, jeg har trådt på ham," svarede Jørgen med uforstyrret ro, "jeg skal sige doktoren, han er nemlig så lille."

Hele klassen lo højt, og i det samme hørtes et højt dump imod døren til rekvisitrummet. Det var π, der i sækken efterhånden havde fået sig trillet hen imod døren.

"Luk op der," råbte dr. phil. Madsen, som nu begyndte at forstå, at hans første indtryk af klassen ikke helt var det rigtige.

"Du der – luk op," gentog han og pegede på William Skallesmækker, som sad nærmest døren.

Det var ikke den rigtige, doktoren havde fået fat på, for William Skallesmækker var mand for at opfatte situationen.

"Jeg tør ikke," svarede han, "det spøger her på skolen. Jeg tør ikke – jeg tør ikke."

"Hører du ikke, at jeg befaler dig at lukke op," tordnede doktoren, som fra sin pædagogik vidste, at man over for en drengeflok aldrig må tabe det første slag.

William gik hen imod døren, men næppe var han kommet derhen, før han med et skrig fo'r tilbage.

"Jeg tør ikke," gentog han og søgte at se forskrækket ud, skønt han var ved at kvæles af latter.

"Jeg tør," råbte Jørgen, løb hen til døren og fik den op.

Ud væltede sækken med den kæmpende og sprællende π.

"Løs den sæk op," råbte doktoren, og med sin lommekniv fik Jørgen båndet skåret over.

Lille π kravlede frem, og – himmel og hav, hvor han så ud. Kridhvid overalt, han lignede fuldstændig en pjerrot. Han stod et øjeblik og missede med øjnene lige så lidt i stand til at tage situationen som doktoren, der mimrede med munden og bestandigt skød sine manchetter op.

Først sad klassen et øjeblik som lamslået, men kun et øjeblik, så brød jubelen løs, og en mægtig latterbølge slog op mod den ulykkelige π og den endnu ulykkeligere vikar.

Men hurtigt måtte der handles, hvis der endnu skulle reddes lidt.

"Gå ud, du der, og få dig vasket og børstet," sagde doktoren og stødte selv π ud ad døren.

Langt om længe faldt klassen til ro.

"Hvem er mester for det?" tog doktoren til orde med harmdirrende stemme. "Er det dig?" og han pegede på den nærmeste. "Nej." – "Er det dig?" spurgte han den næste. – "Nej."

"Hr. doktor, det er ikke fair play," lød pludselig en klar røst, og alt blev dødsstille. Det var Jørgen, der havde rejst sig.

"Hvad siger du?" fo'r doktoren op.

"Det er ikke fair play. På den måde kan De let få at vide, hvem det var, for vi lyver os ikke fra det. I øvrigt er det mig, der har

lavet det, men det her er ikke fair play."

Doktoren sendte ham et rasende blik, og havde han drevet synderen en knaldende lussing, kunne noget vel have været reddet endnu, men end ikke det gjorde han. "Vi tales ved senere – du og jeg. Jeg indmelder dig til rektor for dette her."

Klassen havde undrende hørt til. Flere af dem forstod knapt, hvad Jørgen havde ment med sit fair play, men alle havde på følelsen, at dette her ville ende galt.

"Det er alligevel ikke fair play," mumlede Jørgen og satte sig ned.

Resten af timen forløb roligt. Dr. phil. Madsen nøjedes med at gennemgå den næste lektie i Grækenlands historie. Han talte om, at årstallene var historiens skelet og om Demosthenes' program og mente hermed dennes tanker og meninger. Af og til afbrød han sig selv med et lille kort "hallo". Det var en anden af hans særheder, som naturligvis ikke gik upåagtet hen.

"Hvis han tilmed sladrer til rektor, så holder jeg ikke op med at lave sjov hos ham," sagde Jørgen til sine kammerater, da doktoren forsvandt ud af klassen.

Allerede i næste time blev Jørgen hentet ud; og da han vendte tilbage, var hans højre kind temmelig ophovnet, og der sad mærker som af fire fingre.

"Nå, min ven," sagde adjunkt Rose, som havde klassen i fysik, "du har nok været udsat for en særlig slags fysisk eksperiment."

Adjunkten smilede. Han kunne allerede pokkers godt lide den knægt, og Jørgen smilede også. Han var ikke forknyt, for en knaldende lussing havde han mange gange været udsat for, og det havde rektor åbenbart forstand på at give. Ingen vrøvl eller

udenomssnak, ingen dumme undskyldninger havde der været tid til – et par ord og bang – der sad den, og så ud ad døren.

Den sidste time var gymnastiktimen, og endnu en gang fik Jørgen anledning til at beundre Eriks store færdighed i kricketspillet. Her på sportspladsen var han en helt anden end i klassen – livlig og munter, og alle de andre adlød hans mindste vink. Jørgen stod og glædede sig til at få ham med hjem i eftermiddag, rigtig snakke med ham og vise ham alle sine herligheder. Erik og onkel Henrik skulle nok blive gode venner.

Da timen var forbi, gik Jørgen hen til Erik, som var i færd med at spænde sine benskinner af.

"Du, Erik – jeg skulle spørge fra onkel Henrik, om du ikke kom med hjem i eftermiddag."

Erik så forbavset op, og scenen nede hos pedelkonen stod med ét lyslevende for ham.

"Nej," svarede han kort og bøjede sig atter ned.

"Hvorfor ikke? Du kender ikke onkel Henrik, han har også været i Vestindien og ville gerne snakke med dig," fortsatte Jørgen.

Erik svarede ikke, men kæmpede en hård kamp med sig selv. Der var jo intet, han hellere ville end netop det at komme til at tale rigtigt med Jørgen, have ham helt for sig selv. Men alligevel – han havde krænket og såret ham ved ikke at ville have hans wienerbrød.

"Vil du så ikke?" gentog Jørgen sit spørgsmål.

"Nej."

"Er det, fordi jeg ikke spiste det stykke wienerbrød?"

Erik rejste sig og havde selv følelsen af, at han blev blodrød i hovedet.

"Det – nej, det var mig såmænd ligegyldigt," løj han, "det bliver jo din egen sag."

"Du kommer altså ikke?" spurgte Jørgen stakåndet.

"Nej."

"Så kan du lade være, jeg vil naturligvis ikke trænge mig på eller tigge dig om det."

Tilsyneladende ligegyldig vendte Jørgen ham ryggen og slentrede af sted, men inderst inde følte han sig dybt krænket i sin stolthed, og han var både vred på Erik og ked af det, for det var nu alligevel ham, han syntes bedst om. Skulle han vende om igen og sige til ham, at det godt kunne være, at det var en misforståelse med det stykke wienerbrød – nej, det kunne han ikke få sig selv til. Så ville han måske bare le ad ham igen.

Tilbage på pladsen stod Erik og så efter Jørgen. Hvorfor havde han dog sagt nej til hans venlige indbydelse. Der var jo alligevel ikke noget, han hellere ville end have Jørgen til ven og kammerat. Så – der forsvandt han om hjørnet, og langsomt gik Erik alene hjem til sit trøstesløse, skumle kvistkammer.

Han følte sig så ensom som aldrig før.

6

De følgende dage talte Erik og Jørgen ikke sammen. Hver gik sine egne veje, og ingen af dem ville gøre det første skridt for at komme hinanden i møde.

Jørgens indflydelse på sine kammerater blev større og større dag for dag, og der var allerede nogle, der i al hemmelighed begyndte at drøfte, om han ikke ville være bedre som fører for juniorkampholdet end Erik. Skulle de drage en sammenligning mellem de to, var Jørgen dog at foretrække på så mange måder. Ingen på hele skolen var så dristig overfor lærerne og så opfindsom, når det gjaldt om at lave sjov. Og uden for skolen var han nok værd at komme sammen med. Han indbød dem meget beredvilligt hjem til villaen, og her var der mange ting egnet til at påvirke deres drengesind og beskæftige dem i fritiden – ikke alene Jørgens vidunderlige samling, som onkel Henrik i årenes løb havde foræret ham, og som de ikke kunne blive trætte af at se på og høre om, men hans forældre havde også båd. I den foretog de under Jørgens førerskab og malerisk udstyrede med knive, spyd og sværd, buer og pile fra hans samling dristige eventyrtogter op ad åen, som snoede sig gennem den nærliggende skov.

Her havde de en hemmelig hule, hvorhen de efter endt togt trak sig tilbage, og når de blev trætte af at være dumdristige irokesere eller vilde buskmænd, diskuterede de skolen og dens lærere, alt mens de i fred og ro for forældre, lærere og ældre elever med lidenskab hengav sig til den forbudte, men vidunderlige cigaretrygning. Jo, Jørgen var nok værd at være

ven og kammerat med, han var en opgående sol, i hvis lys Eriks tidligere så lysende stjerne begyndte at formørkes.

Skallesmækkeren og Appetitosten var blevet Jørgens nærmeste kammerater, og det værdige trekløver, som allerede ved sin lidt for livlige optræden havde henvendt det samlede lærerpersonales opmærksomhed på sig, stod en morgenstund foran den store tavle. De skulle have dr. Madsen i første time. Jørgen stod med kridtet i sin hånd.

"Nu skal I se," sagde han og begyndte at tegne – først et jernbanetog, der holdt ved en perron, og dernæst et skelet, der kom løbende i fuld fart, og som under den ene arm bar nogle papirer.

"Hvad skal det være?" spurgte Skallesmækkeren.

"Nu kan du bare vente," svarede Jørgen og forsynede skelettet med en omfangsrig blød kunstnerhat, stort bindeslips og løse manchetter, der hang langt ud på fingerknoglerne.

"Det er Hop – er du tosset, hvis han ser det," sagde Appetitosten med ikke så lidt alvor i stemmen.

Efterhånden var de andre kommet til og stod med mere eller mindre betænkelige miner og betragtede kunstværket.

Da Jørgen var helt færdig med sin tegning, skrev han med store bogstaver nedenunder:

"Hallo! Hallo! Demosthenes' program – 10 øre!"

Nu var der ingen, der længere var i tvivl om, hvem tegningen skulle forestille, og der blev med ét helt stille.

"Det er vel ikke meningen, at det skal blive stående?" spurgte Erik, som fra elevrådets sidste møde vidste, at dr. Madsen havde haft en længere samtale med sin halvfætter Karsten

Meyer, og at denne sidste havde rådet ham til at indmelde Jørgen til elevrådet næste gang, der var noget i vejen med ham.

"Tør du ikke lade det blive stående?" spurgte Appetitosten.

"Du skulle nødig opfordre dertil, det bliver jo ikke dig, det går ud over," svarede Erik ham hårdt.

"Såh, det kan da aldrig komme dig ved – du – Bider."

"Jo, naturligvis skal det blive stående. Hvorfor skulle jeg ellers have tegnet det," afbrød Jørgen det begyndende skænderi.

Så ringede det til morgenandagt.

Med største spænding afventede 4. mellem dr. Madsens ankomst til klassen. Klassevagten stod med hovedet ud af døren.

"Nu kommer han," hviskede han tilbage.

Erik rejste sig fra sin plads og gik op imod tavlen. Han nåede lige akkurat at få fat på svampen, da de nærmeste, som blev klar over hans hensigt, sprang til og fik ham revet bort.

I det samme trådte dr. Madsen ind, og alle rejste sig op. Hans blik gik henover tavlen, og den vredesrødme, som steg op i hans kinder, fortalte godt nok om, at han fuldt ud forstod tegningen.

"Nu driver klassen snart sin gadedrengeagtige opførsel for vidt," fo'r han rasende op, "men jeg ved nok, hvem der er mester for det, og jeg vil råde ham til alvorligt at tage sig i agt og så få det krimskrams slettet ud i en fart. Nu med det samme," og så stampede han arrigt i gulvet.

Til dr. Madsens store forbavselse rejste en 7-8 stykker sig op. Det var Jørgens trofaste garde, som havde aftalt denne gang at ville stå last og brast med ham. Snart fulgte alle de andre med, og hele klassen styrtede op imod tavlen og kæmpede om at få tegningen visket ud.

Deres sammenhold og opofrelse var dog forgæves – end ikke det forstod doktoren at sætte pris på. Med en sejrherres mine gik han ned til Jørgens plads og tog en af hans stilebøger.

"Nå – du mener, at dit nye påfund skal narre mig. Du tror måske ikke, at jeg har øjne i hovedet og kan se, at det er dig, der har skrevet det," sagde han og pegede triumferende på Jørgens karakteristiske bogstaver.

"Men jeg skal nok få ram på dig," føjede han til.

Time efter time gik, og til Jørgens store forbavselse blev han ikke kaldt ned til rektor. Så havde dr. Madsen alligevel ikke sladret denne gang. Men i sidste frikvarter kom Erik hen til ham. Han havde fået ordre til at meddele sin klassekammerat, at han havde at give møde for elevrådet efter endt skoletid. Forgæves havde han bedt om at måtte blive fri for dette for ham så kedelige hverv – der var ingen vej udenom. Dr. Madsen havde efter aftale fortalt sin halvfætter om Jørgens sidste bedrift, og med begærlighed havde Karsten Meyer grebet lejligheden til at få hævn over sin heldige modstander på valgdagen.

"Jeg skulle sige til dig, at du skulle møde for elevrådet i klasseværelse nr. 8 efter sidste time," sagde Erik med en let dirren i sin stemme.

Jørgen så forbavset op på ham. Siden deres sidste møde på sportspladsen havde de ikke talt et ord sammen.

"Hvad vil det sige?" spurgte han.

"Det er dr. Madsen, der har klaget over dig."

"Og hvad så?"

"Ja, så må du møde for elevrådet."

"Jeg vil blæse jeres elevråd en lang march," svarede Jørgen hånligt.

"Jørgen, du bliver nødt til det. Ellers tvinger du mig til at sige, at du ikke vil." Der var helt angst i Eriks stemme.

"Nå, det er du måske heller ikke så ked af," svarede Jørgen og gik fløjtende sin vej.

I samme øjeblik, som han slyngede sin sidste hånlige ytring ud, fortrød han den. Han følte, at det var en meget dårlig oprejsning, han tog for den krænkende afvisning, hvormed Erik på sportspladsen havde mødt hans indbydelse – men nu var det sagt.

Lige uden for skoleporten stod Karsten Meyer med to andre medlemmer af elevrådet, og næppe havde Jørgen vist sig, før de faldt over ham.

"Nå – du tror, du sådan kan stikke af, hva'," triumferede Karsten Meyer og greb fat i Jørgen. "Du vil altså ikke adlyde vor ordre om at møde. Men vi skal give dig noget andet at tænke på."

Trods energisk modstand slæbte de ham tilbage over skolegården og op i klasseværelse nr. 8, hvor formanden og Erik allerede var.

Uden for porten stod omtrent hele 4. mellem og ventede ophidset på resultatet. Det var ikke de blideste ord, der faldt om Erik – deres forrige klassehelt, ord som sladderhank, bangebuks, forræder o. lign.

Elevrådet sad meget højtideligt omkring et bord. Formanden slog forhandlingsprotokollen op og begynde med drævende røst et helt forhør.

"Hedder du andet end Jørgen Broge?"

"Næh."

"En af skolens lærere, dr. phil. Madsen, har klaget til elevrådet over din opførsel i hans timer. Det er ikke en enkelt gang, du har været på spil, og i dag har du blandt andet tegnet en uforskammet karikatur af ham på tavlen. Er det dig, der har tegnet den?"

"Ja, naturligvis."

"Du kan godt spare dine næsvise svar, og i det hele taget ønsker vi ikke her på skolen, at eleverne opfører sig gadedrengeagtigt over for lærere eller kammerater. Nu er det overladt os her i elevrådet at tage bestemmelse om, hvad der skal gøres ved sagen. Har du ellers noget at fremføre?"

Jørgen så trodsigt på dem og svarede ikke.

"Så kan du gå ind i sideværelset og afvente elevrådets kendelse," sluttede formanden højtideligt og slikkede sig om munden.

"Hvad skal vi gøre ved ham?" spurgte Andreas Pedersen og så hen på de andre, "det er en svært næsvis knægt."

"Han skal have en ordentlig dragt prygl," foreslog Karsten Meyer, og hævnglæden lyste i hans øjne, "sådan en omgang, at han ikke skal glemme den foreløbig."

"Hvordan er han ellers dernede hos jer?" henvendte en tredje til Erik.

"Jørgen er en vældig flink fyr," svarede Erik, "og vi holder alle sammen meget af ham. Det var måske heller ikke hans mening, at tegningen skulle være blevet stående, men der var nogle, der spurgte, om han var bange for det, og så ville han ikke slette den ud."

"Jeg holder nu alligevel på, at prygl er det eneste, der kan hjælpe noget her," tog Karsten Meyer atter ordet.

Men Erik gik endnu en gang i brechen for sin klassekammerat, og på hans forslag blev det vedtaget med 3 stemmer mod 2, at Jørgen i stedet for prygl skulle dømmes til at give dr. Madsen en undskyldning.

Efter at alt omhyggeligt var skrevet ned i protokollen, blev Jørgen atter hentet ind.

"Egentlig fortjente du en omgang prygl for din opførsel," tog formanden ordet, "men da du er ny her på skolen, er vi blevet enige om, at du denne gang skal slippe med i næste time at give dr. Madsen en undskyldning for din opførsel. – Er du klar over det?"

"Ja, over at jeg ikke gør det, det er jeg klar over," svarede Jørgen fast.

"Hvad skal det sige?" spurgte Andreas Pedersen forbavset.

"Jeg skal ikke have noget af at tvinges til at bede om forladelse som et andet pattebarn. Det skal jeg nok selv bestemme. Så kan I tæve mig, lige så galt I vil."

"Der kan du se, Erik. Det sagde jeg nok," fo'r Karsten Meyer op, "prygl er det eneste, der hjælper på fyren."

Erik havde med tilbageholdt åndedræt hørt på Jørgens trodsige udfordring. Det var altså det eneste resultat, han havde haft ud af sine ihærdige bestræbelser på at redde sin kammerat fra prygl, men nu følte han, at det jo også var ham selv, der havde taget fejl. Naturligvis ville en dreng som Jørgen ikke stå op og ydmyge sig selv i sine klassekammeraters påhør, og nu, da han fik at vide, at det var ham, der havde foreslået

det, nu ville han vel bare tro, at det var for rigtigt at hævne sig på ham.

"Ja, det må du selv om," sagde formanden, "men det bliver ikke anderledes. Det er elevrådets dom, og den har du at rette dig efter."

"Men jeg gør det ikke, om I så flår mig levende," var Jørgens sidste ord.

7

Der blev med ét dødsstille i klassen, da Erik næste morgen trådte ind. Alles øjne vendte sig mod ham, men ikke én besvarede hans "god morgen".

Han studsede et øjeblik og følte sig kold over hele kroppen. Så vidt var det altså nu kommet, at ikke én af hans klassekammerater ville svare ham. De betragtede ham åbenbart som en sladderhank, siden de behandlede ham på den måde, som nu engang er almindelig over for dem, der har begået den dødssynd at sladre.

Han så sig omkring. – Jørgen var endnu ikke kommet. Der var tid endnu til at forklare det hele, til at fortælle dem alle, hvorledes han i elevrådet havde rost Jørgen og stået på hans side, men han kunne ikke få sig selv til det. Han ville ikke ydmyge sig overfor dem og skyldte i hvert fald ikke dem nogen forklaring. Hvad brød han sig om andres mening og dom, når blot han vidste med sig selv, at det var rigtigt, det han havde gjort. Ville de ikke have noget med ham at gøre, kunne han vel klare sig selv. Men Jørgen, åh bare han dog vidste, hvor meget han holdt af ham, og at han intet højere ønske havde end at måtte blive hans ven og kammerat.

Jørgen kom stormende ind i klassen.

"God morgen med jer," råbte han på sin egen friske måde og kylede sin bogpakke hen på plads. "Nu skal I høre. Knippelfin. De fleste af jer ved, hvem min onkel Henrik er. Han kom i morges for at sige farvel, for han rejser i morgen til Afrika. Derfor kommer jeg så sent, men han spurgte mig, om I ikke alle

sammen ville med ud og spise til aften i Margrethelund. Vi skal køre derud i charabancer, og han vil vise lysbilleder fra alle Jordens lande og stort fyrværkeri, og bang og halløj bliver der. Vil I ikke med alle sammen?"

Almindelig jubel.

Jørgen så sig om og fik øje på lille π, som stod eftertænksomt og rullede med tungen.

"Også du, π, selv om jeg puttede dig i sækken. Du var ganske vist selv ude om det, men skidt med det. Jeg skylder dig en undskyldning. Her har du min hånd. Går du så også med?"

Det kunne lille π ikke stå for, og glad og tilfreds trykkede han Jørgens hånd.

William Skallesmækker trak Jørgen hen i en krog og hviskede ham noget i øret.

"Ja, naturligvis," råbte Jørgen højt.

"Tager du ikke også med?" henvendte han til Erik.

Atter stilhed i klassen.

Erik følte blodet hamre i sine tindinger. Skulle han – nej, når Jørgen kunne give π en undskyldning, bare fordi han havde holdt lidt sjov med ham, så måtte han også her først tage sin sårende ytring fra i går tilbage. Og så den behandling, han havde fået i morges af alle sine kammerater, nej og atter nej, han ville ikke tages med af nåde og barmhjertighed, bare fordi de skulle med alle sammen. Ville de isolere ham, var han vel nok i stand til at kæmpe sin kamp alene.

"Nej, jeg tager ikke med," svarede han, "ellers tak."

Jørgen var nær ved at komme med sit "hvorfor", men tog sig i det. Han var i sin overstrømmende glæde og morgenfriskhed også lige ved at gå hen til Erik og fortælle ham, at han mange

gange siden i går havde fortrudt sin ubesindige ytring, men han gjorde det ikke. Han huskede endnu Eriks latter og udbrud på sportspladsen: "Nej, det er mig såmænd ligegyldigt. Det bliver jo din egen sag." Han ville ikke udsætte sig for en gentagelse her i alle kammeraternes nærværelse.

Atter stod de to overfor hinanden. Hver for sig nærede de de største ønsker om at lære hinanden nærmere at kende og blive gode venner og kammerater, men hver for sig var de lige stædige i deres trodsige drengestolthed.

"Nå, drenge – I verdens fremtid, er I så samlet allesammen?" spurgte onkel Henrik, da vognen kørte op for villaens dør.

"Ja, undtagen Erik," svarede en ham.

"Erik – nå, er det ham fra Vestindien?"

"Ja."

"Kommer han da ikke?"

"Nej."

"Hvorfor?"

"Han ville ikke."

"Hm, det var kedeligt nok. Ham ville jeg ellers gerne have snakket lidt med, og Jørgen synes jo så godt om ham."

"Vist ikke mere."

"Såh, hvorfor det?"

Efterhånden havde flere og flere samlet sig tæt om den vidunderlige onkel Henrik, om hvem der stod en berusende duft af romantik og eventyr. Man kunne også godt se på hans magre ansigt med de hårde træk og den lidt gullige ansigtsfarve, at han var en mand, der havde set sig om i verden og prøvet ikke så lidt.

"Der er ingen af os, der mere bryder sig om ham, efter at Jørgen er kommet. Han har sladret om ham," ytrede en anden.

"Føj for pokker, det er det værste, en dreng kan gøre, efter min mening."

Jørgen kom nu til.

"Nå, Jørgen, så er vi vist klar. Der mangler jo kun ham, du talte om – Erik."

"Ja, onkel Henrik, han kunne desværre ikke komme."

"Kunne ikke –," gentog onkel Henrik og så sig om efter ham, der havde fortalt ham, at han ikke ville med.

"Han kommer nok en anden gang, onkel Henrik. Jeg ville selv morderlig gerne have haft ham med."

"Er han da ikke en sladderhank?" spurgte onkel Henrik prøvende.

"Hvem siger det?" fo'r Jørgen hidsigt op og rynkede panden. Han vidste med sig selv, at han ikke med et ord havde omtalt gårsdagens begivenhed på legepladsen.

"Nå, drenge," afbrød onkel Henrik al yderligere diskussion om dette emne, som han havde på følelsen ikke mere skulle drøftes; "lad os så komme af sted. Op på vognen med jer og det i en fart. Humøret op over hele linjen. Syng og skrål, lige så galt I vil. Jeg har været med til at danse indianerkrigsdans og var engang forfulgt af over hundrede hylende negre, og dem kan I med jeres bedste vilje ikke hamle op med. Op på vognen med jer."

Trods alle dagens spændende begivenheder kunne Jørgen alligevel ikke slippe Erik ud af tankerne. Selv om Erik ikke ville have noget at gøre med ham, så skulle de andre min sandten ikke have lov til at bagtale ham og være onde over for ham.

Uden at Erik skulle få et ord at vide om det, ville han være hans ven og kammerat. Bare han dog havde været med – netop en dag som denne, og heri havde Jørgen ret. Hvor kunne han have haft godt af at blive revet bort fra alle sine sentimentale digte, at tilbringe en dag netop som denne, for onkel Henrik forstod sig på drenge – raske livskraftige drenge – og vidste, hvilken kost han skulle byde dem.

Efter først at have arrangeret og ledet en vild og spændende røverleg i skoven viste han dem efter aftensbordet lysbilleder fra alle Jordens egne: sorte spydbevæbnede buskmænd på kængurujagt i Australien, antilopejagt i Persien, rødhuder på bisonjagt i Nordamerika, gemsejagt i Steiermark, laplænderes elsdyrjagt i Norge, tigerjagt på elefantryg, næsehornenes kampe i Afrika, beduiner på strudsejagt, grønlændere på hvalfangst, negere jagende den store gorilla, ulvejagt i Rusland, tunfiskefangst på Sicilien osv.

Det blev et spændende foredrag, for onkel Henrik forstod kort og klart at forklare hvert enkelt billede, det blev en time i geografi og naturhistorie, som ingen af de ungdommelige tilhørere nogen sinde glemte.

Eventyrlyst har til alle tider haft stærk magt over drengesind, og ingen kunne som onkel Henrik føre sine tilhøreres tanker på langfart ud i den store verden, ingen kunne som han vække eventyrlængsel, så det kriblede i kroppen, og øjnene blev blanke. Mest betaget var vel nok hans egen brorsøn Jørgen, som nu gennem så mange år under sin onkels påvirkning havde iklædt den nøgne virkelighed eventyrets fantasifulde klædebon, – han, som havde sine bogreoler fulde af bøger, der nærede hans eventyrlængsel og eventyrdrømme. Men selv her, hvor han

– som aldrig før – i tankerne søgte ud i rummet på eventyrjagt, måtte han tænke på Erik. Kunne han bare få ham med, syntes han, at idealet var nået.

Et pragtfuldt fyrværkeri sluttede dagen. Raket på raket fo'r hvislende gennem luften for højt oppe med et dumpt knald at opløse sig i pragtfulde stjerner i alle regnbuens farver, vidunderlige sole dansede fløjtende rundt og spredte en sky af gnister omkring sig, alt mens vældige skrubtudser med øredøvende knald hoppede rundt mellem benene på dem.

Begejstringen og jubelen ville ingen ende tage. –

"Du, Skallesmækker – jeg får en idé," sagde lille π og trak sin kammerat lidt afsides.

"Nå gør du det, π? Er den god?"

"I morgen aften skal der være møde i "Mimer", og Bidernes formand Andreas Pedersen skal holde foredrag om Oehlenschlæger."

"Tak skal du have – kommer der ikke."

"Jo netop, vi skal alle sammen komme – hele vor klasse, og hvis de klør Jørgen deroppe i elevrådet, så laver vi fyrværkeri."

William Skallesmækker blev pludselig helt interesseret og så spørgende ud.

"Forstår du – som en demonstration. I det øjeblik Andreas Pedersen bestiger talerstolen og begynder at sludre, så tænder vi allesammen vore skrubtudser, hva'behager –"

"Den er god, π – hyss – lad os spekulere lidt over det. Du er nu ikke så dum alligevel, selv om du ikke er så stor. Du er altså ikke længere gal på Jørgen efter sækkehistorien?"

"Nej, nej, nej," svarede π med overbevisende kraft.

"Så kan jeg godt betro dig, at det er vor mening at afsætte Erik som fører for kampholdet – den sladderhank."

"Skal Jørgen være det i stedet for?"

"Ja, naturligvis, men ikke et ord til ham selv, det er en overraskelse, vi vil give ham."

"Hvornår?"

"På lørdag eftermiddag."

Vognene kørte op, og under sang og latter gik turen atter hjemad.

"Nå, Jørgen, var du så tilfreds med den tur?" spurgte onkel Henrik, da de andre var taget hjem hver til sit; "det er nogle raske kammerater, du har."

"Sig mig, onkel Henrik, hvem sagde, at Erik var en sladderhank?" spurgte Jørgen.

"Jamen dreng, hvis jeg nu sagde dig det, så ville jeg jo også være en sladderhank, men jeg ved såmænd heller ikke, hvem det var."

"Jamen det er han ikke, onkel Henrik," sagde Jørgen fast og bestemt.

"Kan du stadig godt lide ham, Jørgen, så var det en skam, at han ikke kunne komme."

"Kunne – nej, onkel Henrik, han ville ikke, og han ville heller ikke sidste gang, men da var du jo pludselig rejst, inden jeg kunne sige dig det."

"Hvorfor vil han da ikke, Jørgen?"

"Jeg ved det godt, skønt han selv siger nej, men det er alligevel, fordi jeg ikke ville have det stykke wienerbrød. Jeg tror ikke, han kan lide mig, men derfor skal de andre ikke bagtale ham. Skønt, onkel Henrik, jeg tror godt, han kan lide mig

alligevel, det var ham, der ville viske den tegning ud, jeg havde tegnet på tavlen af Hop – Hop, det er en af vore lærere, en rigtig ækel en, og jeg tror nok, at han tror, det er mig, der har sagt, at han har sladret, men det har jeg ikke, onkel Henrik, og han har ikke sladret, men det er derfor, at han ikke ville med, og det er det, jeg er ked af. Når bare en ville sige til ham, at det ikke er mig, der har sagt noget, og at jeg er ked af, at jeg sagde til ham, at han vist gerne ville sige til de andre, at jeg blæste deres elevråd en lang march og – –"

Jørgen havde talt sig varm, men efterhånden blev det dog onkel Henrik for indviklet. Han manglede jo forudsætningerne for rigtig at kunne følge med i sin brorsøns springende beretning.

"Stop nu, Jørgen, og tag det i små partier. Lad mig kun roligt høre om alt, hvad der er dig og Erik imellem."

– Det blev sent den aften, inden onkel Henrik forlod sin brorsøn. Interesseret havde han hørt på alt og hist og her snart rost, snart bebrejdet. Så rejste han sig endelig op.

"Nå, Jørgen, gå nu i seng. Se kun tiden roligt an, der kommer nok en lejlighed, som rigtig vil vise, om du og Erik passer sammen. Man bliver nu ikke sådan rigtig gode venner omkring en kurv fyldt med kirsebær. Der skal mere til, og det er måske slet ikke så galt, at I to fyre, som åbenbart begge er lidt hårde af støbning, nappes til at begynde med. *Per ardua ad astra*, Jørgen, ved du, hvad det betyder?"

"Nej."

"Ad de trange veje til stjernerne – godnat, min dreng."

Så gik onkel Henrik.

Jørgen vidste ikke noget om, at en af hans kammerater i begejstring såvel for Jørgen som for den vidunderlige onkel havde røbet planen for denne med at vælge Jørgen til fører for de yngres kamphold i stedet for Erik, og onkel Henrik havde ikke med et ord omtalt dette for sin brorsøn.

"Lejligheden kommer snart," tænkte han, da han gik nedenunder; "kender jeg Jørgen ret, og det gør jeg, så går han aldrig ind på det. Stolt som pokker er fyren, og han baner sig ikke sin vej frem på ryggen af andre."

8

Den følgende dag havde dr. Madsen 4. mellem i sidste time. Han trådte ind i klassen med et hoverende blik, som særlig var rettet hen imod Jørgens plads.

Klassen mødte ham med isnende tavshed. Hvordan skulle han opfatte den usædvanlige situation? Ellers plejede der jo altid at være en eller anden, der ikke var på plads, og lidt mudder hist og her.

Var det rigtigt, som hans halvfætter havde fortalt ham, at elevrådet nok skulle magte de genstridige elever, eller var dette kun stille før stormen?

Han satte sig op ved katederet og afventede åbenbart den undskyldning, som det var ham meddelt, at Jørgen skulle give ham. Ja, han havde endda forberedt sig på, hvad han ville sige til ham – alt det sædvanlige, at det var ubesindigt og ubetænksomt, men nu ville de ikke tænke mere på det, men se at blive gode venner for fremtiden – efterfulgt af det traditionelle klap på skulderen.

Men der var intet tegn på, at Jørgen ville rejse sig.

Dr. Madsen så længe og vedholdende ned på Jørgen, men heller ikke det hjalp.

Så begyndte timen, der forløb under eksemplarisk stilhed og ro.

"Måske han vil gøre det, lige inden timen slutter," tænkte doktoren, men da klokken ringede, rejste alle sig op og forberedte sig på at gå.

"Har du ikke noget at sige mig, Jørgen Broge?" sagde doktoren endelig.

"Jeg – nej, hr. doktor," svarede Jørgen synlig overrasket over spørgsmålet.

"Ikke det – nå, ja, så kan I andre godt gå. Du bliver tilbage her i klasseværelset."

Da de andre var vel uden for døren, fortsatte doktoren:

"Du har altså stadig ikke noget at sige mig?"

"Nej, hr. doktor, hvad skulle det vel være?"

"Har du ikke været for skolens elevråd?"

"Joh."

"Og du blev dømt til at give mig en undskyldning for din opførsel forleden?"

"Det passer, hr. doktor."

"Men –"

"Men det agter jeg ikke at gøre," afbrød Jørgen ham.

"Hvad skal det sige, dreng," fo'r doktoren op.

"Jeg kunne godt have gjort det af mig selv, og det ville jeg måske også have gjort, hvis De ikke h avde slad..., ikke havde henvendt Dem til elevrådet, men De kan ikke tvinge mig til at bede om forladelse, ikke om De så flår mig levende."

Så tog Jørgen sine bøger, bukkede pænt for doktoren og lod ham alene tilbage i klasseværelset.

Uden for skolegården havde omtrent alle hans klassekammerater samlet sig.

"Hvad nu, π? Du havde nok ikke beregnet, at det var i sidste time, vi havde historie. Hvad nu i aften?" spurgte Skallesmækkeren.

"Hvad gør det. Vi laver demonstrationen alligevel," svarede π og begyndte at udvikle sin plan i detaljer for de andre. Den blev over alt modtaget med stormende begejstring.

"Hvad sagde Hop?" lød det i kor, da Jørgen viste sig.

"Han ville have mig til at give sig den undskyldning, som det tovlige elevråd dømte mig til."

"Gjorde du det?"

"Nej, naturligvis ikke."

"Det manglede osse bare," lød det atter i kor.

"Du Jørgen, må nogle af os komme ud til dig i eftermiddag, π og Appetitost og nogle andre. Vi har en knippelgod plan for til i aften," tog Skallesmækkeren ordet.

"Ja, kom I bare," svarede Jørgen.

"*Mimer*"s mødeaftener blev holdt på selve skolen i et af de store klasseværelser.

Da klokken var 8 den aften, var der samlet et usædvanligt stort medlemsantal, og det tegnede til at blive en af de store mødeaftener. Hele elevrådet, under hvis protektion og ledelse denne skoleklub for de yngre stod, var samlet med selve formanden Andreas Pedersen, som var aftenens foredragsholder, i spidsen. En opmærksom tilskuer ville straks have bemærket, at hele 4. mellem sad samlet, og at deres spændte ansigtsudtryk nok skyldtes noget andet end det ventede foredrag om digterkongen Oehlenschlæger.

Aftenen blev som sædvanlig indledet med oplæsningen af "*Mimers Væld*".

Erik sad lidt urolig på sin stol. Selv om ingen vidste, at det var ham, der havde forfattet det, der nu skulle læses op, var han

dog lidt nervøs, da Morten Jacobsen, elevrådets tilforordnede medlem, besteg talerstolen og begyndte oplæsningen.

Ved skovsøen.

I

Omgivet af høje slanke pile og små knudrede mosbeklædte troldeagtige elletræer ligger den lille fredelige skovsø. Helt grøn af andemad og sivbekranset ser den så indbydende ud, men tro den ikke, den er bundløs, og dybt nede bor nøkken. Om aftenen kan du høre hans sælsomt fangende spil, men lyt ikke dertil – du skal frygte og gyse.

Det var sommernat ved skovsøen – tyst og stille. På den grønne bred står en ung mand. Hans fortvivlede og tårefulde øjne stirrer uafbrudt og håbløst op mod et vindue på herregården, – det eneste, hvor der er lys.

Hvor havde han dog elsket, hvor elskede han ikke endnu, men han var kun forvalter på gården og hun – datter af herremanden. Hver aften havde han stirret mod det vindue, til alt blev mørkt, hemmeligt havde han fulgt hende over alt, kysset hendes fjed og krystet hver blomst, hun havde rørt ved.

Nu var alt håb ude, – i dag var hun blevet trolovet med ejeren af Næsbyved, alt håb var ude, nu gjaldt det kun om at være mand, at kunne sige farvel for stedse til alt, hvad der hørte hende – hans hele verden – til. Derfor var han i nat søgt ud til skovsøen. Han vidste, at den var bundløs. Nu stod han og ventede på, at lyset skulle slukkes på hendes værelse, så ville han – – –

En schuhu fløj ud fra de høje pile med et frygtelig hæst og uhyggeligt gennemtrængende skrig. Det gav et sæt i ham, men derved gled brinken ud, og uden at ane noget gled han i søen.

Han strakte sine arme ud mod hendes vindue, mod hendes vindue søgte sidste gang hans ildfulde syge og håbløse blik, – og gennem andemaden sank han dybere og dybere –

II

Oppe på herregården sad frøken Else. Hun stirrede ud ad det åbentstående vindue – stadigt søgende, mens af og til et friskt nattepust legede med hendes dejlige udslagne lokker.

Hvor mon han blev af i nat? Her havde hun ellers hver aften og nat kunnet se ham nede i haven ufravendt sende blikket op mod hende. Hun førte hånden mod panden, men kom derved til at se på den gyldne trolovelsesring. Åh, hvor hun hadede ham og hans ring. Den brændte hende, og hun rev og sled for at få den af, men den sad urokkelig.

Så sad hun igen ganske stille og stirrede ud i måneskinnet ned på de mørke buske i haven, mens tåre på tåre faldt ned på ringen.

Da hørte hun uglens skrig og straks derpå et lydeligt plask i vandet. Angsten greb hende, hele hendes legeme rystede og sitrede, og hun tumlede mod den tunge egetræsdør, men den var forsvarligt stænget. Da sank hun livløs ned på det hårde, hvide gulv.

III

Men dybt – dybt nede sad nøkken. Nu favner og kryster den ham, mens den tilfreds lader blikket glide hen over de stivnede træk og kærtegnende søger at rette de krampagtig krogede

fingre. Lidt efter lyder hans spil sælsomt over søens stille flade – det lyder som et underligt dybt savn – som håbløs elskov.

x+y.

Et øjebliks tavshed, men så brød latteren pludselig løs fra hele 4. mellem, anført af det berømmelige trekløver. Erik blev blodrød i hovedet af skam og dukkede sig uvilkårligt.

Morten Jacobsen greb dirigentklokken og ringede som rasende.

"Hvad skal det betyde?" råbte han, da latteren forstummede lidt.

Skallesmækkeren rejste sig.

"Undskyld, men vi troede, det var morsomt."

"Du får 25 øre i bøde," brølede Morten Jacobsen, men hans ord druknede i høje råb fra Jørgen.

"Av – av – av."

"Hvad er der i vejen dernede!"

"Der var en, der "nøkkede" mig," svarede Jørgen, og atter brød jubelen løs.

"50 øre i bøde, og hvis du ikke kan opføre dig ordentligt, bliver du smidt ud."

Så blev der stille, for deres store plan måtte ikke gå i vasken.

Erik var fortvivlelsen nær – såret og krænket på det dybeste. Og netop denne lille skitse, som han havde troet var så god, hvis mange kunstfærdige adjektiver havde kostet ham så meget tankearbejde, netop dette hans sidste værk, hvorom han måske senere skulle fortælle sine kammerater og først og fremmest Jørgen, at det var ham, der havde skrevet det, – og så var det netop Jørgen, som havde gjort mest grin med det. Erik havde

størst lyst til at styrte bort og gemme sig hen i den dybeste ensomhed.

Da der atter blev ro, besteg Andreas Pedersen talerstolen, lagde omhyggeligt sit manuskript foran sig og slikkede sig som sædvanligt velbehageligt om munden.

"Skynd dig nu, Appetitost, jeg har tændt den første, skynd dig, skynd dig," hviskede Skallesmækkeren stakåndet.

Og roligt trådte Appetitosten, hvis hverv det ved lodtrækning var blevet at slukke de to gasblus, som oplyste lokalet, hen og drejede hanerne om.

I samme øjeblik begyndte skrubtudserne at fare spruttende og dundrende rundt mellem bordene, og en hagl af ærter susede op mod katedret og elevrådets bord.

"Lys – lys, kom med en tændstik."

"Luk døren op."

"Træd på den!" og lignende udbrud svirrede rundt, da den første forskrækkelse havde fortaget sig lidt. Men forgæves styrtede nogle af de roligere medlemmer mod døren, den var lukket i lås; og en af de sammensvorne havde nøglen i lommen. Forgæves søgte de at tænde tændstikker, over alt var der en sammensvoren parat til at slukke dem, forgæves tumlede de i mørket om mellem hinanden i deres forsøg på at træde på de allestedsnærværende skrubtudser.

I flere minutter varede ragnarok, og efterhånden var der knapt til at ånde for krudtstank.

Pludselig blev alt roligt, og da lyset blev tændt, sad hele 4. mellem med de uskyldigste miner på deres pladser. Karsten Meyer, der af forskrækkelse havde søgt dækning under bordet, rejste sig ligbleg og slyngede harmdirrende ud: "Jeg fordrer ham

smidt ud, – det er hovedmanden," og han pegede på Jørgen, men inden det kunne lade sig gøre, havde hele 4. mellem rejst sig og vandrede samlet ud.

"Det gik storartet, π," sagde Skallesmækkeren, da de kom ud på vejen, "det var en donner idé den."

Lille π blev flere tommer højere. Han var ikke så forvænt med ros.

"Hvis jeg var Andreas Pedersen," faldt Jørgen ind, "så ville jeg efter den indledning nu hellere holde foredrag om Tordenskjold."

Oprømte og glade vandrede 4. mellem arm i arm ned ad gaden.

9

Noget før skoletidens slutning var elevrådet atter samlet til møde for at træffe bestemmelse om, hvad der skulle gøres med Jørgen. De sad ikke som sidst værdige og højtidelige omkring bordet, men gik ophidsede omkring.

Det havde også været en hård dag for dem. Begivenhederne fra gårsdagens møde i "Mimer" var fra tidlig morgenstund som en løbeild gået over hele skolen, og det stakkels elevråd havde hele dagen være udsat for de ældre Svingeres hån og spot, ja selv de små Svingere havde hele tiden været på spil. De turde ikke åbenlyst håne eller spotte, men deres drillende hentydninger var ikke til at tage fejl af. Hver gang en af elevrådets medlemmer kom i nærheden af en lille gruppe Svingere, kunne han være sikker på at høre ytringer som: "Er der ærter, nå det er der?" Eller "Er du skrup-tudset?"

Men nu kom revanchen, og heldigt var det, at hovedmanden alligevel skulle for elevrådet, så kunne den omgang klø, der nu var tiltænkt ham, altid henføres som hans straf for dårlig opførsel over for en af skolens lærere.

"Vi behøver egentlig ikke at snakke meget om det her," tog Andreas Pedersen ordet, "skal vi give ham en ordentlig omgang klø? Det er vist det eneste, der bider på den næsvise uopdragne herre."

"Han skal have en regulær udspænding, og det så det batter noget. Se her, jeg skal nok svinge tampen," svarede Karsten Meyer og tog en rem frem. Erik lagde mærke til, hvorledes han

havde slået en knude på den ene ende og tilmed der, hvor spændet var.

"Så tager I fire hver enten en arm eller et ben," føjede han til.

Erik blev helt bleg ved tanken om, at han skulle være med ved den rå behandling, som var tiltænkt hans klassekammerat.

"Det går jeg aldrig i verden med til," udbrød han pludselig. De fire andre så forbavset på ham.

"Hvad skal det sige?" lød det i kor.

"Det er for det første imod vort program –"

"Her er kun tale om en straf," afbrød en ham.

"Det er lige meget," fortsatte Erik ophidset, "men det dér er råt," og han pegede på Karsten Meyers tamp.

"Der skal skarp lud til skurvede hoveder," svarede Karsten Meyer med et ondt grin.

Klokken ringede, og Morten Jacobsen og Andreas Pedersen gik ned for at hente synderen.

"Det er ganske simpelt din pligt som medlem af elevrådet at gøre, hvad der bliver bestemt, og være med til afstraffelsen," henvendte Karsten Meyer i et mere overtalende tonefald til Erik.

"Jeg gør det ikke," svarede Erik fast og hårdt.

"Ja, du kan ikke redde ham alligevel, for så binder vi bare hans hænder, så er én mand nok dér," lød svaret, just som døren gik op, og de to kom tilbage med Jørgen mellem sig.

"Du har altså ikke givet dr. Madsen den undskyldning," tog formanden ordet, "tværtimod siger han, at du svarede ham uforskammet, og dertil kommer din gadedrengeagtige opførsel over for skolens ældre elever i går aftes, så der er ikke mere at

snakke om. Nu får du en ordentlig omgang klø, så kan det være, det hjælper på dig."

Hurtigt blev et reb viklet om hans håndled, og uden at han anede noget, blev pludselig begge hans ben løftet op, og al hans sprællen hjalp ikke noget.

Erik listede sig ud – det her ville han ikke være med til.

Karsten Meyer tog bukseremmen og slog til af alle kræfter. Endelig fik han den gunstige lejlighed til at hævne sig, og nu skulle han min sandten ikke lægge fingrene imellem. Slag på slag susede ned over det ulykkelige offer, men Jørgen var hård – ualmindelig hård. Han bed sin læbe til blods, for at ikke et eneste smertensudbrud skulle undslippe ham. Den fornøjelse og triumf skulle de i hvert fald ikke have.

Da hans bødler endelig syntes, det kunne være nok, var han en besvimelse nær. De slap hans ben og løste rebet om hans håndled. Et øjeblik forekom det ham, som om det var ham umuligt at rejse sig, men ved en mægtig viljeanspændelse kom han dog på benene.

"I er nogle rigtig feje –" begyndte han i sit raseri.

"Har du ikke fået nok endnu, din hvalp," fo'r Karsten Meyer op og løftede atter sin rem.

"– rigtig feje asener," fik Jørgen lige tid til at føje til, inden han forsvandt ud ad døren.

Hvad var det? Der sad jo nøglen udenfor, og hurtigt fik han døren drejet i lås. Hvis de troede, han var bange for dem, tog de grundigt fejl.

Uden for skolegården stod som sædvanligt alle hans klassekammerater. Da han så dem, strammede han sig op,

trods det han havde på følelsen, at skjorten flere steder hang fast i hans kød.

"Kløede de dig, Jørgen?" spurgte de alle som med én mund.

"Ja – de feje asener," svarede Jørgen.

"Gjorde det ondt?"

"Du bløder jo på læben. Slog de dig også i hovedet?" råbte en ophidset og pegede på Jørgens mund.

"Vi skal hævne dig, Jørgen, kan du tro. Erik skal få klassehøvl i morgen," trøstede Skallesmækkeren.

Da Jørgen hørte Erik nævne, faldt det ham pludselig ind, at han jo ikke havde været med, da han fik klø, eller da han lukkede dem inde. Hvorfor ikke? Var det, fordi han var bange for sine klassekammeraters hævn? Nej – det ville han ikke tro om ham, så fej kunne han ikke være.

"Skal vi hyle ad dem, når de kommer," foreslog en.

"De kommer ikke foreløbig," svarede Jørgen.

"Hvorfor ikke?"

"Næh, jeg har lukket dem inde," og på de utallige spørgsmål måtte Jørgen nærmere forklare, hvorledes det var gået til.

"Er I tossede," udbrød Appetitosten. "Nr. 8 vender ud til haven, og det bliver ikke let for dem at råbe Pedel-Peter op."

Fuld af beundring over deres klassehelts dristighed og mod drev klumpen ned ad vejen.

Lille π var den sidste, der skiltes fra Jørgen. Han skulle slet ikke den vej, men siden hin forsoningsdag, hvor Jørgen så åbenbart var kommet ham i møde, havde han brændt af begærlighed efter at gøre gengæld. Nu mente han, lejligheden var kommet. Han ville være den første til at betro Jørgen den store overraskelse, hans klasse ville berede ham i morgen.

"Farvel, Jørgen. Fra i morgen er Erik ikke længere fører for kampholdene."

"Hvorfor ikke det?"

"Vi vælter ham ganske simpelt. Der er nu over tre fjerdedele af stemmerne imod ham."

"Hvem skal så være fører, om jeg må spørge?"

"Gæt engang."

"Nej, π, sig mig nu, hvem der skal være fører. Der er ingen bedre end Erik til det."

"Det skal du, Jørgen, men lad være at sige, at jeg har sagt det. Det skal være en overraskelse," og så forsvandt lille π skyndsomst.

Jørgen havde ikke den mindste anelse om det, som lille π med sin åbenmundethed havde røbet, men først, da han kom op på sit værelse, stod det ham rigtigt klart, hvad det var, der skulle ske.

Nej, det gik han ikke med til, der tog de nu fejl af ham, hvis de troede, at de kunne få ham med til en ligefrem uretfærdighed, og det tilmed mod Erik. Han havde allerede besluttet at ville forhindre dem i at give Erik klassehøvl, som Skallesmækkeren havde talt om. Åh, dersom han bare vidste, om Erik ville tage hans hånd og blive hans ven, hvis han sagde til ham, at han fortrød det med wienerbrødet, og det, han havde sagt til ham, men han var bange for, at Erik nu engang ikke ville have noget med ham at gøre. Hvorfor havde han ellers to gange afslået hans indbydelse?

Men det var ligemeget – én ting skulle han nu ikke få lov til at tro: at det var ham, der havde villet have hans plads som fører for kampholdene.

"Så kan han tro, hvad han vil, men nu går jeg ud for at sige ham det," mumlede han til sidst og tog sin hue. – – –

Viborggade lå ikke så langt derfra, og Jørgen nåede hurtigt den skumle cigarbod.

"Bor der ikke en dreng, der hedder Erik Henningsen, her?" spurgte han.

"Jo, det gør der," svarede cigarhandleren tvært – skuffet over, at det ikke var en kunde.

"Jeg ville gerne tale med ham."

"Han er ikke kommet hjem endnu," lød svaret om muligt endnu mere tvært.

Imidlertid var Eriks tante kommet frem fra bagstuen. Da hun så Jørgen i de pæne klæder, fik hun travlt med at viske hårtjavser bort fra panden og rette på forklædet.

"Den unge herre kender måske min nevø?" spurgte hun.

"Ja, vi er klassekammerater," svarede Jørgen.

"Nej se, da er det såmænd første gang, jeg ser nogen her, siden at som han kom på den fine skole."

"Må jeg ikke vente på ham?" spurgte Jørgen utålmodigt.

"Jo, han har sit kammer deroppe, hvis den unge herre vil vente der. Det er lige for trappen, så det er ikke til at tage fejl af."

"De så ikke videre hyggelige ud," tænkte Jørgen, da han entrede op ad den stejle trappe og åbnede døren til Eriks kvistkammer. Først troede han, at han alligevel havde taget fejl, men et hurtigt blik på de kendte bøger på bordet fik ham snart til at se, at det var rigtigt nok. Nå – sådan så her ud, og pludselig slog det ned i Jørgen, at det måske var derfor, at Erik holdt sig så meget for sig selv. Han var måske bange for, at de

skulle komme herop til ham og se, hvor fattigt og usselt han boede, hvis han kom sammen med dem uden for skoletiden.

Det var første gang, Jørgen sådan rigtigt fik øjet op for, hvor godt og rart han havde det i forhold til andre, der var mindre begunstiget af skæbnen, og af hele sit stolte, men varmtfølende hjerte håbede han på, at det måtte blive ham, der først af alle fik lov til at gøre noget for Erik.

"Hvis han nu bare ville tage imod det," tænkte han. Han gik hen til bordet og tog en af bøgerne, der lå der, for han kunne jo lige så godt tilbringe ventetiden med at læse på sin lektie til i morgen, så var det da gjort. Her lå nogle løse blade i bogen, hvad var det – mærke *x+y* stod der nedenunder, jo det var Eriks skrift, og til sin forfærdelse så Jørgen, at det var den lille fortælling "Ved skovsøen", som de havde gjort så meget grin med på "Mimer"s sidste mødeaften. Det var altså Erik, der havde skrevet den. Jørgen blev helt varm i kinderne ved tanken om, at han atter havde været med til at såre og krænke Erik, men han havde jo ikke vidst, at det var ham, der havde skrevet det. Hvad nu – skulle han liste sig bort igen og lade som ingenting. Et øjeblik stod han lidt tvivlrådig, men hans stolthed fik hurtig magt over fejhedens røst, som rådede ham til ubemærket at forsvinde. Nej, han ville blive og sige også det ligeud til Erik.

Noget efter hørte han nogen komme hurtigt op ad trappen. Døren gik op, og de to stod atter over for hinanden.

Erik blev blussende rød ved at se, hvem den besøgende var.

"Hvad vil du her?" slyngede han ud – udfordrende hårdt.

Jørgen studsede. Alle hans gode forsætter var lige ved at blive væltet omkuld ved den velkomst, og et skarpt svar lå ham på

tungen, men han betvang sig.

"Jeg vil bare sige til dig, Erik," svarede han roligt, "at de vil vælte dig i morgen som fører for kampholdene, men det har jeg ikke haft noget med at gøre. De vil vælge mig i stedet for, men det går jeg ikke med til. De har været uretfærdige nok imod dig."

"Jeg kan godt klare mig selv."

"Ja, det var blot det, jeg ville sige dig, Erik. Jeg ville ikke have, du skulle tro, at det var mig, der ville have din plads," svarede Jørgen, krænket over det knappe svar.

Han tog sin hue og forberedte sig på at gå. Så faldt hans blik på manuskriptet på bordet.

"Hvis jeg havde vidst, at det var dig, der havde skrevet det dér, så ville jeg ikke have gjort grin med det," føjede han til.

Med lynets fart fo'r Erik hen og snappede papiret, skønt det jo nu var for sent, og hans hemmelighed var opdaget.

"Hvorfor gjorde I det så?" spurgte han.

"Fordi vi var kommet alene for at holde grin. Bare du ikke var i det dumme elevråd, Erik."

"Jeg er ikke længere i elevrådet," svarede Erik.

"Hvorfor ikke det?"

"Jeg har lige nu nedlagt mit hverv."

"Hvorfor?"

Der stod han – hvad skulle han svare?

Instinktmæssigt følte Jørgen, at nu fik det briste eller bære.

"Er det, fordi de kløede mig?" spurgte han.

"Ja," svarede Erik sagte og halvt skamfuld ved sin indrømmelse.

"Erik, tror du ikke, at vi to alligevel kan blive gode venner?" spurgte Jørgen og rakte ham sin hånd, "det hele kom bare af, at jeg ikke ville have det stykke wienerbrød, men det var, fordi jeg troede, at du kun ville give mig det, fordi jeg havde givet dig et i forvejen, og så ville jeg ikke have det."

– – – Isen var brudt. Gennemstrømmet af dyb lykkefølelse tog Erik Jørgens fremstrakte hånd, og snart var de mange andre små misforståelser, der havde lagt sig hindrende i vejen for deres venskab, bragt ud af verden.

Der er ingen, der som drenge i den alder forstår hurtigt og sikkert at komme hinanden på livet. Er først isen brudt og venskabets bånd knyttet, kender fortroligheden ingen grænser, den kender i den alder heldigvis ikke til nøje at veje fordel mod fordel.

Erik gik med Jørgen hjem, og den eftermiddag blev af mægtig betydning for ham. I få timer var alt, hvad han i løbet af de sidste to år kunstigt havde bygget op i sig selv, væltet omkuld, og med ægte drengeagtig friskhed styrtede han sig ud i den ny verden – ja helt ny var den vel ikke for ham, for han havde kun været stænget ude de sidste år af mangel på venner og kammerater.

Med undrende øjne betragtede han Jørgens fantastisk udstyrede værelse, og med åbne øren lyttede han til, hvad Jørgen forklarede eller fortalte om onkel Henrik.

Erik var og blev – trods to års ensomhed, to år så rige på skuffelser og savn – frem for alt dreng med drengens ønsker og lyster boende dybt i sig. Nu dukkede de hurtigt op på overfladen igen, nu han var stillet som før, da han i muntert lag tumlede sig vildt mellem jævnaldrende kammerater.

Efter et grundigt studium af Jørgens værelse prøvede de i åen Jørgens nyeste opfindelse – en selvlavet undervandsbåd.

Senere roede de to op i skoven og aflagde den hemmelige hule et besøg. Og hvor anderledes var det hele ikke for Erik nu, han ikke vandrede alene rundt tynget af triste tanker, hvor let var det ikke for ham at følge Jørgens beretninger om, hvorledes de her havde opført vilde kampe mellem rødhuderne og blegansigterne, hvor higede ikke alt i ham efter snart at kunne få lov at tage del i deres eventyrlige leg. Her drømte de begge vågne drømme om senere sammen at få lov til derude i den store verden at opleve de virkelige eventyr.

Da de endelig skiltes efter at have aftalt at følges sammen til skole den næste dag, følte Erik sig så lykkelig som aldrig før, og også Jørgen var strålende glad. Han havde ikke taget fejl. Erik var nu alligevel den bedste af dem allesammen.

"Far," råbte han, da han kom ind i stuen, "hvor er onkel Henrik nu?"

"Efter hans rejseplan skulle han være i Paris i morgen aften."

"Kan jeg nå at skrive til ham?"

"Nej."

"Men telegrafere?"

"Ja, men hvad vil du ham da, Jørgen?"

"Åh, jeg ville gerne sende ham en hilsen. Far, kender du ikke et latinsk ordsprog, som begynder med Per og ender med Asta?"

"Per og Asta, nej min ven, de to navne tror jeg ikke, de gamle romere kendte."

"Det betyder noget med at komme op til stjernerne."

Ingeniør Broge smilte.

"Ah, mener du "*per ardua ad astra*" – ad de trange veje til stjernerne."

"Ja, skriv det op – hvad, far."

"Hvad vil du med det, dreng?"

"Og skriv også onkel Henriks adresse op i Paris."

"I har nu også så meget for, du og onkel Henrik," svarede ingeniør Broge, men gjorde dog, som hans søn ønskede.

Jørgen ilede til telegrafstationen og indleverede følgende telegram:

Monsieur Henrik Broge,
Hotel Sct. James,
211 Rue Sct Honoré, Paris.

Per ardua ad astra. Erik og jeg er nu gode venner.
Mange hilsener.

Din Jørgen.

Onkel Henrik havde bedømt situationen rigtigt, og han havde ikke taget fejl af sin brorsøn.

Da Erik kom hjem på sit kvistkammer, var det første, han fik øje på, manuskriptet til "Ved skovsøen". Han læste det smilende igennem og syntes nu selv, at det var noget forfærdeligt bras. Ikke tale om, at han nu mere ville spilde sin tid med at skrive digte, nu han havde Jørgen at farte om med. Han tog sine kollegiehæfter frem og bladede dem igennem. Puhha, det var helt underligt at læse nu.

"Ét eneste til og så ikke mere," mumlede han og fik papir og blyant frem.

Et kvarter senere var han færdig med sit værk:

Farvel til min digtning.

Jeg sad en stille og rolig kvæld,
mine tanker var slet ikke høje,
jeg bladed så sindigt i "Mimers Væld",
indtil det stødte mit øje,
at navnet mit så mangt et sted
stod prentet ved det, der stod skrevet,
jeg læste det atter og blev så led
ved det, jeg havde bedrevet.
Der gik en tone igennem det alt,
en tone så sød og vammel,
det var så rørende sentimentalt,
at jeg tvivled om, jeg var så gammel.
– Men nu, kære læser af "Mimers Væld",
tro ikke, jeg spinder dig rænker,
nu er jeg ej længere musens træl,
jeg har kastet de hæmmende lænker.
Jeg er nu så glad, og jeg priser mit held,
og til alle i "Mimer"s lokale
jeg synger til al min digtning farvel
og farvel til det sentimentale.

x+y.

10

Vi går med et spring godt og vel et halvt år frem i vor fortælling – et halvt år så rigt på begivenheder inden for Harridslevholms Gymnasium, at det er umuligt at gå i detaljer.

Udgangspunktet for alle disse begivenheder var blot det, at Jørgen og Erik morgenen efter hin septemberdag, da deres kammeratskabs- og venskabsbånd blev knyttet, arm i arm kom vandrende gennem skolegården, mens hele 4. mellem ophidsede styrtede til vinduerne for at se dette uventede syn. Al tale om at give Erik den planlagte omgang klassehøvl forstummede pludselig, skønt det hele var tilrettelagt i enkeltheder. I løbet af formiddagen blev det en kendsgerning, at Erik havde nedlagt sit hverv som medlem af elevrådet, og næppe var det rygtedes, før der fra 4. mellem udgik kontraordre til alle de yngre elever: Ingen forandring hvad angår fører for kampholdene, og det skønt alle forberedelser var i den skønneste orden.

Begivenhederne fulgte nu slag i slag i de dage, der kom efter. Eriks stedfortræder til elevrådet meldte sig også fra, og det viste sig umuligt for Biderne at få nogen fra mellemskoleklasserne til at indtræde i elevrådet. Deres indflydelse på de yngre havde fået dødsstødet efter deres optræden over for den udkårne helt Jørgen. Svingerne rejste atter hovedet, og en voldsom agitation for at få omvalg tog fart. Biderne kæmpede rasende imod, rektor måtte gribe ind, og trods al fortvivlet modstand fra Biderne blev kendelsen, at omvalg skulle finde sted.

Det blev en overvældende sejr for Svingernes parti. Forgæves havde disse søgt at få Jørgen til at indtræde i elevrådet, han havde fået nok af det og set nok til, hvad det kunne føre med sig, og lille π fik derfor sit højeste ønske opfyldt – han blev valgt ind i elevrådet, og hans taknemmelighed over for Jørgen kendte nu ingen grænser.

Livet på Harridslevholms sportsplads blussede op som ingen sinde før. Lidt efter lidt forsvandt danseskoene og de løse manchetter. Der blev trænet som aldrig før, og skolerne landet over måtte atter begynde at regne med Harridslevholms kamphold som en meget tællende faktor. Alt var i orden med hensyn til det engelske drengehold, der skulle kæmpe mod skolens udvalgte hold. Til pinse skulle de komme herover, og både Erik og Jørgen var naturligvis med på skolens kamphold. To af de engelske drenge skulle bo hos Jørgens forældre, og Erik skulle i den tid flytte hen i villaen for at hjælpe med ved underholdningen.

Jørgen og Erik var uadskillelige fra den dag, de først havde fundet hinanden, og som tiden gik, knyttedes deres venskabsbånd fastere og fastere.

Alt syntes således at være i den skønneste orden, og dog finder vi en smuk majdag Jørgen siddende på sit værelse med hånd under kind og den ellers så smukke, klare pande lagt i betænkeligt dybe rynker. Udenfor skinnede majsolen herligt varmt fra den fuldstændigt skyfri himmel, fuglene sang, og alt i naturen kaldte – med forårets kraftige stemme – ud, ud.

Alt kunne også have været såre rart på Harridslevholms Gymnasium, hvis der blot ikke havde været noget, der hed lærere. Det var Jørgen komplet umuligt at holde sig i skindet,

hans sprudlende livslyst måtte have luft, og alt i ham satte sig imod at sidde roligt og opmærksomt seks timer i træk dag efter dag. Det kunne ikke undgås, at en dreng med hans strålende humør, hans opfindsomhed og hans lette, urolige, til tider ubetænksomme sind af og til kom i konflikt med skolens strenge disciplin og dem, der er sat til at vogte den med alvor og nidkærhed – skolens lærere.

Altid havde han sin trofaste garde bag sig, som opfordrede og tilskyndede, men sjældent rådede fra, og altid var det Jørgen, som førte an. 4. mellem havde efterhånden intet godt ry på sig blandt skolens lærere, og tit og ofte var Jørgen genstand for diskussion på lærerværelset. Der var nogle lærere, som gav ham hele skylden og kaldte ham klassens, ja skolens onde ånd, men der var også andre, der tog ham i forsvar, og som syntes, at det var helt vidunderligt, at der endnu var noget tilbage af ægte drengehumør og drengespilopper, selv om det til tider kunne gå ud over grænsen for det strengt tilladelige.

Var det ikke Jørgen Broge i spidsen for 4. mellem, der i vinterens løb havde spillet den gamle distræte overlærer Mihle det puds, som alligevel havde været til stor morskab i lærerværelset. Overlærer Mihle kom sjældent på lærerværelset og havde altid for skik at tage sit overtøj med ind i klassen. Frakke og hat hængte han på hjørnet af den store tavle, og paraply og galocher stillede han ved foden af den. Det havde været Jørgen en let sag at få fjernet galocherne, og i sin distraktion gik overlæreren uden at tænke på dem. Med stor tålmodighed havde klassen hele vinteren samlet på overlærer Mihles galocher, og kun sjældent mumlede det ulykkelige offer for deres skarnsstreger noget om, at det forekom ham, at han

havde haft galocher med sig, da han kom, men altid mødte han fromme, uskyldsrene miner.

En skønne dag, da han kom ind i klassen, blev han højligt overrasket ved at se 10 par galocher stå opmarcheret på linje under tavlen, og endnu mere forfærdet blev han, da han fik at vide, at han var den lykkelige ejermand til dem alle sammen.

Den historie kostede – til trods for, at den alligevel havde moret lærerpersonalet – 4. mellem en ekstra time en hel uge igennem, og Jørgen havde tilmed fået en ordentlig overhaling og en grundig omgang klø hos rektor som løn for sin evne til at finde på. –

Og der var den historie med kordegn Due, som underviste skolen i sang. I lang tid gik det godt, trods alle 4. mellems påfund for at sætte lidt krydderi på disse for dem så utåleligt kedelige timer, men den dag, da de efter Jørgens opfordring alle sammen mødte med en stor rund sten under blusen, gik det galt.

Kordegn Due hævede violinbuen.

"Så synger vi: "Kommer hid, I piger små"."

Det var signalet – alle trak fødderne til sig.

"En, to, tre," talte kordegnen.

"Kommer hid, I piger små," brølede koret – pludselig dødstille, og henved en snes store sten rullede med brag og spektakel hen under bænkene og op omkring den ulykkelige kordegn, der måtte danse rundt på gulvet for ikke at få dem over tæerne.

Et øjeblik efter gik døren op med et ryk, og selve rektor trådte ind. Han havde undervist i klassen nedenunder sangværelset og var forfærdet over det frygtelige spektakel styrtet op. Et blik

over valpladsen var ham nok – et øjeblik efter havde han halet Jørgen op fra hans plads, og den gamle komedie eller tragedie, hvor Jørgen havde en af hovedrollerne, og som altid blev spillet på rektors kontor, fik en ny akt føjet til – dvs. Jørgen måtte igen undgælde for sin aldrig hvilende trang til at lave sjov og fest.

Og – ja, man kunne blive ved at fortælle om alt, hvad 4. mellem under Jørgens førerskab havde bedrevet i vinterens løb; der var det om de eventyrlige togter i det store frikvarter oppe på skolens udstrakte lofter, hvor 4. mellem dybt inde i mørket havde indrettet sig en hemmelig hule, det var ikke morsomt, dengang det endelig blev opdaget; der var historien om, dengang de narrede Pedel-Peter op til adjunkt Tyssing ved at sige til ham, at adjunkten ville tale med ham, hvor sjovt var det ikke at se den gensidige forbavselse, da pedellen troede, at adjunkten ville tale med ham, og adjunkten troede, at pedellen ville ham noget; der var utallige historier om hemmeligt anbragte apparater, som frembragte underlige hvislelyde i varmeapparatet, om fastpresset sne i nøglehullet til katederskuffen, om hvide mus, der pludselig balancerede hen over den sorte tavle, ja, hvad havde ikke 4. mellem bedrevet.

Det var alle disse gamle historier, der nu dukkede op i Jørgens hukommelse, som fik ham til at rynke panden så dybt, og som lagde det betænkelige træk om hans mund.

Sagen var, at rektor havde sendt ham hjem fra skolen – uden forudgående prygl, blot med de tørre ord: "Nu er min tålmodighed bristet. Nu kan du gå hjem, så vil jeg overveje, om du overhovedet kan forblive på skolen."

Hvad nu? Hvis det nu virkelig var rektors alvor? Hvad ville så hans forældre sige? Det var nu også dumt det med at binde de

tre store rullegardiner sammen og klippe tråden over lige i det øjeblik, kandidat Hjort trådte ind i stuen. Sikken et spektakel det gjorde, langt mere end Jørgen i sin vildeste fantasi havde tænkt. Det var måske også dumt, men han havde længe syslet med den tanke med de tre rullegardiner, og den ville ikke give ham fred, før han fik prøvet den.

Hvad var klokken? Lidt i to, så måtte Erik vel snart komme. Han længtes efter at høre, om der var noget nyt. Åh, bare dog onkel Henrik ville komme, før hans forældre kom hjem. Der lå jo et telegram fra ham nede i entreen, at han ville komme i dagens løb.

"Hvis de nu virkelig smider mig ud – hvad så?" tænkte han, og tanken herom gjorde ham varm i kinderne og drev ham op fra stolen.

Han vandrede uroligt op og ned ad gulvet. Han havde mest lyst til at gå ud, f.eks. tage sig en rigtig anstrengende rotur op i skoven, men hvis nu onkel Henrik eller Erik kom imens.

Hvad skulle han dog gøre? Han bladede i en ny spændende bog, men kunne slet ikke samle sine tanker om det, han læste. Så lukkede han den og begyndte igen – drevet af sin dårlige samvittighed og angst for det, som forestod – på sin vandren op og ned ad gulvet.

Han hørte det store bornholmerur nede i spisestuen slå to.

Så, nu fik de fri fra skolen. Men Jørgen vidste ikke, at dette tidspunkt skulle få så megen indflydelse på hans fremtid, han anede ikke, at rektor havde sammenkaldt til et lærermøde umiddelbart efter skoletidens ophør. Da klokken var tyve minutter over to, var hans skæbne afgjort. Der var for mange imod ham, og trods alle adjunkt Roses anstrengelser for at

redde ham, blev det dog bestemt, at Harridslevholms Gymnasiums porte for fremtiden var lukket i for Jørgen Broge. Rektor ville samme eftermiddag meddele hans forældre det.

Noget *måtte* han tage sig for – følte Jørgen, og efter længe at have tænkt sig om, faldt hans tanke på den store dampmaskine. Den havde han ikke længe prøvet. Snart havde han fået tændt op, og hjulet snurrede rundt. Der var noget vist beroligende ved at se på det. Så fik han fat på en hel kasse tomme triller, og snart var han travlt beskæftiget med at hænge dem op rundt om på væggene. Det kunne være spændende at se, hvor meget maskinen kunne trække. –

– Der gik nogen med havelågen, og Jørgen styrtede til vinduet. Det var hans forældre, der kom hjem sammen, og hans dårlige samvittighed fik ham til med tænderne heftigt at bearbejde neglen på sin venstre tommelfinger.

Nu kom opgørets time, nu – hvad – hvem – alt var et øjeblik ved at danse rundt for Jørgen – dernede kom jo rektor Brun. Ville han virkelig herop – jo, nu skråede han over vejen, lige mod havelågen.

Jørgen trak sig tilbage fra vinduet, det gav et sæt i ham, da han hørte havelågen gå, og i et anfald af trang til blot at gøre noget, bare ikke tænke, arbejdede han, som gjaldt det livet, med at få tråden viklet over alle trillerne. – – –

– En halv time efter forlod rektor ingeniør Broges villa. Han havde meget omstændeligt berettet om alle Jørgens gale streger, og hvor ondt det end gjorde ham, måtte han meddele, at skolen ikke længere kunne have ham – for de andre elevers skyld – for hele disciplinen osv. osv.

Ingeniør Broge havde hørt til med sammenknebne læber, mens Jørgens mor med bange anelser havde fulgt rektors ord. Da det stod hende klart, at Jørgen virkelig for alvor var smidt ud af skolen, var hun på nippet til at bede, ja bønfalde rektor om blot endnu én eneste gang at have tålmodighed, hun ville så gerne have gjort noget for at redde sin dreng for den skam, men ikke et undskyldende ord kom over hendes læber, ikke et bedende ord sagde hun, hun kendte sin mand, og hun vidste, at det lå ikke til Brogernes slægt at bede om noget.

Undrende forlod rektor Jørgens forældre.

Ingeniør Broge gik uden at sige et ord ind i sit kontor, og et øjeblik efter kom han tilbage med sin stok lavet af flodhestehud – også en af onkel Henriks erhvervelser derude i det fremmede.

"Hvad nu, Axel?" spurgte fru Broge angst.

"Hvad nu – nu skal han få sig en omgang prygl, som han aldrig har fået før. Nu kan det være nok med hans bedrifter. Smidt ud af skolen og det ikke to måneder, før han skal have sin eksamen."

"Axel, tag en anden, hører du, ikke den, ikke den," bad fru Broge endnu mere angst. Men ingeniør Broge var allerede ude ad døren. Trappen op til Jørgens værelse blev taget i et par spring og døren revet op. Dér sad Jørgen midt i et virvar af snurrende tråde, der gik på kryds og tværs. Han fo'r op fra stolen med et sæt, da han så sin far foran sig, og et eneste blik i hans vrede øjne fortalte ham straks, hvad resultatet af rektors besøg havde været. Så fik han øje på flodhestestokken, som i et nu havde sønderrevet hans trådnet, og han fik kun lige tid til at strække hænderne frem og med angst i stemmen stønne: "Far, nej, nej, nej," før hans far havde et fast tag i hans krave.

Ingeniør Broge slog til, og flodhestestokken trak dybe blodige strimer over Jørgens ryg. Uden at sige et ord slap Jørgens far ham efter endt afstraffelse og låste døren af efter sig.

Et øjeblik stod Jørgen fuldstændig målløs, og hele værelset snurrede rundt for ham. Han sprang hen imod døren og rev og sled i dens håndtag bare for at komme ud, bort fra det hele. Lidt efter lidt gik det op for ham, hvad der egentlig var sket, og så kastede han sig hulkende over sin seng og borede sine negle dybt ned i hovedpuden, mens skam-, raseri- og smerteføelsen kæmpede deres vilde kamp og var lige ved at sprænge hans hoved. – – –

Erik kom først kl. 5. Det var naturligvis ikke gået ubemærket hen, at alle lærerne efter endt skoletid blev på lærerværelset, og Erik tænkte meget rigtigt, at det nok var Jørgens sidste bedrift, som blev debatteret. Trolig havde han holdt vagt, indtil de gik, og fra adjunkt Rose havde han fået det sørgelige resultat at vide.

Jørgen smidt ud – det ville altså sige, at de nu skulle skilles, nej, det måtte ikke ske. Derefter havde Erik efterhånden fået alle 4. mellems elever trommet sammen, og samlet havde de søgt foretræde hos rektor. De havde bedt og tryglet, givet de største og bedste løfter for fremtiden, når blot de måtte beholde Jørgen, men intet havde hjulpet. Rektor havde været meget unådig, og sagen var allerede afgjort.

Nu ringede Erik på døren, og Jørgens mor lukkede selv op.

"Goddag, Erik – ja, det er vel Jørgen – ved du, at rektor har været her?"

"Ja, fru Broge, jeg ved det hele," svarede Erik; "må jeg alligevel ikke få lov at tale med ham?"

"Jørgen er oppe på sit værelse – han har stuearrest, jeg ved ikke – jo, Erik, du er en god dreng, gå op og trøst ham lidt. Hans far har været meget hård imod ham, men bliv ikke for længe. Gå så, Erik," og fru Broge måtte vende sig om for at tørre tårerne bort.

Et øjeblik efter trådte Erik ind til Jørgen, som hurtigt fik et stort stykke klatpapir smækket over sit skrivebord, da han hørte døren gå. Erik fik dog tid til at se, at hans ven var i færd med at pille frimærker ud af sit album.

"Goddag, Jørgen."

"Goddag, Erik, ved du det?"

"Ja."

Et øjeblik stod de begge uden at vide, hvad de skulle sige.

"Hvad sagde din far?" spurgte Erik så endelig.

"Far," svarede Jørgen hårdt, "han har ikke sagt et ord, men han har slået mig – – – slået mig så forfærdeligt." Tårerne begyndte at pible frem i hans øjenkroge; "men nu – han har virkelig ikke lov til at slå mig sådan, nu –"

"Jeg ved godt, hvad du vil, Jørgen, men lad være med det."

Jørgen så forbavset på ham.

"Du vil stikke hjemmefra," fortsatte Erik.

"Hvor ved du det fra?" spurgte Jørgen endnu mere forbavset.

Erik pegede på klatpapiret. "Du er ved at tage frimærker ud af dit album, og dem vil du sælge, men Jørgen, lad være, det kan jo alligevel godt være, at du får lov til at komme på skolen igen."

"Erik, du lover mig ikke at sige det til nogen, ikke til en eneste. Det er rigtigt nok. Jeg *vil* ikke gå i skole mere. Jeg ville

godt gå sammen med jer og med dig, men nu bliver jeg bare sendt på en ny skole, og jeg *vil* ikke mere. Nu vil jeg til søs, det gjorde onkel Henrik også, da han gik i skole. Og far har ikke lov til at slå mig sådan."

Forgæves søgte Erik at overtale sin ven. Jørgen havde fattet sin plan og stred stædigt imod. Han ville til København og tage hyre på et skib, ligegyldigt hvorhen – bare ud i den store verden.

"Hvordan kommer du da ud?" spurgte Erik.

"Det er let nok, gennem vinduet, jeg har målt det med øjet, mine to lagner kan nå ned til det lille udhus, og derfra kan jeg springe."

"Jørgen, lad være," bad Erik endnu en gang.

Der kom nogen op ad trappen.

"Erik, du lover mig ikke at sige et ord."

"Nej, naturligvis, Jørgen, gør jeg det ikke, men alligevel – vil du ikke lade være?"

"Erik – nu må du komme," kaldte Jørgens mor halvvejs oppe ad trappen.

"Jeg skal nok skrive til dig, Erik," hviskede Jørgen, da han med et fast håndtryk tog afsked med sin bedste ven, "og hils alle de andre."

– – – Ud på aftenen kom onkel Henrik. Med hatten på hovedet og en omfangsrig pakke under armen kom han stormende ind i stuen.

"Goddag, goddag, så er jeg her igen – hvor er min dreng? – – – Men hvad er her i vejen?" fortsatte han, da han så sin brors og svigerindes bekymrede miner.

"Goddag, Henrik, og velkommen hjem."

"Hvad er her i vejen?" spurgte onkel Henrik igen.

"Åh, det er Jørgen," svarede ingeniør Broge hårdt.

"Jørgen – der er da ikke sket ham noget?" fo'r onkel Henrik op.

"Sket ham noget – jo, Henrik, der er sket ham det, at han i dag er smidt ud af skolen," svarede ingeniør Broge.

"Åh, gudskelov – ikke andet, jeg blev et øjeblik helt angst."

"Ikke andet – Henrik, du skulle ikke tale sådan – to måneder før han skal have sin eksamen. Jeg ved ikke, hvad jeg skal stille op med den dreng."

"Hvor er han da henne nu?"

"Han har stuearrest, og jeg har givet ham en dragt prygl."

"Lad mig bare tale med ham."

"Nej, Henrik, ikke i aften, han får heller ingen middagsmad. Én gang skal han have lov til at mærke, at det er alvor."

Ingeniør Broge vandrede ophidset op og ned ad gulvet, mens onkel Henrik fik sit tøj af.

"Lad mig så høre, hvad har fyren da bedrevet?"

Alt, hvad rektor havde berettet, hele Jørgens lange synderegister blev atter gennemgået.

"Ser du da ikke, Henrik, at det ikke kan blive ved at gå således. Han bliver jo aldrig til noget," sluttede ingeniør Broge.

"Ikke det, stop nu, jo du kan tro, han bliver til noget. Drengestreger er det hele, og det er endda dejlige drengestreger. Har han løjet, stjålet, bedraget måske? Hvad er det, han har lavet – drengestreger kalder jeg det, og det smider de ham ud af skolen for."

"Åh, alle de kvaler, man har med den dreng."

"Stop nu lidt, Axel," afbrød onkel Henrik ham, "hvem har han det efter? Tænk engang på dine egne drengeår. Du var ved de udødelige guder heller ikke for køn. Skal jeg minde dig om, hvem der var fører for den bande uvorne knægte, der borede dybe gange i møller Petersens store kornhæs, og som stoppede alle hullerne til, da gendarmen uforsigtigt havde vovet sig ind i det virvar af gange, lokket af udsigten til at gribe en af synderne på fersk gerning. Han så køn ud, da han endelig langt om længe fik gravet sig ud. Hvem var fører, spørger jeg? Eller hvem fandt på at lege vissenbjergrøvere? Husker du, da vi i mørket spændte snor ud over villavejen og styrtede op fra fadeburet, når klokken ringede? Tænkte vi på, at folk kunne falde og brække benet?"

"Lad nu være med alle de gamle historier, Henrik."

"Jo, du *skal* høre dem for at kunne forstå din egen dreng. Hvem var det, der en søndag fangede fasters lille bypige, da hun kom for at hente avisen? Hvem var det, der fandt på at tøjre hende på græsplænen? Der stod hun i bagende solskin hele dagen omtrent, inden det blev opdaget, og hun kom fri. Hvem andre var fører over alt, hvor det gjaldt den slags drengestreger end netop dig, Axel? Jeg kunne jo ramse hundrede af den slags historier op. Blev du ikke til noget alligevel? Du har ikke ret, Axel, når du siger, at Jørgen ikke bliver til noget. Han er jo dog kun en stor dreng endnu, han har Brogernes lidt for urolige blod, og det kan være, at hyttefadet herhjemme bliver ham for lille –"

Til langt ud på aftenen sad Jørgens forældre og onkel Henrik og lagde planer for hans fremtid, lidet anende, at han selv lå vågen i sin seng deroppe og kun ventede på, at der skulle blive ro i huset for at kunne iværksætte sin flugt – det første skridt

ud i den store verden, hvor eventyret vinkede, og lykken var at finde.

Alle forberedelser var i orden. På bordet lå to breve, et til hans mor, hvori han bad hende ikke være urolig for ham eller ked af det, og et til onkel Henrik, hvori han fortalte, at han, ligesom denne engang havde gjort, nu drog ud for at se alt det vidunderlige derude. Rygsækken lå pakket, og i en konvolut havde han de sjældneste frimærker fra sin samling. Jørgen havde erfaring for, at et godt frimærke var det samme som rede penge, og af de sidste havde han i øjeblikket ikke mange.

Han hørte klokken slå et og listede sig op af sin seng og hen til vinduet – nej, der var stadig lys nedenunder. Underligt nok, at de ikke gik i seng. Han lagde sig atter hen på sengen, og for hundrede gang tænkte han planen for de første dage igennem – til at begynde med ville han gemme sig et eller andet sted ude på landet oppe på et høloft eller lignende, og når der så var gået nogle dage, ville han snige sig ned til københavnerdamperen. Han vidste godt, at man kunne gå om bord uden billet, og han fandt nok et eller andet sted at gemme sig hen, indtil alle passagererne var gået i land, og styrmanden havde forladt landgangsbroen. Og var han først i København, var det let at finde et stort skib, som han kunne komme ud at sejle med, der var jo så mange skibe. Skulle han helst tage til Amerika, Asien eller Afrika – Amerika, Asien eller Afrika, det havde han ikke før tænkt på. Jørgens hjerne kunne dog i øjeblikket ikke rumme flere nye tanker. Trætheden overvældede ham, og uden at mærke noget gled han stille og roligt over i søvnens arme. – Pludselig vågnede han med et ryk. Han havde jo sovet, hvor længe dog? Nå, det var mørkt endnu. Hvad mon klokken kunne

være? Han fik fat på sit ur og sin elektriske lommelampe, og dybt nede under dynen fik han lampen tændt. Klokken var tre, åh, så var der tid endnu.

Han fik fat på sine klæder og famlede sig frem til vinduet. Lagnerne blev bundet sammen, og med yderste forsigtighed fik han vinduet op, lagnerne knyttet til vinduesstolpen, og med bankende hjerte og tilbageholdt åndedræt begyndte han at klatre ned. Udhusets tag blev nået – nu kun et forsigtigt spring ned på den bløde havegang.

Næppe havde hans fødder nået jorden, før en mørk skikkelse dukkede frem fra buskadset. Det løb Jørgen koldt ned ad ryggen, og et halvkvalt skrig undslap ham.

"Det er mig, Jørgen," hviskede en stemme, og nu kunne Jørgen i mørket genkende Eriks skikkelse, og til sin store forbavselse så han, at han var udrustet både med stortrøje og rygsæk.

"Erik," stammede han, "hvad vil du?"

"Jeg går naturligvis med dig," lød svaret hviskende tilbage.

11

Langsomt og sindigt gled den store damper ind imod bolværket. En lille ilter motorbåd kilede ind med bagstavnstrossen, og et øjeblik efter snurrede spillet rundt. Alle passagererne hang over den styrbords ræling, der vendte mod land, snart var der den livligste forbindelse mellem passagerer og folk derinde: prajen af bybude og autoer, velkomsthilsener og forespørgsler til slægt og venner svirrede frem og tilbage, og ind imellem hørtes skarpe høje kommandoråb og skingrende fløjtesignaler. Endelig stoppede maskinerne, og den store damper faldt til ro, landgangsbroerne blev sat til, og passagererne trængtes om at komme først i land. Endnu inden alle havde forladt damperen, havde et halvt hundrede havnearbejdere spredt sig ved de forskellige lastrum og var i fuld gang med udlosningen. Der var ingen tid at spilde, for damperen skulle både losse og lade på én og samme dag.

Dog – to passagerer blev tilbage, men de havde nu heller ikke helt gjort turen med som de andre. De havde ikke haft en køje med rene lagener og bløde tæpper at ligge i, ej heller havde de haft lejlighed til i den friske smukke majmorgen at nyde den vidunderlige tur ned gennem sundet. Klemt inde bag kasser og sække havde de tilbragt en søvnløs nat i det forreste lastrums uhyggelige mørke og dårlige luft.

De to var Jørgen og Erik.

Den uge, der var gået, siden Jørgen i nattens mulm og mørke havde forladt sine forældres villa fulgt af sin bedste ven, havde været rig på begivenheder og oplevelser. Den første nat nåede

de at tilbagelægge 2 mil ind i landet, inden folk rigtig kom på benene. Trætte og forvågede havde de søgt skjul i en lille skov, og her sov de til langt over middag. Sulten tvang dem til at foretage en ekspedition til den nærmeste landsby for at skaffe mad, for ingen af dem havde haft lejlighed til at forsyne sig med noget spiseligt inden flugten. Allerede her, da de første gang vovede sig frem i dagslyset, fik de et indtryk af, hvor forsigtige de måtte være, hvor forberedt på at kunne svare fornuftigt og rigtigt på folks spørgsmål, kort sagt, hvor vanskelig deres fremtidige tilværelse ville blive.

De havde på fornemmelsen, at alle folk stirrede så underligt på dem, som om de godt vidste besked med deres forehavende, og de turde slet ikke møde deres blik. De stod og stammede og hakkede så underligt i det, da bageren, hos hvem de forsynede sig så rigeligt med brød, spurgte dem, hvem de var, hvorfra de kom, og hvor de skulle hen, og det var kun med yderste selvbeherskelse, at de kunne tvinge sig til at vente på penge tilbage på det tokronestykke, de betalte med. Alle andre planlagte indkøb hos slagter og købmand blev opgivet, og med frygten i hælene flygtede de atter tilbage til deres skjulested i skoven. Mens de her tilfredsstillede deres sult med tørt brød, lagde de planerne for deres fremtidige optræden.

Da det ikke gik an at vise sig for meget om dagen, ej heller at blive på samme sted for længe, benyttede de de følgende døgn nætterne til vandring og dagene dels til søvn, dels til at skaffe sig proviant. De følgende to dage tilbragte de ligeledes skjult i skov. Så snart det lysnede, standsede de deres vandring, opsøgte sig et sikkert skjulested, redte deres leje, så godt det lod sig gøre, og lagde sig til at sove. De vågnede altid først over

middag, og så kom det spændende spørgsmål: provianteringen. De undgik landsbyerne og de større gårde og hjemsøgte nu de mere afsidesliggende gårde og huse, hvor de snart købte, snart fik forærende brød og mælk. Over alt havde de nu en opdigtet historie, hvis detaljer de begge var fuldkommen enige om, som svar på alle nysgerrige spørgsmål.

Det gik godt nok i de første døgns gode vejr, men så faldt det i med regnvejr, og det tvang dem til at overveje, om de ikke turde søge ly på et høloft eller lignende sted. De kunne jo nok dækket af mørket, og inden gårdens folk vågnede, komme uset derop, men hvad så med maden; åh jo, i middagsstunden kunne de vel slippe ned igen. Udsigten til i sivende regn at skulle sove under åben himmel var ikke opmuntrende, og ud på morgenstunden gjorde de holdt ved en gård, begge enige om at ville vove forsøget. Næppe havde de dog åbnet porten til laden, før en hund kom farende, og kun i sidste øjeblik fik de porten lukket igen. Den lille tildragelse lærte dem fremtidig først kun at åbne porten ganske lidt på klem. Var der en hund derinde, ville den alligevel komme farende, og så kunne de hurtigt lukke igen og søge et andet sted hen uden at risikere, at den fo'r i benene på dem.

Da de først havde prøvet forskellen mellem at ligge halvfrysende under åben himmel og den dejlige varme seng, de kunne rede sig i duftende hø, svandt deres betænkeligheder, og de følgende dage søgte de altid til en eller anden gård, og de fik efterhånden glimrende øvelse i i mørke at udvælge sig de rigtige steder, hvor de både kunne slippe ind og ud uden at blive opdaget.

Også madspørgsmålet kom de så nogenlunde over, selv om det ikke altid gik efter ønske eller beregning. Engang fandt de på et høloft en hønserede med en halv snes æg, og dem tog de med sig, idet de dog beroligede deres samvittighed ved i reden at efterlade 2 kroner velindpakket i papir. En anden gang kom de til en afsidesliggende øde hedekro, og her mente de nok at kunne være i fred, mens de delikaterede sig med en ordentlig portion middagsmad. Men just som de sad længselsfuldt ventende på, at bøffen skulle blive færdig, kom kroejeren ind. Han så så underligt forskende på dem og hviskede et par ord til sin kone, inden han satte sig på sin cykle og kørte tilbage samme vej, han lige var kommet fra. Det var nok til, at de to unge landstrygere hurtigst muligt forlod kroen og lod den herligt duftende bøf i stikken.

Efter otte dages forløb havde de tilbagelagt en stor bue uden om deres by, og de mente nu, at tidspunktet kunne passe, og at det nu gik an at liste sig om bord på damperen for at nå over til København, hvorfra den rigtige start ud i den store verden skulle foregå.

Det var også lykkedes dem uden nogen som helst hindring at komme om bord, og nu var de her, nu gjaldt det blot om heldigt at komme fra borde, så var efter deres mening de vigtigste hindringer overvundet.

Den forløbne uges genvordigheder, alle savn og strabadser havde endnu ikke kunnet slå deres mod ned eller berøve dem troen på, at alt ville gå, som de i tankerne havde udmalet sig det, at alt ville føje sig efter deres ønsker, når de først rigtigt kom ud i verden. – – –

"Nu er vi her," sagde Erik, "kan du høre, de er ved at sætte landgangsbroen til. Hvordan skal vi skære den, tror du?"

"Vi skal bare vente, til alle passagererne er gået i land. Så går vi ganske roligt uden at se hverken til højre eller venstre forbi matroserne og arbejderne. Så tror de, at vi har haft et eller andet ærinde om bord," svarede Jørgen og gav sig til med hænderne at børste sit tøj.

"Det har taget lidt slemt på tøjet, du. Vi ser ikke videre kønne ud," fortsatte han.

"Skidt med det. Vi får måske meget lettere hyre, når vi ikke ser alt for fine ud. Ellers tror de blot, at vi ikke kan bestille noget. Er du ikke sulten, Jørgen?"

"Ih jo! Vi vil have os en ordentlig bøf, hvad? Hvordan går det med pengene? Hvor mange er der tilbage? Vi må hellere sælge frimærkerne i dag, for i morgen er det søndag."

Erik talte deres pengebeholdning.

"3 kroner og 54 øre. Kan vi få to bøffer for det, tror du?"

"Ja-a-h, det ved jeg ikke, måske er de dyrere herovre i København, men jeg har for over 40 kroner frimærker med. Vi skal nok klare den. Vi må også købe et stykke sæbe, min hud er ligesom den var af læder."

"Hyss, der kommer nogen," hviskede Erik, og begge sank uvilkårligt dybere ned i knæene, skønt de stod helt skjult bag de opstablede kasser.

Det var havnearbejderne, der kom for at tage fat med udlosningen.

"De kasser og sække der tager vi ud gennem lugeporten," sagde formanden, "der bliver sat en bro til den nu."

Jørgen og Erik greb hinanden hårdt i armen. Sige noget turde de ikke, men det faste greb betød for dem begge: Tak skæbne, nu begynder de på udlosningen, førend vi får lejlighed til at slippe bort. Nu sidder vi her som mus i en fælde. Hvad nu?

Lugeporten blev lukket op, og arbejderne begyndte at tumle med kasserne.

Erik lænede sig helt hen til Jørgen og hviskede:

"Hvad nu, Jørgen?"

"Nu må vi bare vente," hviskede Jørgen tilbage.

"Tror du, de vil hugge os?"

Jørgen svarede ikke. Han så i ånden, hvorledes det hele kunne gå for sig, hvorledes de blev slæbt op til styrmanden eller kaptajnen – politibetjenten, der kom, den pinlige opdagelse af, hvem de var, og så tilbage igen til deres egen by – til bare grin. Nej, det ville være alt for flovt sådan at blive hugget, før han havde kunne gøre noget af alt det, han ville, alt for jammerlig flovt at komme hjem, måske ledsaget af en betjent eller sidde indelukket og vente på, at hans far skulle komme og hente ham – og hvad ville onkel Henrik sige, nej, nej og atter nej, han *ville* ikke tilbage, før han havde været ude i verden og set noget og oplevet noget, før han havde udrettet noget, som de ikke bare lo ad.

"Det kan være, de ikke når helt herind før middagspausen," svarede Jørgen endelig. Han ville så nødigt opgive alt håb med det samme.

"Ok jo, der er ikke så meget."

Atter tavshed. Stadig tumlede arbejderne med kasserne, længere og længere arbejdede de sig ind og nærmede sig betænkeligt de to ungdommelige eventyreres skjulested.

"Erik," hviskede Jørgen i sin nød.

"Ja."

"Nej, der var ikke noget alligevel – jo for resten, hvis vi nu slipper heldigt fra det, så sender vi senere, når vi tjener nogle penge, dampskibsselskabet så mange penge, som to billetter ville koste."

Det var ligesom en beroligelse for Jørgen at afgive dette løfte.

Så kom arbejderne endelig til den stabel kasser, bag hvilke Jørgen og Erik stod. Efterhånden som de tog de øverste, dukkede de to sig længere og længere ned. Nu var der kun én eneste tilbage.

To af arbejderne begyndte at vrikke den frem for at kunne få tag i den – få sekunder endnu, og Jørgens og Eriks skjulested ville være opdaget.

"Vi må prøve det. Erik, efter mig – fart på, bare ud gennem lugen. Kom nu," hviskede Jørgen stakåndet.

Begge sprang op, og som to forskrækkede egern satte de over en sæk og smuttede lige forbi næsen af de to arbejdere, der havde fat på kassen.

"Nu har jeg brand stejle mig aldrig kendt magen," udbrød den ene. "Sikken et par løjsere, sikken et par fakkeløjtere!"

De styrtede hen til lugeporten, men fik kun lige tid til at se Jørgen og Erik forsvinde om bag de store stabler kasser og sække, der lå på kajen.

"Det var s'gu nogle af den slags, der ikke har betalt for meget for deres billet. Hva', der snød de os."

"Nå, det rager jo ikke os. De gjorde det s'gu fint. Jeg har brand stejle mig aldrig set et par dejse sådan gennem luften."

– – – Som forfulgt af alle onde magter styrtede Jørgen og Erik over havnepladsen, smuttede med behændighed bag vogne og skure og ned ad St. Annægade.

"Kig dig om, Erik – er der nogen efter os?" stønnede Jørgen.

"Nej."

"Lad os så standse – put hænderne i lommen og lad som ingenting." Få minutter efter nåede de Kongens Nytorv.

"Den gik jo storartet, du," sagde Jørgen med et svagt smil, "lad os sætte os lidt på den bænk. Hvad – det gik jo alligevel, og nu er vi her. Lagde du ikke mærke til, at her kikker de ikke på os som ovre på bondelandet."

Erik svarede ikke, han var meget optaget af alt, hvad der foregik omkring ham. Det var lige ved den tid, da forretningsfolk skyndte sig til kontorerne. Den ene bus efter den anden svingede op, folk sloges om pladserne, sporvognene klemtede, og cyklister fo'r over pladsen. Der var liv og travlhed overalt.

Jørgen havde ret, der var ingen, der tog særlig notits af de to drenge, der sad på bænken.

Nu var de her – ved det foreløbige mål for deres ønsker og længsler, nu sad de her midt i storbyen – forvågede, snavsede, hundesultne og med 3 kroner og 54 øre i lommen. Men foreløbig i lykkelig uvidenhed om, at det ikke altid går, som man læser i bøgerne, foreløbig lykkelig ukendt med den store forskel, der her i livet er på teori og praksis.

12

Erik slog øjnene op, da solens stråler faldt på hans ansigt. Først lå han ganske stille og stirrede op i luften fuldstændig uklar over, hvor han egentlig var henne. Hvad var det dog for et underligt loft – de to elektriske lamper der – hvordan kom de her på høloftet – han frøs på benene – ville bore sig dybere ned i høet – men nej, han lå jo i sin seng – skulle op og i skole – kunne ikke få sine ben med sig – og han skulle møde Jørgen – han kom for sent – nåede det ikke. Med et ryk satte han sig op og vågnede helt.

Et øjeblik så han sig forvirret omkring, men snart var han klar over, hvor han var, og hvordan han var kommet her i jernbanekupéen. Han kikkede over på Jørgen, som lå på det andet sæde. Han sov endnu, havde trukket benene helt op under sig, og af og til fik kuldegysninger ham til at ryste over hele kroppen.

Erik trak sin stortrøje af og lagde den over hans ben. Skulle han ikke hellere vække ham, nej, han trængte vistnok til så megen søvn som muligt, og her kom ganske sikkert ikke nogen og forstyrrede dem. Med megen forsigtighed havde de i går aftes udvalgt sig en afsidesstående togstamme og her søgt tilflugt for natten i en 2. klasses kupé.

Erik kikkede ud gennem vinduerne til begge sider. Da han ikke så noget mistænkeligt, tog han sine støvler af og gav sig til at gnide sine fødder mod hinanden for at få lidt varme i dem. Han havde også vældig lyst til at banke sig lidt varme til i kroppen, men undlod det for ikke at vække sin sovende ven. –

Hvordan mon Jørgen egentlig ville være til mode, når han vågnede, tænkte Erik. Gårsdagen havde just ikke været dem særlig gunstig. Hele dagen havde de trasket om fra den ene frimærkehandler til den anden, og sikken en behandling de havde været udsat for. Nogle steder var de ligefrem blevet smidt ud, da Jørgen på forespørgsel nævnede den pris, han ville sælge sine frimærker for, andre steder havde frimærkehandlerne kun villet have nogle enkelte mærker og tilbudt dem en meget lille betaling. Til sidst havde Jørgen – dødtræt af at vandre fra bod til bod – opgivet sin modstand og solgt dem for, hvad frimærkehandleren ville give. Resultatet var langt fra strålende, thi ikke 8 kroner i alt havde han fået for sine sjældne mærker, som efter katalogprisen var meget over 40 kroner værd. Det havde været en slem skuffelse og dog ikke den eneste, dagen havde bragt dem. Bøffen havde været den anden store skuffelse, dog ikke således at forstå, at den ikke havde smagt dem godt, for aldrig for i livet havde de nydt et måltid så vidunderligt som dette, nej, men betalingen – tænk 2 kroner og 50 øre for hver og 50 øre for den dobbeltøl, de havde delt, det blev 5 kroner og 50 øre.

Erik var regnskabsfører og tog nu sin lommebog frem for at føre gårsdagens indtægter og udgifter ind.

Lørdag den 25. maj:

Indtægt:		
I kassen:		Kr. 3,54
Fået for frimærker:		Kr. 7,95
	I alt	Kr. 11,49

Udgift:

Wienerbrød	Kr. 0,60
2 bøffer	Kr. 5,00
1 dobbeltøl	Kr. 0,50
2 billetter til Zoologisk Have	Kr. 1,00
I alt	Kr. 7,10

Dagens kassebeholdning var altså 4 kr. 39 øre.

Det blev nok ikke til bøf i dag, aldrig havde han tænkt sig, at det var så dyrt at spise på en restaurant, og det havde tilmed været i en af de mange kælderbeværtninger, der ligger i Nyhavnskvarteret, hvad mon det så ikke havde kostet, hvis de var gået ind i en af de fineste restauranter. Men morsomt havde det nu alligevel været at sidde der mellem de mange søfolk. Der havde været både svenskere, nordmænd og englændere, ja endog en sorthåret, mørkøjet mexicaner, og sikke mange penge de alle sammen havde haft.

Bare de nu i dag kunne finde et godt skib at komme ud med – et rigtigt stort og flot et og et, der skulle rigtig langt bort. Så tjente de også mange penge.

Han måtte alligevel hellere vække Jørgen. Klokken måtte være mange, for solen var allerede højt på himlen.

"Jørgen," kaldte han og tog ham i armen.

"Hvor er jeg – hvad er der?" råbte Jørgen og fo'r op.

"Klokken er bare mange. God morgen, der er ikke noget i vejen."

Jørgen så sig omkring.

"God morgen, du." Han skuttede sig og fortsatte: "Her er lidt køligt, hvad? Vi skulle hellere have bestilt et opvarmet værelse her på Jernbanehotellet."

Erik smilede, – Jørgen havde altså åbenbart ikke tabt humøret.

"Har du sovet godt?"

"Glimrende, du. Men når vi nu tjener penge, hvor meget skal vi så sende Statsbanerne. To 2. klasses billetter København-København, hvor meget er det?"

"Jørgen, jeg har lige talt vore penge igen. Vi har kun 4 kr. 39 øre tilbage."

"Jamen vi må også finde et skib i dag. Erik, tag dine støvler på og lad os komme af sted. Vi skal ned til Frihavnen. Det er dér, alle de store dampere, der går til Amerika og Østen, lægger til."

"Hvis de nu kun har brug for en af os om bord?"

"Vi må naturligvis finde et eller andet skib, hvor vi begge to kan komme med, eller i hvert fald to skibe, der skal samme sted hen. Vi vil følges ad, Erik."

"Men hvis –"

"Nej, du må ikke komme med flere indvendinger. – Naturligvis kan vi finde et skib til os begge to. Måske en af os bliver nødt til at gøre tjeneste som messedreng, men det kan vi trække lod om. Skynd dig nu bare, Erik. Vi skal også have en kop kaffe. Her på dette hotel serverer de vist ingen varme retter."

Hen imod middag nåede de Frihavnen. Næppe var de kommet igennem indgangsporten, før der straks var noget mærkværdigt og interessant at se på, idet en af Det forenede Dampskibsselskabs store amerikabåde var ved at lægge til.

En større menneskemasse var mødt op for at byde slægt og venner det første velkommen hjem, kajen var et bølgende hav, over alt blev der vinket med hatte og lommetørklæder.

Jørgen og Erik trængte sig gennem mængden helt hen til bolværket og så interesseret på, hvorledes de små bugserdampere fik kæmpeskibet trukket nærmere og nærmere.

"Det er lige sådan et, vi skal med," sagde Erik, "det har orkester med, kan du høre, de spiller. Skulle vi ikke bagefter prøve den, Jørgen?"

"Nej, ikke sådan en. Den går jo bare lige i fast fart mellem New York og København. Nej, du, vi må finde en, der går længere bort, og som anløber rigtig mange havne."

"Så, nu skulle fruen ikke gå længere frem," lød en skarp kvindestemme lige bag ved dem.

De vendte sig begge omkring og fik øje på to damer – efter alt at dømme var det en frue ledsaget af sin unge pige.

"Nu slår jeg stolen op her, så skulle fruen hellere sætte sig ned."

"Nej, lille Marie, lad mig bare stå op. Åh, herregud, tror De, han kan kende mig?"

"Hvorfor skulle den unge herre dog ikke kende fruen?"

"Jo, det gør han vel også, men det er jo over 20 år siden, han rejste. Åh, herregud, han var jo kun en stor dreng dengang."

Jørgen kunne ikke undgå at høre hvert ord, og uvilkårligt måtte han atter vende sig om. Den gamle dame var åbenbart hernede for at modtage en søn, der havde været borte i over 20 år – tænk 20 år derude, så vendte han nok hjem som millionær, men det var nu alligevel lang tid ikke at se sin mor.

"Ja, det var rigtig snavs af ham sådan at stikke af fra fruen."

"Så, så, Marie – tal nu ikke om det, nu har jeg ham jo igen," tårerne begyndte for alvor at trille ned ad den gamle dames kinder.

Det gav et sæt i Jørgen, og han tog Erik fast i armen.

"Kom, lad os lige gå et andet sted hen," sagde han halvt stammende.

"Hvorfor dog, – vi kan ikke komme til at stå bedre end her," svarede Erik.

"Jo, Erik, kom nu bare, kom nu," og han næsten trak ham med sig; "vi har heller ikke tid til at se længere på det her, lad os nu se at finde et skib. Høj, vil du se derovre på den anden side, dér ligger en damper, den ser flot ud, den er fra Amerika, kan du se det amerikanske flag."

Jørgen talte usædvanlig hurtigt og påskyndede sine skridt, som om det bare gjaldt for ham at få noget andet at tænke på og hurtigst muligt komme bort fra den hjemvendende amerikabåd.

"Nu skal vi bare gå på med krum hals," fortsatte han; "vi braser lige på, men du må jo sige, hvad der skal siges, for kaptajnen taler naturligvis engelsk. Spørg ham bare, om vi to ikke kan komme med. Lad ham blot selv bestemme betalingen, det gælder kun om at komme med, at komme her hjemmefra, inden de hugger os. Du må jo fortælle det, vi blev enige om, at jeg er din bror altså, hvis han spørger om det."

De var imidlertid nu gået over til den anden kaj.

"Den hedder *Federal Bridge*," afbrød Erik Jørgens rige ordstrøm.

De nåede landgangsbroen.

"Se – dér går vagtmanden. Lad os nu bare komme derop, Erik. Hvis der bliver lejlighed til det, kan du så ikke også spørge om, hvad for en havn den først kommer til, og hvornår den kan være der."

"Hvad vil du vide det for?"

"Jo-o-oh, så kunne vi skrive hjem derfra, hvordan vi har det – ikke?"

Erik fik ikke tid til at svare, for de var nu nået helt op til vagtmanden, der havde stillet sig ved den øverste ende af landgangsbroen, vel sagtens for at få at vide, hvad de ville her om bord.

"Goddag," sagde Erik på engelsk og tog høfligt sin hue af, "vi ville gerne tale med kaptajnen."

Jørgen tog også sin hue af, men indskrænkede sig til at nikke med hovedet.

Vagtmanden, som var en rigtig gammel søulk at se på, betragtede dem længe uden at besvare Eriks forespørgsel, alt mens han gumlede så kraftigt på sit stykke skråtobak, at så at sige alle hans ansigtsmuskler var i en ustandselig bevægelse.

"Han er ikke her om bord," nedlod han sig endelig til at sige.

"Hvad siger han?" spurgte Jørgen nysgerrigt.

"Han siger, at kaptajnen ikke er om bord," svarede Erik.

"Spørg så efter styrmanden," tilrådede Jørgen.

"Kunne vi ikke komme til at tale med styrmanden?" spurgte Erik.

"Hvad vil I ham?" lød det knappe svar.

"Vi ville gerne med ud at sejle," svarede Erik.

Søulken holdt et øjeblik inde med at gumle på sin skrå og så forbavset på dem. Så slog han pludselig en høj latter op.

"Hvad ler han ad?" spurgte Jørgen igen, men inden Erik fik tid til at besvare hans spørgsmål, dukkede en yngre mand frem fra en dør agter ude.

"Hvad er der løs?" råbte han.

"To yngre gentlemen, der vil tale med Dem, sir," råbte vagtmanden tilbage i et tonefald, som om han stod på udkik og havde opdaget en mine i faretruende nærhed.

"Send dem herhen."

"Skal ske, sir."

Anden styrmand O'Connor var en rigtig amerikaner at se på, kraftig type, firskårent ansigt og lidt underbid. Jørgens og Eriks huer fløj af i en fart, da de stod over for ham, der holdt deres skæbne i sin hånd.

"De unge herrer ønsker?" spurgte O'Connor og så velvilligt smilende på dem.

"Vi ville gerne spørge dem, om De ikke havde brug for os om bord. Vi vil begge to så gerne ud at sejle," svarede Erik på flydende engelsk.

O'Connor studsede, og hans interesse for de to knægte blev vakt. Han havde ikke ventet at blive tiltalt på sit eget sprog – ej, hej, her var jo udsigt til en behagelig adspredelse på en kedelig søndagsvagt. Hvad mon det var for et par de to, der sådan lige ud ad landevejen kom trissende en søndag eftermiddag for at spørge, om de kunne komme til søs.

"Kom indenfor, I to," svarede han, lukkede døren op til sin kahyt og puffede dem ind.

"Sæt jer på sengen der," fortsatte han og satte sig selv på en stol, der stod foran et lille bord, hvis eneste prydelse var nogle fotografier.

"Du skal sætte dig på sengen, siger han," hviskede Erik til Jørgen.

"Nå, lad mig så høre, hvem I er, og hvorfor I vil til søs," sagde O'Connor efter i lang tid at have mønstret dem uden at sige noget. Om han kunne regne ud, hvad de to var for nogle. At dømme efter deres ansigtstræk og hele måde at opføre sig på, kom de åbenbart fra særdeles gode hjem, men de så rigtignok ikke fine ud i klæderne, skønt man ved nærmere eftersyn nok kunne se, at de ikke fra ny havde hørt til den dårligste slags.

"Kør så på," opfordrede han endnu en gang, da ingen af hans unge gæster svarede ham.

Eriks mod sank betydeligt, da han skulle til at bevæge sig ud på den gyngende grund, som en hvilken som helst nok så fint udtænkt historie altid er, når den ikke er helt i overensstemmelse med sandheden. Dog – nu havde de engang besluttet at ville ud i verden, og så kunne de ikke give op, så snart de mødte den første vanskelighed. Han måtte gøre det – også for Jørgens skyld, og bare de først kom med ud, så både kunne og ville han bagefter fortælle styrmanden hele sandheden. Han tog mod til sig og begyndte på den historie, som han og Jørgen i fællesskab havde bygget op – en sammenblanding af sandhed og fri opdigtning. Han fortalte om, hvorledes han selv havde været med sin far, der havde været oversergent i Vestindien, mens hans bror var blevet hjemme hos en onkel, der var cigarhandler. Nu var hans far død derude, og han selv var kommet hjem for at sige til broderen, at de godt begge to måtte komme til søs.

Styrmand O'Connor sad gravalvorlig og hørte på Eriks fremstilling af deres skæbne, men havde Erik kunnet læse

styrmandens tanker, havde han vel stoppet på et temmelig tidligt tidspunkt.

Styrmand O'Connor var en mand, der havde set sig om i verden, og som kendte ikke så lidt til livet og menneskene. Det gik hurtigt op for ham, at det, der her blev fortalt ham, var alt for snedigt og kunstigt bygget op til, at det kunne være sandt. Det forholdt sig utvivlsomt ganske anderledes med de to – brødre, de var pokker ikke brødre de to.

"Ja så," sagde O'Connor, da Erik havde sluttet sin beretning, "og nu vil I så begge to gerne med skibet her."

"Ja, meget gerne," svarede Erik og nikkede heftigt med hovedet. – O'Connor tog blyant og papir frem fra bordskuffen.

"I er vel begge over 14 år," begyndte han uden at se op fra papiret.

"Ja."

"Hvornår fyldte du 14 år?" henvendte O'Connor til Erik.

"2. februar," lød svaret.

"Hvor gammel er du?" fortsatte O'Connor henvendt til Jørgen. Så meget engelsk forstod Jørgen, og uden at betænke sig svarede han frejdigt:

"14 år."

"Og din fødselsdag?"

Også dette spørgsmål forstod Jørgen, men det var ham vanskeligere at svare på.

"Du kan skrive det her," sagde O'Connor og rakte ham papir og blyant.

Jørgen skrev 12. april og gav styrmanden papiret tilbage. O'Connor modtog det med et smil om munden, men inden han fik tid til at sige noget, havde Erik opdaget, hvorledes de ganske

plumpt var dumpet i en fælde. Jørgen sad intetanende ved hans side. Han var tværtimod glad og veltilfreds, for det gik åbenbart storartet, efter hvad han kunne skønne.

Så så O'Connor fast og bestemt på Erik og spurgte:

"Er I to virkelig brødre?"

Erik slog øjnene ned, blev blodrød i hovedet og ønskede sig langt, langt bort. Det var forfærdeligt – skrækkeligt flovt nu at måtte indrømme, at det ikke var sandt alt det, han havde fortalt, men hvordan kunne han dog undgå det, hvordan slap de i det hele taget heldigt fra det her.

Styrmand O'Connor rejste sig med et sæt, gik ud af kahytten og råbte med tordenstemme navnet Martin.

Næppe var han uden for døren, før Jørgen spurgte: "Hvad er der i vejen, Erik? Hvorfor gik han?"

"Han ved godt, at alt, hvad jeg har fortalt, ikke er sandt."

"Hvorfor det?"

"Jeg sagde jo, vi var brødre, men vi er jo begge to fjorten år, det havde vi ikke tænkt på."

"Så sig ham, at du mente, vi var plejebrødre. Lad være med at give op. Bare jeg dog rigtig kunne tale engelsk. Men hvad nu?"

"Jeg ville ønske, at vi var vel herfra. Tror du, han vil hente politiet?"

I det samme kom Martin – en ganske ung matros, og de kunne gennem koøjet se, at styrmanden gav ham besked om et eller andet. Hvad det var, kunne Erik ikke høre. Derefter stillede O'Connor sig op uden for døren med ryggen til den, puttede begge hænder i lommen og fløjtede en besynderlig sentimental melodi.

"Du skal se, nu sender han bud til politiet og holder selv vagt," hviskede Erik.

"Jeg vil ikke hjem igen – på den måde," svarede Jørgen.

Så blev der ganske stille i styrmand O'Connors kahyt. Spændingen gjorde dem begge tavse. Uden for stod O'Connor urokkeligt på samme plads og fløjtede stadig den samme rørende melodi.

Efter et lille kvarters forløb gik døren op med et ryk, og O'Connor trådte ind fulgt af Martin, der bar en stor bakke med teservice, brød og smør, marmelade og kager.

Jørgen og Erik stirrede forbavset og uforstående på det uventede syn.

Da Martin var forsvundet, tog O'Connor ordet.

"Så, drenge, nu drikker I jeres te, og bagefter fortæller I mig jeres historie, som den virkelig er. Er der så noget, jeg kan hjælpe jer med, skal jeg forsøge det."

Og sådan blev det. I to timer endnu sad Jørgen og Erik i styrmand O'Connors kahyt. Først fortalte Erik, og O'Connor hørte interesseret på alt, om livet på skolen derovre, hvorledes Jørgen var blevet smidt ud, om hans fars hårde behandling, om flugten og deres vagabondering, om deres planer for fremtiden, deres længsler og drømme.

Det kostede O'Connor stor overvindelse at fortælle dem, at det var ham umuligt at hjælpe dem med at komme med *Federal Bridge* – intet hellere ville han i øjeblikket, end om han kunne få de to raske knægte med om bord og være med til at lære dem sømandskundskab. Så skånsomt som muligt forsøgte han at få dem til at indse, at verden ikke mere var, som de i deres fantasi udmalede sig den, at det var i gamle dage, man sådan uden

videre kunne stikke hjemmefra og komme til søs, men nu, nej, nu kom man ingen steder her i verden, uden man havde sine papirer i orden, papirer på alt mellem himmel og jord, bunker af papirer, der fortalte, hvem ens forældre var, hvor man var født, om man var døbt, konfirmeret, vaccineret og meget, meget andet af den slags.

"Men hvad skal vi da så gøre?" faldt Erik ind til sidst, i et tonefald, der havde et ikke så lille anstrøg af håbløshed.

"Ja, drenge, der er ikke andet at gøre end at vende næsen hjem igen og så se at få lov af dem derhjemme. I kan blive to rigtig raske sømænd, I to forfærdelige knægte."

Erik oversatte det for Jørgen, men denne rystede energisk på hovedet, alt andet – bare ikke det.

Længe sad de tre tavse. Styrmand O'Connors tanker gik 15 år tilbage og helt over på den anden side Atlanterhavet. Han så i tankerne en 14-årig dreng, der en mørk oktobernat i al hemmelighed sneg sig bort fra den fædrene arne, hvor der samme aften havde fundet et større opgør sted mellem ham og faderen, et opgør, der for hans vedkommende havde haft en blå- og rødstribet ryg som resultat. Alle enkeltheder, som han ikke i mange år havde skænket en tanke, trådte nu tydeligt frem – den store stolte bark, der lå sejlklar for at gå til Ostindien, den spændende snigen-sig-ombord i nattens mulm og mørke og de forfærdelige dage, da han lå skjult i lasten og først blev fundet 4 dage efter afsejlingen, halvdød af sult, tørst og søsyge.

Han havde netop været i samme alder som de to, der nu sad lige over for ham, han havde haft samme ungdommelige syn på livet, samme barnlige tillid til verden og menneskene. Ja, for 15

år tilbage, da kunne det endda gå, men nu – nej, nej, nu gik det ikke mere.

Styrmand O'Connor så på sit ur.

"Så, drenge, nu må I gå. Kaptajnen kan komme hvert øjeblik, og han må ikke se jer her. Hørte han om jer, så – ja så gjorde han vel ikke som jeg."

"Hvad ville han gøre?" spurgte Erik.

"Jeg tænker nok, at han hurtigst muligt ville foranledige jer sendt hjem."

"Tror De?" svarede Erik og rejste sig hurtigt op.

"Ja – og jeg skal sige jer hvorfor. Kaptajnen er gift og far til et par knægte omtrent i jeres alder. Nå, nu må I af sted."

Styrmand O'Connor fulgte dem hen til landgangsbroen, hvor han sagde dem farvel og trykkede deres hånd fast. Han blev stående og så efter dem, indtil de forsvandt bag pakhushjørnet.

"Jeg burde jo have gjort, som skipperen ville have gjort – men nej, jeg kunne ikke. Drenge er dog ens alle vegne," sagde han højt for sig selv.

"Hvadbehager, sir?" spurgte vagtmanden, som troede, det var til ham, der blev talt.

Styrmand O'Connor vendte sig om mod ham.

"Jeg sagde blot, at De skal holde godt øje med de to, der gik der. Ellers kan det være, vi i morgen får to blinde passagerer med til Buenos Aires."

Så drejede han sig skarpt om på hælen og forsvandt ind i sin kahyt.

13

"Det kan nu ikke nytte noget, Jørgen, vi må gøre det. Bare vi lige kan få så meget, at vi kan købe noget brød."

"Skulle vi ikke lade være. Det er så underligt at skulle tigge nogen –"

"Der er ikke tale om at tigge nogen," afbrød Erik ham hurtigt, "det ved du også godt selv, Jørgen. Vi beder ikke om noget, vi spørger blot, om vi kan hjælpe."

"Men så bagefter, hvis vi får noget for det, så er det drikkepenge, som man skal stå og sige tak for."

"Ja, det er heller ikke, fordi det morer mig, men jeg synes blot, at det ikke er morsomt i længden at spise frokost og middag på den måde, vi gør."

"Hvad mener du med det?"

"Jeg mener, at det er ikke så sjovt i alt for lang tid at se sin frokost eller middagsmad ligge på den anden side en stor vinduesrude."

Jørgen så hen på sin kammerat. Vel var han så sulten selv, at han havde en fornemmelse, som om der rundt omkring sad klemskruer på hans tarme, men måske Erik var endnu mere sulten. Han så virkelig helt dårlig ud, bleg og med sorte rande under øjnene.

"Erik, synes du virkelig, at vi skulle prøve det?" svarede han i et mere blødt tonefald.

"Ja, vi må jo dog have noget at spise, og jeg kan i øjeblikket ikke se, hvordan vi ellers skulle få det. Lad os nu bare prøve,

Jørgen. Nu er den lige ved at lægge til. Kom nu. Vi mødes herinde igen bagefter."

Det var i nærheden af Malmø-færgens anløbssted, at denne lille samtale fandt sted mellem Jørgen og Erik et par dage efter den mislykkede ekspedition om bord på *Federal Bridge* Skæbnen havde stadig ikke været dem gunstig, og livet havde ikke taget med fløjlshandsker på dem. Havde det ikke netop været to drenge af så hård støbning, med så veltrænede legemer og ladet med så megen energi og viljekraft, havde de vel allerede givet op og var atter frivilligt søgt tilbage til de hjemlige kødgryder. De havde sultet, så de næsten kunne høre tarmene skrige, de havde frosset i deres jernbanekupé, så de knapt kunne støtte på benene om morgenen, og de havde mødt skuffelse dagen lang, når de var på vandring fra kaj til kaj, fra skib til skib for at søge hyre, men trods det ville de ikke give op. Én eneste gang var Erik kommet med en udtalelse, der kunne forstås som en hentydning om atter at vende hjem, men skarpt havde Jørgen tilbagevist enhver tanke om at vende hjem, alvorligt holdt på, at han ikke på nogen måde, ikke under nogen omstændigheder ville sætte kursen hjem, før han var blevet til noget og havde udrettet noget, og så alvorligt havde han ment det, at Erik ikke oftere kom med nogen hentydning. Det var dog kun for Jørgens skyld, at han havde gjort det. Han selv havde ikke som Jørgen forældre eller hjem at længes tilbage til, og blot han var sammen med Jørgen, var han parat til alt. Hans sure, gnavne onkel og tante og de snavsede ildelugtende baggårdsstuer derovre i Viborggade længtes han så sandelig ikke efter, og han havde en klar følelse af, at der heller ikke var nogen, som derovre længtes efter ham.

Nu sad de som sagt i nærheden af Malmø-færgens anløbssted, og diskussionen havde drejet sig om et forslag, Erik havde fremsat – nemlig at forsøge på at tjene en lille skilling ved at bære kufferter for de rejsende. De havde de foregående dage set, at der var flere drenge, der var i virksomhed på denne måde.

"Ja – lad os så da bare, Erik," sluttede Jørgen.

De gik hen imod færgen, der imidlertid havde lagt til, de rejsende var i færd med at gå fra borde, og flere drenge havde allerede fået en kuffert at bære på.

"Vi går hver for sig," sagde Erik, "nu prøver jeg ham," og han stilede over mod en ældre herre, der bar på en temmelig stor håndkuffert. Jørgen stod et øjeblik og så efter Erik – nu var han oppe på siden af den ældre herre – nu tog han sin hue af – men nej, der blev rystet på hovedet, det gik altså heller ikke.

"Jeg prøver igen," tænkte Erik. "Jørgen skal ikke være alene om det." Han gik rask over mod to damer, der med øjensynligt besvær slæbte på deres bagage.

Erik stod et øjeblik lidt betuttet, da han på sin høflige forespørgsel, om han skulle bære kufferten, fik det just ikke særligt venligtlydende svar: "Skrub af, drenge" – nå, det var der ikke noget at gøre ved, og han kikkede sig om efter et andet bytte, da han pludselig så sig omringet af fire drenge i nogenlunde hans alder og af hans størrelse.

"Hvem har givet dig lov til at tage tjans her?" spurgte en af dem og stak sit hoved tæt op til Eriks.

"Du har ikke noget at gøre her, er du med på den?" supplerede en anden.

Erik gik et skridt tilbage, og uden at lade sig anfægte af deres truende holdning svarede han: "Det er vel ikke noget, jeg skal spørge jer om i hvert fald."

"Nå ikke det, din staruds, jo det er lige netop det, du skal, det må du være en skrap kender af – altså," faldt anføreren ind og stak samtidig sin knyttede næve op i betænkelig nærhed af Eriks næse og mund.

Det blev dog Erik lidt for meget.

"Kan du holde din grabber for dig selv," råbte han og slog til den andens hånd.

Mere skulle der ikke til. Øjeblikkelig fløj de fire på ham, og Erik tumlede om på jorden. Et øjeblik efter var han dog atter på benene og slog drabeligt fra sig.

Rundt omkring fra kom der drenge løbende til – drenge i alle aldre og alle størrelser, og snart havde der dannet sig en tæt kreds om de kæmpende. Tilråb, spørgsmål og svar svirrede i luften; de, der kendte de kæmpende, holdt med dem og opildnede dem med tilråb, andre var i besiddelse af mere retfærdighedssans og skreg op om, at det var fejt at være fire mod en, nogle af dem søgte at holde Eriks modstandere tilbage, men blev hindret deri af andre, skarpe ord krydsedes og fulgtes hurtigt af de små puf og stød, som oftest danner indledningen til det virkelige slagsmål, og snart blev kredsen udvidet for at give plads til et hav af fægtende arme og sprællende ben.

I det øjeblik optrådte Jørgen på arenaen. Han skulle lige til at lette på huen for at tilbyde en dame sin assistance, da han blev opmærksom på halløjet. Hvad var nu det? – det måtte han hen og se på – hvor var Erik? – han var jo lige der – det skulle da aldrig være ham? I fuldt løb nåede Jørgen kredsen, der lukkede

af for de kæmpende. Jo min sandten, dér lå Erik på stenbroen med en fire, fem stykker over sig – og han blødte. Uden en brøkdel af et sekunds betænkning banede Jørgen sig vej gennem kredsen med en så pludselig voldsomhed, at ingen fik tid til at hindre ham, og som et tirret rovdyr styrtede han sig over klumpen, der holdt hans ven nede. Han slog til højre og venstre, og hvor han ramte, kunne det mærkes, han hev og sled i sine fjender med en sådan hurtighed og kraft, at det kun varede få sekunder, før Erik var befriet. I et spring var denne oppe og på siden af Jørgen. Jørgens uventede tilsynekomst på kamppladsen, hans hurtighed og voldsomhed standsede et øjeblik slagsmålet, men Jørgen indskrænkede sig ikke til det resultat, han havde opnået, nej, her var noget, der skulle hævnes, og han fløj ind i klumpen og slog vildt om sig til alle sider. Han kendte ikke noget til, at der også havde været nogen blandt de kæmpende, der havde taget Eriks parti, i hans øjne var de alle fjender, og hans næveslag faldt skånselsløst på retfærdige og uretfærdige. Det varede dog ikke længe, før de andre fik sundet sig, og fra alle sider fløj de på ham. Erik sprang til, og ryg mod ryg holdt de en lille tid deres fjender fra livet, dog overmagten var for stor, og snart lå de begge på stenbroen, kæmpende med arme og ben mod de mange, der søgte at holde dem nede, og som dængede dem til med hårde slag og stød.

Så skingrede pludselig en høj stemme over den kæmpende masse: "Psssst – der kommer en panser."

I et nu opløstes den indfiltrede klump og spredtes til alle sider som avner for vinden. Hver tænkte nu kun på sig selv, nogle skjulte sig bag de nærmeststående kasser og tønder,

andre stolede kun på deres hurtige ben og løb bare, mens andre igen mere snildt søgte at dække sig bag de forbirullende vogne. Alle havde de kun den ene tanke – at komme væk. Så hurtigt og pludseligt skete det, at Jørgen og Erik fandt sig selv på den nu åbne plads fægtende med armene i den tomme luft. Et øjeblik så de forundret på hinanden.

"Ka' I ikke høre – ka' I ikke se ham – dér – er I skruptossede," lød en høj klar stemme bag ved dem.

De vendte sig om og fik øje på en 12 års knægt, der ivrigt pegede frem for sig. Derhenne kom en politibetjent stilende over imod dem med lange værdige skridt. Et øjeblik følte Jørgen og Erik i alle lemmer en rislende rædsel, og deres øjne flakkede hjælpeløst rundt for at finde et skjulested.

"Kom – skynd jer – efter mig," råbte knægten og gav sig til at løbe. Jørgen og Erik fulgte ham på kryds og tværs mellem autoer og vogne og endte et godt stykke derfra i dækning af en mægtig stabel kornsække.

Der stod de.

Først nu fik Jørgen og Erik tid til nærmere at betragte deres redningsmand. Han så ud til at kunne være en 11-12 år. Klæder på kroppen havde han ikke mange af – kun en uldtrøje, en temmelig snavset skjorte og et par lappede og stoppede benklæder. Hans brune hår hang ham langt ned i panden og så ikke ud til i længere tid at have været i berøring med kam og børste. Han havde store, udstående øren, en lille opstoppernæse, temmelig stor mund og et par spillevende øjne, der lyste af liv og lune – kort sagt et rigtigt øretæveindbydende ansigt.

I lang tid stod de tre og vidste ikke, hvad de skulle sige.

"I klared' jer s'gu fint – fan'me," brød den lille københavnske gadedreng endelig tavsheden.

Jørgen og Erik studsede begge og svarede ikke. De var ikke vant til at høre et sådant sprog og i særdeleshed ikke fra så lille en knægt.

"I må s'gu være skruptossede, hvorfor fa'n løb I ikke, da panseren kom," fortsatte han ufortrødent og vedblev med at mønstre dem begge fra top til tå.

"Tak skal du have, at du sagde det til os," svarede Jørgen endelig og rakte sin hånd frem. "Hvad hedder du?" fortsatte han.

"Veinhardt Hansen," lød svaret.

"Jeg hedder Jørgen, og min kammerat hedder Erik."

"Hvorfor kom I op at tæves?" spurgte Veinhardt.

Erik fortalte ham grunden.

"I ka' fan'eme heller ikke få tjans med at bære her, når I ikke er i foreningen," svarede Veinhardt.

"Hvad for en forening?" spurgte Erik.

"Foreningen – der er 15 i den, og de vil ikke have flere med. Det er Christoffer Larsen, som er formand, og det var en af dem, du var oppe at tæves med. Han bærer ikke selv, men holder øje med panserne og de rigtige dragere. De vil heller ikke have mig med, men jeg er s'gu ligeglad. Jeg skal ikke slæve. I er ikke her fra København – vel?"

"Næ-æh," svarede Jørgen efter nogen overvejelse.

"I behøver ikke at være bange for, at jeg skal sige noget til nogen, men den er ikke helt fin i kanten med jer – vel?" spurgte Veinhardt og glippede polisk med øjnene. – "Er I stukket hjemmefra?" busede han pludselig ud.

Det gav et sæt både i Jørgen og Erik, og de så på hinanden.

"Det er jeg nemlig også," fortsatte Veinhardt ufortrødent.

"Hvorfor det?" faldt Erik ind.

"Hvorfor – fordi det altid var mig, der fik tæv, når den gamle var fuld, og det er han hver dag. Det blev s'gu ikke sjov i længden."

"Drikker din far sig da fuld?" spurgte Jørgen forfærdet. Han kendte intet til de fortvivlede forhold, der kan forekomme i et københavnsk proletarhjem.

"Ja, og mor også og Charles, det er min ældre bror – hele redeligheden, de er s'gu ikke for kønne nogen af dem. De ville også tylle det slavecognac i mig, men jeg skulle ikke have noget af det sprøjt. Så tog jeg en dag og sagde go'morgen med jer."

Jørgen og Erik stod målløse af forfærdelse over, hvad de hørte. Aldrig havde de hørt nogen føre et sådant sprog om sine forældre, og aldrig havde de skænket det en tanke, at nogen dreng kunne leve livet under så grufulde forhold.

"Hvad laver du så da nu?" spurgte Jørgen med næppe hørlig stemme.

"Nu er den fin altså," lød det just ikke særligt udtømmende svar.

"Hvor får du mad fra?" spurgte Erik.

"Mad – den køber jeg naturligvis."

"Køber?"

"Ja – snart er der jo skejser at tjene, og så er den fin, snart hænger man jo lidt på den."

"Hvad kan du da tjene penge ved?"

Det var snart Jørgen, snart Erik, der spurgte.

"Jeg løber efter øl herinde, og så falder der altid en skilling af, og så hænder det jo, at de ikke tager flaskerne med. Det giver også skejser at sælge dem, bare på et andet sted, end hvor man købte øllet altså. Så er der jo også matroserne, de kender mig snart alle sammen, og der er tjans altså med at stikke pakker gennem gitteret."

"Stikke pakker gennem gitteret?" gentog Jørgen uforstående.

"Ja, dem, de ikke vil have tolderne derhenne til at snuse i, den er da tydelig nok," lød svaret ligetil.

"Kender du nogle matroser? Vi ville så gerne ud at sejle," spurgte Jørgen interesseret.

"Ud at sejle. Er I skruptossede – nej tak og så få på tæven og ikke kunne stikke fra dem – ikke noget her."

"Hvor bor du da?"

Veinhardt så sig forsigtigt om.

"Ka' I holde kajen lukket?"

Jørgen og Erik nikkede.

"Nu bor jeg altså nejs, forstår I – to værelsers lejlighed – chaiselong – kakkelovn med kasserolle – bil'jer på væggen, og her er nøglen til gadedøren." Han tog en nøgle op af lommen og holdt den triumferende frem for sine forbavsede tilhørere.

"Bor du da der alene?"

"Smadderalene – lige nu altså, ja det er sgu'tte mig, der betaler lejen, det er hr. Neumann, men han er ude at rejse. Når han kommer hjem igen, så er den fin med mig med stadsklæ'r, og så vanker der både bøffer til frokost og middag og cigaretter, forstår I, fine ting. Det er en fin mand, og han kan tale både tysk og engelsk og polakkisk. Der kom tre andre fine herrer og besøgte ham, sidst han var hjemme, og de kaldte ham

doktoren, det er altså ikke noget med at se til folk, der er syge, men noget meget finere. Han stak mig s'gu 10 kroner, inden han rejste, men de røg jo snart. Når han nu kommer hjem, bliver den fin igen. Jeg hjælper ham nemlig."

"Med hvad?"

Veinhardts veltalenhed holdt pludselig op.

"Det har han sagt, jeg ikke må sige," fortsatte han omsider lidt mere lavmælt, "for så ryger den tjans med det samme. Gi'er I en cigaret?"

"Vi har ingen."

"Ka' I ikke købe en pakke?"

"Men vi har ikke en øre i lommen," svarede Erik.

"Har I ingen skejser, så er den altså ikke så fin i kanten, hva? Hvor bor I?"

Jørgen og Erik så på hinanden. De følte begge, at det var så flovt at måtte indrømme, at de kun havde en jernbanekupé som opholdssted for natten, og der var ingen af dem, som svarede.

"Har I ingen steder at sove?" spurgte Veinhardt igen.

"Jo-oh," svarede Jørgen.

"Tror I da, jeg er stikker?"

"Stikker?"

"Ja, tror I, det er løgn da, hvad jeg har fortalt, og at jeg vil melde jer til politiet?"

"Nej, og du kan også godt få det at vide," svarede Jørgen, som følte, at det ikke var mere end rimeligt, at også de var ærlige mod ham, der dog alligevel var den, der ved sin snarrådighed havde reddet dem fra at måtte stå til regnskab over for politibetjenten, og som uden videre opfordring havde sagt dem alt. Jørgen fortalte ham nu om deres oplevelser her i

København, om deres nuværende bopæl og om deres kamp for at skaffe sig noget at spise.

Veinhardt hørte betaget til.

"Det var fa'ns," sagde han, da Jørgen var færdig, "så må I jo være sultne."

"Ja, det er vi også."

"I ka' jo stampe jeres støvler," fortsatte han.

"Stampe støvlerne?" svarede Erik uforstående.

"Ja, sætte dem på lånekontoret, de ka' godt give nogle skejser, så ka' I få dem igen, når I får nogle syle."

"Hvordan går det til?" Spurgte Jørgen, som mærkede sin mave knurre højere af sult, nu da han hørte om en mulighed for at kunne skaffe mad.

"Det skal jeg s'gu gerne gøre for jer. Jeg har øvelsen, det er bare med at pakke dem ind og så gå på kontoret. Når man så kan stille knolden lidt grædefærdig an, så spørger de ikke om noget."

"Kan man også – – stampe et ur?" spurgte Jørgen og tog sit sølvur frem.

"Hva' fa'n – har du et ur, så er den fin altså, det er mindst 7 kroner."

"Men kan jeg få det igen?" spurgte Jørgen.

"Lige når du vil. Du får en seddel på det, og så er det bare med at møde med pengene. – Det er jo lidt værre med et ur," fortsatte han og satte en betænkelig mine op, "de kan gerne falde på at spørge, hvor jeg har det fra. Men Herluf kan hjælpe mig, han arbejder på købmand Svendsens lager, og det er nær ved, hvor jeg bor."

"Hvor bor du da?"

"I Smedens Gang – lige op ad Strøget, forstår I – fint sted. I kan også godt bo der. Der er en madras i den anden stue, og tæpper er der nok af. Skal vi så gå. Jeg skal nok hjælpe jer."

Efter at Veinhardt havde hørt om sine nye bekendtes vanskelige stilling, var han med ét fyr og flamme og følte sig helt stolt af at kunne hjælpe dem.

Så forlod de tre deres ly bag sækkestablen. Veinhardt førte an, og vejen gik just ikke helt lige ud. Han kendte sit terræn, vidste til fuldkommenhed, hvor han sikrest kunne bevæge sig uden om politibetjente og opsynsmænd, og stadig spejdede hans vagtsomme øjne rundt til alle sider for i tide at kunne opdage en truende fare. – – –

Sent på eftermiddagen holdt de tre deres indtog i Smedens Gang – en lille snavset gyde med gamle forfaldne huse, hvis mange smålejligheder væsentligst bebos af fattige polakfamilier.

Der var så underligt stille i gyden. Ganske vist var to koner i et af husene kommet i skænderi, så deres skingrende stemmer kunne høres langt bort, men det lod ikke til at røre andre af gydens beboere. Hist og her blev et hoved stukket ud ad vinduet, men det trak sig snart tilbage igen. Snavsede, forsømte børn legede tavse i rendestenen, og lænet op ad muren stod to sortsmudsede hulkindede skikkelser. Den uundværlige cigaret hang slapt mellem de blodløse læber, de talte ikke sammen, men stod blot og stirrede udtryksløst frem for sig. Det var, som havde de opgivet al yderligere kamp mod fattigdom, sult og nød.

Det gav et sæt i både Jørgen og Erik, da de pludselig stod over for al denne elendighed få minutters gang fra de renholdte

gader med det myldrende liv, med de flotte ekvipager og autoer og med de store butiksvinduer, foran hvilke et elegant klædt strøgpublikum betragtede de udstillede herligheder. Denne bratte overgang slog dem begge, og de havde mest lyst til at vende om, men det var jo ikke mere muligt. Foran dem skridtede lille Veinhardt muntert af sted. Han havde helt taget førerskabet, det var ham, der fik uret sat på lånekontoret, ham der købte ind – brød, kaffe, sukker m.m., og det var ham, der nu under sin venstre arm bar det hele, mens hans højre hånd jonglerede stolt med gadedørsnøglen. Der var nu intet andet at gøre end at følge med.

– "Doktor" Neumanns to værelsers lejlighed afgav ikke noget særligt indbydende syn. Det var åbenbart en polakfamilie, der før havde boet her, for på væggen hang endnu helgenbilleder med polsk inskription. Der var mørkt og uhyggeligt, for de fleste af vinduesruderne var erstattet med pap og papir. Møblementet i den forreste stue bestod af en laset chaiselong – Veinhardts stolthed, et umalet bord og tre mere eller mindre havarerede stole. På den lille kogekakkelovn stod en snavset kasserolle. I den bageste stue lå en bred madras med en del tæpper over, og ellers var der her intet andet end to store aflåsede kufferter.

"Her bor jeg altså," sagde Veinhardt og så sig stolt omkring; "se her, chaiselong og bil'jer på væggen. – Det er polakkisk," fortsatte han og pegede på en forgyldt underskrift – Pamiatkz Kalwaryi Zebrzydowskiej – under et af de spraglede billeder.

Jørgen og Erik ville ikke lade sig mærke med, at de syntes, her var forfærdelig snavset og indelukket, og at de foretrak at ligge i deres jernbanekupé. Hele eftermiddagen havde han virkelig

været dem til fortrinlig hjælp, og det var uden for al tvivl, at han mente dem det godt. Selv var de også kommet til at synes godt om den lille friske og hjælpsomme fyr, som trods sin unge alder allerede havde gennemgået så meget og dog ikke havde mistet sit gode humør.

Veinhardt tændte op i kakkelovnen og satte kasserollen over, mens Jørgen og Erik med grådighed kastede sig over de indkøbte madvarer. Snart var kaffen færdig, og den varme, sorte, oplivende drik kvikkede Jørgen og Erik mægtigt op. Livsmodet og humøret vendte tilbage, og verden lå dem atter åben – lys, levende og lykkelig. Den lille snavsede polaklejlighed midt i storbyens hjerte så i deres øjne helt anderledes ud, her var trods alt snavset og fattigdommen dog fred og ro, og med længsel tænkte de begge to nu på den brede madras og tæpperne derinde i den anden stue.

Veinhardt holdt dem dog endnu vågen i nogen tid. Enten pludrede han selv og fortalte dem mere indgående om sit tidligere liv og om sine mere eller mindre lyssky bedrifter for at klare sig, eller også spurgte han og hørte på Jørgen og Erik, når de fortalte ham om de forhold, de hidtil havde levet under.

Somme tider kunne Veinhardt se underligt åndsfraværende fra den ene til den anden. Hans hjerne kunne slet ikke opfatte, hvad der dog kunne bringe de to, som åbenbart ikke havde bedrevet noget, der kom politiet sådan nærmere ved, til at stikke hjemmefra – bort fra alle de herligheder. Hans liv havde hidtil været opfyldt af daglige kampe for blot at blive mæt, af evindelige forfølgelser af en fordrukken far, mor og ældre bror, hans barndomsår var tidligt blevet forgiftet ved det liv, der blev levet indenfor et komplet ødelagt og fuldstændig forfaldent

hjems vægge. Hans egentlige hjem havde været skumle gader, hvor høje, snavsede lejekaserner spærrede for sol og lys og luft. På grund af sin kvikke optræden og hurtige tankegang, sin snuhed og dristighed havde han altid haft let ved at blive optaget i ældre kammeraters kreds, og deres påvirkning havde naturligvis også sat sine spor. Sin unge alder til trods havde Veinhardt været ude for mere end de fleste af de langt ældre kammerater, og det var ikke uden grund, at han betragtede hver eneste politibetjent som sin fjende.

Nu sad han her sammen med to drenge, på hvem han tydeligt kunne se og mærke, at de slet ikke var som hans andre kammerater. Deres sprog var et helt andet, de bandede ikke, og der var over hele deres optræden noget, der virkede fremmedartet, og som gjorde et dybt indtryk på ham. De to var jo "fine folks" børn, men sådan havde han nu alligevel slet ikke troet, at den slags var.

Han måtte uvilkårligt drage sammenligning mellem dem og sig selv, hans beundringsfølelse for dem blev stærkere og stærkere, og hertil sluttede sig nu også en begyndende længselsfølelse. Hvor ville han ikke gerne være ligesom de, og hvor ville han ikke gerne lære at kende den verden, som hidtil havde været deres, og som de nu til hans ufattelige forundring frivilligt havde givet afkald på.

Den lille mishandlede og forsømte proletardrengs eventyrlængsler og eventyrdrømme gik ikke på langfart ud i den store verden. Hans eventyrland var det, som mange andre ikke skænker nogen dybere tanke – det var at have et hjem, en far, man kunne se op til, en mor, man kunne klynge sig til i

gode som i onde dage. Det havde han aldrig kendt. Livets hårde og nøgne virkelighed havde tidligt sat bom for alle hans ønsker.

14

Veinhardt var de følgende dage sine kammerater en god støtte. Den første morgen var han tidligt på benene, og hos sin ældre ven Herluf fik han efter mange overtalelsesforsøg en hel krone til låns. Han måtte ganske vist højtideligt sværge på, at han ville betale den tilbage med en tokrone inden en uges forløb, men den tid den sorg. Kom "doktor" Neumann hjem forinden, så ville det være ham let nok, og kom han ikke, kunne han vel nok overtale Herluf til at vente nogle dage, når han fordoblede summen endnu en gang. Penge skulle han have den morgen, og der var ikke tid til at gå på det almindelige "fiskeri", for han havde bestemt sig til at have frokosten parat, når hans gæster vågnede.

Jørgen og Erik vågnede først sent og fandt til deres store forundring frokostbordet dækket og kaffen parat. På deres spørgsmål måtte Veinhardt fortælle, hvorledes han havde båret sig ad hermed. Først nægtede de begge at spise noget, skønt sulten igen havde meldt sig med fornyet kraft. De ville under ingen omstændigheder have, at den lille, fattige knægt skulle betale for, hvad de spiste. Men da de i hans øjne læste den store skuffelse, det var for ham, da de blev klar over, hvor oprigtigt ked af det han blev ved at se, at alle hans anstrengelser havde været forgæves, ændrede de deres beslutning og spiste hans mad. Men begge lovede sig selv, at det var både første og sidste gang, og det lykkedes dem også de følgende dage at gennemføre det, selv om blandt andet begge deres stortrøjer måtte vandre til marskandiseren.

De var så småt begyndt at tage Veinhardts håndtering op – at leve af tilfældigt sjov. Deres "arbejdsplads" var for det meste Frihavnen. Det var et nyt liv, nyt håb, hver gang en damper stævnede ind, men stadig blev de skuffede. – – –

Jørgen stod alene i "doktor" Neumanns lejlighed. Det var hen imod middagstid, og han ventede på Erik, som havde fået et tilfældigt job ved af og til at gå byærinder for en tysk skrædder, der boede i nærheden. Veinhardt "arbejdede" for sig selv den dag, og de ventede ham først hjem om aftenen. Jørgen stod just og betragtede et af de spraglede polske billeder, der hang på væggen, da han hørte en nøgle blive stukket i døren. Han troede, det var Erik, og råbte: "Døren er åben, jeg er hjemme." Døren gik op, og foran ham stod en trediveårig, temmelig høj mandsperson. Han var særdeles velklædt med lys sommeroverfrakke, velpressede benklæder og helt nye lakstøvler. Hans ansigt var magert og skægløst, med temmelig stærkt udstående kindben og et par øjne, der flakkede uroligt om.

"Der har vi doktor Neumann," tænkte Jørgen. Den indtrædende standsede forbavset på tærsklen, men kun et øjeblik. Så gik han ind i lejligheden og lukkede døren i lås indefra. Først da det var besørget, sagde han: "Hvem er du, og hvad i alverden bestiller du her?"

"Jeg har boet her hos Veinhardt."

"Er du en kammerat af ham?"

"Ja."

"Ved du så, hvem jeg er?"

"Jeg antager, at det er hr. Doktor Neumann, for Veinhardt sagde –"

"Hvad sagde han?" afbrød "doktoren" ham hurtigt.

"– at De var ude at rejse og snart kom hjem."

"Nå – og hvad har han så sagt mere?"

"Så har han ellers ikke sagt andet, end at han glædede sig til, at De kom, for han hjalp Dem."

"Har han sagt, hvad han hjalp med?"

"Nej, det ville han ikke sige."

"Og hvor lang tid har du boet her?"

"Fem dage."

"Hvorfor det? Har du da ingen forældre?"

"Jeg ville gerne til søs, men jeg har ikke fundet noget skib endnu," svarede Jørgen undvigende.

"Doktor" Neumann så mønstrende på Jørgen. Er han ligesom den anden lille, tænkte han, kan han blive god, når han får nogle andre klæder på. Nå, lad os nu bare gå lidt langsomt til værks.

"Nå, du ville gerne til søs. Det kan jeg så godt forstå. Jeg har selv sejlet nogle år, og det kan jo godt være, at jeg kan hjælpe dig lidt med det. Er du ikke sulten? Du kan følge med mig ned i en af restaurationerne, hvor søfolkene kommer, så kan det være, vi får at høre, hvor der er hyre at få. Hvor er Veinhardt henne?"

"Han kommer først i aften. Han vidste ikke noget om, at De kom."

"Nej – nå, men nu kan du vente her, mens jeg klæder mig om. Det er bedst at ligne de andre lidt, så kan man bedre snakke med dem, forstår du. Hvad hedder du for resten?"

"Jørgen."

"Nå, resten kan jeg jo senere få at vide," mumlede "doktoren" og gik ind i det andet værelse.

Jørgen kunne høre ham lukke de to store, hemmelighedsfulde kufferter op.

"Det er en morderlig flink mand," tænkte han, "bare nu Erik var her, så fik han også nok lov til at komme med. Det bliver vist bøf, og han er sikkert lige så sulten som jeg. Det kunne være sjovt, hvis det lykkedes at finde et skib, så blev det alligevel mig, der var skyld i det."

Håbet levede atter op hos Jørgen, og den tanke, at det måske nu lykkedes at finde hyre, var hos ham eneherskende og gav ikke plads for andre tanker af mere fornuftig art.

Noget senere viste "doktoren" sig igen og – hvor forandret. Det gav et helt sæt i Jørgen, da han så ham igen. Han var iført et mørkeblåt sæt tøj af solidt stof og med vide ærmer og benklæder. På hovedet havde han en bred sixpence, om halsen et mangefarvet tørklæde og på fødderne store bredsnudede støvler. Han lignede til fuldkommenhed en sømand i landlovsstadsen.

Noget senere trådte de ind i en af de mange mere eller mindre skumle kælderbeværtninger, der ligger i Nyhavns-kvarteret, og som særlig er beregnet på søfolk. Mangen en hyre, som møjsommeligt er slæbt sammen ved hårdt arbejde om bord, forsvinder her på få timer. Sømanden, der om bord kan være den raskeste mand, nøjsom, flittig og flink, kan blive så besynderlig, når han sætter sin fod på landjorden. Underligt at tænke på, at han, der til dagligt indånder den friske, skarpe, sunde luft og har den vide horisont for øje, at han kan finde sig til rette i en snavset, skummel knejpe, hvor der stinker af

mados og øldunster, og tit og ofte består en sømands landgangstur kun af en sørgelig vandring fra beværtning til beværtning, og underligt, at han, der så ofte ved sin snarrådighed og omtanke må klare faretruende situationer, så enfoldigt kan falde i kløerne på den sværm af landhajer, der betragter ham som deres bytte – samvittighedsløse opvartere, som snyder ham, når hans hjerne er omtåget, drevne lommetyve og falskspillere, der plyndrer ham indtil sidste hvid.

– – Det var lige i middagstiden, og omtrent alle borde var besat. Her var både arbejdsklædte søfolk og havnearbejdere, som var søgt herned for at spise, og søfolk, der åbenbart var afmønstret, og som nu sad i deres bedste sæt tøj og brugte de surt sammensparede skillinger. Enkelte var allerede temmelig højrøstede og sang og skrålede op. Velnærede opvartere, klædt i snavsede hvide trøjer, vimsede behændigt rundt mellem bordene og gjorde deres, for at beværtningens indehaver og de selv fik så meget som muligt trukket ud af gæsternes lommer.

"Doktor" Neumann nikkede velkendt til en af opvarterne, samtidig med at han umærkeligt for andre glippede lidt med det ene øjenlåg. Opvarteren svarede med et lignende hemmeligt tegn og anviste ham et ledigt bord. "Giv knægten der en stor bøf med spejlæg – og et glas øl til mig selv, jeg har spist."

"Doktoren" kikkede sig omkring i lokalet. De borde, hvor de arbejdsklædte folk sad og spiste i tavshed, interesserede ham åbenbart ikke så meget, men derimod dvælede hans blik længe og undersøgende ved de selskaber, som havde rigeligt med drikkevarer på bordet, og hvor lystigheden gik højt.

Han så af og til på sit ur, men sagde i øvrigt ikke noget, og Jørgen spurgte ikke.

Just som bøffen blev sat på bordet, kom en ny gæst ned i knejpen. Åbenbart også en lige afmønstret sømand, for han havde landgangstøjet på og bar på en stor vadsæk. Begge hans hænder var overtatoveret med ankere, hjerter og snirklede figurer i sort, rødt og grønt.

"Hvad ser jeg, – det er jo Oscar," udbrød "doktoren" pludselig og usædvanlig højt, idet han gik hen imod den nyankomne.

Et hjerteligt gensyn fandt sted midt i lokalet, og lidt efter havde de to placeret sig ved et bord, som opvarteren på en eller anden måde havde forstået at reservere mellem to af de lystige selskaber.

Snart efter var de i indgående, temmelig højrøstet samtale om rejser og oplevelser.

Jørgen passede imidlertid sin bøf. Tiden gik, og stadig sad han alene.

Middagstiden var åbenbart hørt op, for der var nu ikke så mange i lokalet, og der var kun en ganske enkelt, som endnu sad og spiste. Jørgen kunne høre, at samtalen derovre ved "doktoren"s bord nu drejede sig om Argentina og spillebulerne derovre. Den nyankomne holdt foredrag, og efterhånden lyttede de omkringstående efter. Det lod dog ikke til at genere den fortællende, han snakkede videre om, hvor meget han havde vundet, og tog skødesløst en lille håndfuld guldstykker op af lommen. Det var virkelig argentinske guldstykker. Nysgerrigheden voksede ved nabobordet, – en bad om at måtte se en af mønterne, – den gik på omgang, – forskellige replikker veksledes mellem bordene, – en bød på en omgang, bordene blev rykket sammen, og snart havde den hjemvendte en interesseret tilhørerkreds. Kort og godt, – det gik som

beregnet, kortene kom på bordet, – spillemetoden skulle bare først vises, men snart var man enige om at prøve – der kom rigeligt med drikkevarer på bordet – rigmanden gav ud – og noget efter var spillet i fuld gang. Ingen tænkte mere på Jørgen, som tålmodigt sad alene ved sit bord. Han ville ikke gå over og forstyrre "doktoren", men sad endnu med håbet om, at denne ville tænke på hans hyre, nu han sad sammen med alle de søfolk.

Jørgen havde ingen anden beskæftigelse end at sidde ganske roligt og kikke over på selskabet. Nå, nu skulle "doktor" Neumann give kort igen, det var dog sjovt, som han altid strakte venstre ben ud, når han gav kort. Det havde han også gjort de sidste gange.

Men hvad i alverdens riger og lande var dog det? Hvad var det, der kom ud af hans ærme, og nu – nu forsvandt der nogle kort op i ærmet. Tog han ikke fejl? – så, nu strakte han benet igen, – nej, nu kom kortene ud af ærmet igen, de blev byttet om med andre, som atter forsvandt.

Pludselig forstod Jørgen alt, nå, sådan stod det til, han var falskspiller altså, "doktor" Neumann. Så var det måske derfor, at han havde skiftet klæder for at se ud som en ærlig sømand, og den anden, der tilfældigt kom ind, det var nok snarere aftalt spil. For pokker, – hvor havde han haft sine øjne og forstand, der måtte jo også være noget mistænkeligt ved "doktoren", der var jo også noget, som Veinhardt ikke ville fortælle. Jørgen var lige ved at springe op og styrte ud af lokalet, men han betvang sig dog. Han ville vente, til "doktoren" igen skulle give kort, han ville være sikker i sin sag.

Her havde han siddet og spist en falskspillers mad. Skam og vrede jog ham blodet i kinderne gang på gang.

Så, nu var det atter "doktoren"s tur til at give kort.

Jørgen stirrede stift over på ham, – jo, atter blev venstre ben strammet ud, atter kom der noget ud af venstre ærme, og atter forsvandt der et sekund efter nogle kort op i ærmet.

Nu havde han den fulde vished. Uden et øjebliks betænkning, uden at tænke på, hvad han selv udsatte sig for, sprang han op, så stolen væltede, gik over mod bordet og råbte så højt, at hver eneste i lokalet kunne høre det, idet han pegede på falskspilleren: "Han spiller falsk, han har noget gemt i venstre ærme. Han –" videre kom han ikke. Alle sprang op, – borde og stole væltede, glas og flasker faldt klirrende på gulvet, der blev råbt på politi, og der blev råbt, at døren skulle lukkes, skrig og skrål over alt. Værten og opvarterne prøvede på at tale de ophidsede mennesker til rette og forsøgte på at skille de kæmpende ad. Den største forvirring herskede overalt. Under alt dette lykkedes det Jørgen at forsvinde ud ad døren, uden at nogen søgte at standse ham, og i fuldt løb styrtede han af sted hen imod Smedens Gang.

Han standsede først, da han nåede den lille gyde, og han havde i øjeblikket intet større ønske, end at Erik var kommet hjem, så gjaldt det blot om hurtigst muligt at forsvinde bort fra den såkaldte "doktor", som nu havde afsløret sig som en gemen falskspiller.

Men Jørgens håb blev skuffet, – Erik var endnu ikke kommet. Hvad skulle han gøre? Forblive inde i lejligheden turde han ikke, for han vidste ikke, om det også var lykkedes falskspilleren at

slippe derfra, men på den anden side havde han jo intet andet mødested med Erik end netop her.

Han så sig omkring og fik øje på nogle store kasser, der stod op ad muren lige over for huset, hvor han boede. Dér kunne han gemme sig og råbe Erik an, når han kom. Som tænkt så gjort, og ikke mange minutter for tidligt, thi næppe var han – efter sin opfattelse uset af gadens ungdom – kommet om bag en af kasserne, før han gennem en sprække så falskspilleren og hans hjælper Oscar komme nede i gyden. Det var lykkedes dem ved hjælp af opvarteren, som stod i ledtog med dem, gennem en bagdør uskadt at slippe ud i det fri. De var edderspændt rasende over deres uheld, som ene og alene skyldtes den forbandede knægt.

Midt i gyden stillede en lille snavset seksårig unge sig op foran de to mænd, og uden egentlig at ane, hvad han gjorde, men vel nærmest fordi det forekom ham mærkværdigt og interessant, sagde han: "Den dreng, De gik med før, han er krøbet ind i de kasser."

"Doktor" Neumann studsede og så hen imod kasserne.

"Nå, det er han," tænkte han, "så skal jeg få talt et alvorsord med ham."

Da de to mænd havde nået huset, lukkede de sig ind i lejligheden, hvor de snakkede lidt sammen, idet de samtidig gennem vinduet holdt udkik med kasserne, hvor Jørgen krøb sammen, lidet anende, at hans opholdssted allerede var røbet.

Et øjeblik efter trådte "doktoren" atter ud, så sig forsigtigt om, jo, alt var roligt i gaden, og stilede derefter lige over mod kasserne.

"Siger du et eneste kvæk, så kvæler jeg dig simpelt hen," sagde han til den overraskede og forskrækkede Jørgen; "kom her og følg med."

Jørgen krøb frem og fulgte med ind i lejligheden.

"Sæt dig ned og husk på, at det er alvor det her. Et eneste ord – så er du færdig."

Jørgen vidste i øjeblikket hverken ud eller ind. Hele mandens holdning, udseende og opførsel tydede på, at han var i stand til at gøre alvor af sine trusler.

Noget efter kom Oscar ind fra den anden stue – omklædt fra top til tå, skiftet ham fra sømand til velklædt gentleman, ja, om det så var handsker, havde han et par i hånden, vel nok for at dække over de tatoverede hænder.

Han indtog nu "doktoren"s plads, og denne forsvandt ind i den anden stue, for nogen tid efter at vise sig i samme dragt, som da han kom første gang.

"Så følger du med os," sagde han, "midt imellem og husk stadig – et ord, et forsøg på at stikke af – færdig," og han understregede sine ord med en svovlende ed.

De tog den første auto, de traf på, kørte gennem kvarterer, som Jørgen ikke kendte, og gennem gader, hvis navne han ikke kunne læse, da han sad klemt inde mellem de to mænd. Langt om længe standsede de udenfor en stor snavset lejekaserne. Der var ikke vekslet et ord hele vejen.

Gennem to gårdspladser nåede de et lille baghus. "Doktoren" bankede på – ét langt, tre korte og ét langt, og døren blev åbnet. En ældre, fedladen dame viste sig, og de besøgende forsvandt hurtigt ind gennem døren.

"Goddag, fru Scherrer."

"Goddag, hr. doktor, goddag, goddag," svarede fruen og så nysgerrigt på Jørgen.

"Ja, De får huse ham fyren her, fru Scherrer, indtil videre."

"Javel, javel – det kan jeg sagtens."

"Og De må passe godt på ham, indtil jeg kommer selv eller sender Dem besked."

"Javel, javel."

"Vi går ind i den bageste stue, fru Scherrer, og De skal ikke bryde Dem om, hvis der bliver lidt skrig og skrål. Det er bare os to, der snakker lidt sammen."

Jørgen så forskrækket op, hvad var meningen nu, ville han virkelig gøre alvor af sine trusler?

"Ih nej, hr. doktor, jeg hører som sædvanlig ingenting," svarede fru Scherrer med et sødladent smil og lukkede døren op.

Møblementet i bagværelset bestod kun af et temmelig stort bord, hvorom der stod en halv snes stole. Der var portierer for døren, og vinduet, som i øvrigt kun vendte ud til en lejekasernes høje nøgne bagmur, kunne blændes med en svær skodde, der holdtes fast af en tyk jernstang med hængelås. Det hele gjorde absolut indtryk af at være bestemt til at afgive plads for en lyssky spillebule eller som en forbryderbandes hovedkvarter, hvor de hemmelige konferencer kunne finde sted.

"Doktor" Neumann gav sig god tid. Han tændte hængelampen i loftet, lukkede skodderne fast til, satte jernstangen for og låste hængelåsen. Derefter lagde han nogle af stolene op på bordet, for at der kunne blive plads til den madras, som Oscar imidlertid havde fået besked om at hente.

Jørgen havde lidt bleg om næbbet set på alle disse forberedelser. Det var altså meningen, at han skulle spærres inde her. Hvad ville dog Erik sige, når han kom hjem og ikke fandt ham, og det forfærdelige var, at han jo ikke kunne advare ham for den falske "doktor".

Madrassen blev lagt på plads, døren lukket, og portieren omhyggeligt trukket for.

"Så kommer tidspunktet, hvor vi to skal snakke lidt sammen," sagde falskspilleren, og hans øjne lyste ondt. Samtidig fo'r han ind på Jørgen og gav ham en lussing, der fik ham til at segne om på gulvet. Jørgen dækkede for hovedet med sine hænder, men han blev trukket op igen, og slag og stød haglede ned over ham.

Så slog han fra sig – vildt og ubændigt, men det hidsede kun hans bøddel op, og alt mens denne ledsagede sine slag og stød med banden og skælden, pryglede han løs på sit ulykkelige offer, selv da Jørgen halvt sanseløs var sunket sammen på madrassen. Endelig holdt han op og forlod værelset mumlende: "Så tænker jeg, du har fået en lille lærestreg."

"Nå, fru Scherrer, lad os så få en flaske af Deres bedste cognac. Herren der og jeg har lidt at snakke om."

"Oh, så gerne, hr. doktor."

Lidt efter var de to forbrydere i dyb samtale. De hørte begge til en international forbryderbande, der som speciale havde lommetyveri og falskspil. Nu var falskspillet ødelagt for dem her, i hvert fald i sømandskredse, og de drøftede andre planer.

"Klokken 6 skulle Smith og Mourullon komme i Smedens Gang. Vi må hellere tage derind nu. Klokken er mange," sluttede "doktoren".

"Hvad vil du gøre med ham derinde?" spurgte Oscar.

"Han bliver foreløbig her, indtil vi er færdige med København for denne gang. Det kan jo også være, at dette her hjælper lidt på ham. Du kender ham den anden lille – Veinhardt. Han er en knop, og det er åbenbart ham, der har skaffet ham. Jeg har endnu ikke truffet ham. Det kan jo være, at han derinde trods alt kan blive brugbar, så tager vi ham med."

Efter at have givet fru Scherrer endnu nogle instrukser og forsynet hende rigeligt med penge forlod de hendes forbryderhule.

I det mørke bagværelse lå Jørgen ganske stille på den hårde madras. Det hamrede i hans hoved, som skulle det sprænges, og hver gang han prøvede på at flytte enten en arm eller et ben, jog smerterne igennem hele hans forslåede krop. Hans tanker gik tilbage – fra alle oplevelser i hovedstaden, de bristede illusioner og håbet, der glippede gang på gang – til hjemmet og skolen derovre. Hvis han nu slap godt herfra, skulle han så vende hjem frivilligt? Skulle han opgive kampen, åh, det passede jo slet ikke, alt det, han havde læst i bøgerne derhjemme, nej, han havde måske alligevel ret, den flinke amerikanske styrmand, at det var bedre at vende hjem og se at få lov til at komme til søs. Hjem igen, nej, han *ville* ikke, han *ville* ikke tvinges i knæ, han vendte ikke hjem for kun at bede om forladelse til skam og spot for alle sine gamle kammerater, han *ville* udrette noget først, koste hvad det skulle, og selv om det så skulle vare mange år.

Drengestolthed!

Men havde Jørgen dog blot kunnet kaste et blik ind i sit hjem, havde han i samme øjeblik, hvor han lå her forslået og forpint,

blot kunnet se sin mor, havde han blot for alvor vidst besked om hendes sorg og længsel, om de mange søvnløse nætters angst.

Just på samme tidspunkt sad hun ved flyglet ene derovre i villaen, og foran hende stod fotografiet af hendes eneste dreng, hendes ét og alt på Jorden. Tunge tårer faldt ned på tangenterne, mens hun spillede alle de melodier, som Jørgen holdt af, da han var lille dreng – Stork, stork Langeben, Den lille Ole osv.

Åh, Gud i Himlen, hvor var dog hendes dreng –

Havde Jørgen kunnet kaste et blik ind i sit hjem, havde han kunnet se sin mor, kendt hendes angst og sorg, havde han vel opgivet sin stædighed, ladet de stolte tanker fare og kun haft én tanke, ét eneste ønske – hurtigst muligt at vende hjem for at kaste sig i sin mors arme.

15

Erik gik som omtalt af og til i byen for den tyske skrædder, og samme formiddag, da "doktor" Neumann vendte tilbage, var hans ærinde at bringe et kostume til en tysk artist i den store verdenscirkus "Medrano", som netop i disse dage var ankommet til København for at give forestillinger i Cirkusbygningen i Jernbanegade.

Han kom, lige som formiddagsprøverne var i fuld gang, – ej hej, det var sjov, så fik han en hel cirkusforestilling at se gratis. Han havde jo ikke nogen besked eller penge med tilbage til skrædderen, så den fornøjelse kunne han godt unde sig.

Først stod han lidt tilbagetrukket henne ved indgangen fra sadelpladsen, men da åbenbart ingen lagde mærke til ham eller gjorde mine til at jage ham bort, blev han snart dristigere og satte sig nok så frækt på en af de forreste stole.

I øjeblikket var det en ung dame, der gik på ståltrådsline. Hun hoppede og sprang, faldt på knæ, lagde sig ned og rejste sig igen. Nu bragte de hende fælgen af et cykelhjul, og min sandten om hun ikke anbragte den på ståltrådslinen. Stående oven på fælgen fik hun med ganske små skridt denne til at rulle hen over linen. Erik holdt af spænding åndedrættet tilbage, – nå, nu nåede hun da endelig den anden ende, og med et højt "ait" sparkede hun fælgen bort under sig og dalede nok så elegant ned på linen. Det var vældig godt gjort, syntes Erik, og det måtte være forfærdelig svært. Det var alligevel noget andet end at balancere rundt på stakittet omkring sportspladsen på skolen derovre.

"Nu er Deres tid forbi, frøken," råbte en stemme henne fra staldgangen, "og De må få Deres apparater væk i en fart. Direktøren vil have manegen."

Hurtigt fik en del cirkustjenere apparaterne taget ned, og en yngre, sportsklædt herre trådte ind. Han havde en lang chambrière i den ene hånd og en ridepisk i den anden. "Nå, det er direktøren," tænkte Erik. Han lignede ellers ikke de svære, halvsnavsede cirkusdirektører i dårligtsiddende kjole, han hidtil havde set i de omrejsende cirkus. Han her var rask og spændstig, flot klædt på i et elegant sportssæt og med lange, skinnende brune ridestøvler. Han stillede sig op midt i manegen og slog et højt knald med chambrièren, så Erik fo'r op med et sæt. Ind kom nu otte prægtige hingste, – fire sorte og fire hvide, og Eriks øjne lyste af beundring. Nej, hvor var de smukke med den lange glinsende manke, de flotte haler, som nåede lige til jorden, og de smukke blanke øjne. De fine tynde ben satte de til jorden, som om de gik på nåle.

Det var et nyt nummer, som skulle prøves, og hver havde en rytter på ryggen. Så begyndte forestillingen. Hele tiden kom direktøren med høje udbrud, som Erik ikke forstod, men som rytterne måtte være inde i, for de styrede deres heste efter dem, og snart løb alle otte heste efter hinanden, snart fulgtes de ad to og to, snart fire og fire: snart var de sorte og hvide hver for sig, snart skiftede en sort og en hvid, det var til at blive tummelumsk af at se på.

For det meste stod direktøren ganske rolig og overlegen og slog knald med chambrièren, alt mens han stadig kommanderede, men var der det mindste i vejen, skældte og

smældte han, stampede i jorden og lod chambrièren suse ned over både hest og rytter.

Så skulle alle otte heste svinge ind på linje. Der opstod uorden, den anden hest fra Eriks plads blev urolig, brød ud af rækken og søgte at kaste sin rytter – en 13-14-årig dreng – af, og så gjorde denne sig skyldig i den værste synd, han kunne gøre – han sprang frivilligt af.

Øjeblikkeligt fo'r direktøren hen imod ham med hævet ridepisk. Hans øjne lynede af raseri.

"Hast du angst?" råbte han med harmdirrende stemme.

Drengen søgte at undfly, sprang over barrieren og op imellem stolene, men direktøren fik sin chambrière klar, og gang på gang lod han den suse ned over drengen, mens han stadig højere og højere, hidsigere og hidsigere råbte sit: "hast du angst? Hast du angst?"

Erik kunne se, hvorledes den tynde snert gang på gang viklede sig om drengens krop.

Et par cirkustjenere kom løbende for at få fat på den løse hest.

"Bring ham hit, bring ham hit," råbte direktøren og pegede på den uheldige rytter, som havde søgt tilflugt højere oppe.

Snart efter var han atter bragt ind i manegen, og nu lod direktøren af alle kræfter sin ridepisk danse på drengens ryg, men ikke et ord, ikke en lyd af smerte kom over det ulykkelige offers læber. Erik havde harmdirrende rejst sig, men hvad, han kunne jo ikke gøre noget. Det undrede ham blot, at det absolut ikke lod til at røre en eneste af de andre.

Erik kendte ikke artistlivets love.

Snart efter sad drengen igen på hesteryggen, og øvelserne fortsattes. Der var ingen, der mere tænkte på den lille afbrydelse.

Efter direktørens nummer kom der en mand ind med 6 hunde, som kunne gå både på forbenene og bagbenene, entre op og ned ad stiger, slå baglæns saltomortale og meget andet.

Det var meget interessant at se på.

Mens han arbejdede i manegen, kom den unge uheldige rytter fra før ind fra staldgangen, satte sig på en stol noget fra Erik og så på hundene.

Erik kunne ikke få øjnene fra ham. Hvad mon han var her i cirkus? Det kunne være morsomt at få en lille sludder med ham. Han gik hen imod ham og satte sig ved siden af. Igennem den tynde uldtrøje kunne Erik se lange røde striber fra piskeslagene.

Artistdrengen målte Erik foragteligt fra top til tå.

"Sikke han slog dig," begyndte Erik.

"Hold kæft."

"Nåh, det er da –"

"Det rager jo ikke dig."

Den kølige modtagelse virkede først lidt afsvalende på Erik, men han var allerede herovre vant til noget af den slags.

"Vil du have en cigaret?" fortsatte han ufortrødent og tog en pakke op af lommen.

Hans sidemand så lidt overrasket ud, mumlede noget uforståeligt, men strakte sin hånd ud og tog hele pakken, som i al hemmelighed forsvandt i hans lomme, efter at han først forsigtig havde set sig omkring, om nogen ville opdage det.

Bekendtskabet var indledet.

"Hvad laver du her?"

"Jeg har været herinde med noget tøj til en, der hed Busby."

"Nå ham."

"Hvad laver han?"

"Han er tandatlet."

"Optræder du også?"

"Ja, naturligvis."

"Hvad som?"

"Jeg rider tredobbelt jockeyridt med mine to brødre."

Manden med hundene var imidlertid forsvundet, og nu blev der hejst to lange tove ned helt oppe fra den høje kuppel, hvor der hang to trapezer.

"Nu skal du se, nu kommer de to Fratellini."

"Hvad er det for nogle?"

"De arbejder i trapez, men de er også akrobater og meget andet. De er dygtige, kan du tro."

To høje slanke mænd i tyveårsalderen kom nu ind i manegen og begyndte straks at gå på hænder ved siden af hinanden. Erik spilede øjnene op, det var noget, han forstod sig på. De gik hele manegen rundt og derefter hen til hver sit tov. Stadig med hovedet nedad klatrede de op til hver sin trapez.

Midt imellem tovene stod en ældre mand og fulgte årvågent deres mindste bevægelser. Det var gamle Fratellini, den før i tiden så berømte akrobat, som nu ikke optrådte mere, men levede af at uddanne lærlinge, som han så først lod flyve ud for sig selv, når han havde sikret sig en hel del af, hvad deres engagement indbragte.

Der var noget mørkt over ham, hans øjne lå så underlig dybt, og læberne var fast sammenpressede.

Han så ikke ud til at være rar at komme i nærheden af, når han var vred.

Mens han fulgte de arbejdende artister, kom han af og til med et lille udbrud, og det havde altid som resultat en eller anden nok så lille bevægelse – et fodled, der blev lidt mere strakt, en hånd, der blev flyttet ubetydeligt op eller ned eller lignende.

"Hva' – de kan gå på hænder?" ytrede den lille jockey.

"Det der, det kan jeg også gøre," svarede Erik.

Artistdrengen så op og ned ad ham med et utroligt hånende blik.

"Du – phy-y-st – la' vær med den, hva'."

"Tror du måske ikke, jeg kan gå manegen rundt på hænder?"

"Åh – hold kæft med dig."

Blodet fo'r Erik i kinderne, og havde det været et hvilket som helst andet sted, var han måske faret i hovedet på ham, der så overlegent tillod sig at håne ham. Nu brændte hver muskel og nerve i ham for at få lov til at vise ham, at intet var ham lettere end at gå manegen rundt på hænder. Sådan en storsnudet artistknægt.

Der indtrådte et øjebliks tavshed, mens de begge så på øvelserne. Gamle Fratellini råbte temmelig højt et eller andet op til dem.

"Nu er han gal i skralden, den gamle."

"Hvem?"

"Deres far – ham den gamle derhenne. Siden den tredje faldt fra, tåler han ikke ret meget."

"Hvad for en faldt ned?"

"Faldt ned, nej, faldt fra. De var før tre til nummeret, men den yngste døde af spansk syge nede i Bremen, lige før de rejste derfra, og nu er nummeret ikke nær så godt. Han var den yngste, og før optrådte de to deroppe i ildrødt trikot, og den tredje arbejdede i midten – klædt helt i hvidt, og det så godt ud, kan du tro. Nu tjener han ikke nær så meget på nummeret, deres far, og siden Fritz døde, skal jeg nok holde mig fra ham."

"Var de brødre alle tre?"

"Brødre, – ja, på plakaten, der er ingen af dem, der er brødre. Det var nogle, han havde samlet op hist og her som drenge og lært dem op."

Øvelserne i trapez var endt, og stadig med hovedet nedad entrede de ned, og så gik det manegen rundt med saltomortaler og flikflak.

"Det kan du måske også gøre?" frittede Eriks sidemand og så overlegent på ham.

"Ja, det er da ikke så svært."

"Du skulle ta' og skabe dig lidt og la' vær med at tro, at du ka' sidde og stikke mig den slags ud." Han rejste sig op og så foragteligt på Erik. "Phy, hva' er du, hva' – hva' ka' du, hva' – løbe i byen for en skrædder, det ka' du. –" Det blev Erik for meget. Han fløj op fra stolen og holdt den anden fast i ærmet.

"Du vil måske ikke tro mig, hva'! Jeg kan godt vise dig det. Du tror måske, det er løgn." Erik var blussende rød i hovedet af arrigskab – nej, han kunne se på den andens foragt i blikket, at han ikke troede det, godt, så skulle han vise ham det, om de så smed ham ud bagefter, og uden at betænke sig videre hoppede han over barrieren og begyndte at gå på hænder.

Henne ved indgangen til sadelpladsen var de to Fratellini lige ved at forsvinde, da de fik øje på, hvad der foregik i manegen. De standsede begge to og så forundret til.

"Hvad er han for en?" spurgte den ene en af staldpersonalet.

"Det er en dreng, der kom fra byen med noget tøj til hr. Busby."

"Hører han her til cirkus?"

"Nej, han har bare siddet og set på prøven."

"Du, jeg henter lige den gamle," ytrede den anden.

Et øjeblik efter kom gamle Fratellini til syne, og med kenderblik mønstrede han Eriks præstationer. Der kom et øjeblik ligesom et lysere blink i hans øjne, dog kun et øjeblik – så rynkede han panden og pressede om muligt sine læber endnu mere sammen. Det var vel mindet om den tredje Fratellini, som endnu tydeligere end ellers trådte frem.

"Hvor hører han til, den dreng?" spurgte han ophidset.

Staldkarlen fortalte det samme som før.

Erik holdt op med at gå på hænder, og så gik det manegen rundt med alle mulige krumspring. Blodet var steget ham til hovedet, han var hidset op og kom efterhånden i en slags eksalteret ekstase, som gav hans muskler en næsten vidunderlig spændstighed.

"Satan til knægt," mumlede gamle Fratellini, "skaf mig at vide, hvem han er, – nej, lad mig selv," og han stilede over mod Erik, der imidlertid var gået hen til jockeydrengen. Denne stod flov og ganske overvældet.

"Kunne jeg så måske ikke?" spurgte Erik stakåndet, men inden der blev tid til svar, var gamle Fratellini kommet derhen.

Han gav et lille kast med hovedet, og Eriks nye bekendt forsvandt skyndsomst.

Den gamle artist mønstrede Erik fra top til tå, og hans ansigt afspejlede et vist velbehag ved synet af Eriks fint byggede og dog kraftige skikkelse, hans ualmindelig smukke ansigt og de kønne blå øjne, der var blanke af ophidselse og anstrengelse.

"Hvad er du for en?" spurgte han.

"Jeg har bare været herinde med noget tøj til en, der hedder Busby, og som er tandatlet, og så sagde han derhenne, at jeg ikke kunne gå på hænder og så –"

"Og så ville du vise ham det, og det gjorde du godt, må jeg sige," afbrød Fratellini ham i et for ham usædvanlig mildt tonefald. "Du kunne blive en flink, ja en meget flink artist."

"En meget flink artist," gentog Erik for sig selv. Der var noget inden i ham, som begyndte at hoppe så underligt uroligt, og han følte en kriblen over hele kroppen. Det var den samme følelse, som betog ham, når tidligere hans kammerater derovre i gymnastiksalen havde klappet ad ham, men meget stærkere. Tænk, hvis han så skulle optræde derinde i manegen, og tusinder af folk sad i det store rum og klappede ad ham. Det var dog alligevel en stolt følelse.

En meget flink artist, sagde han –, og det var jo også eventyret at rejse rundt i alle lande og rigtig se sig om. Men Jørgen, – nej, det gik jo ikke, med mindre han kunne komme med. Og ville han det, jo måske, for det var åbenbart umuligt at få hyre herfra. Kom de først ud i det fremmede, lykkedes det måske.

"Kunne du ikke have lyst til at rejse med os?" afbrød Fratellini Eriks vidtrækkende tanker.

"Jo, men –"

"Hvad tror du, din far vil sige til det?"

"Jeg har ingen far."

"Nå, ja, men så din mor?"

"Hun lever heller ikke mere."

Gamle Fratellinis ansigt klarede endnu mere op. Siden den yngste Fratellinis død havde én eneste tanke spøgt rundt i hans hjerne, ét eneste ønske forfulgt ham døgnet rundt – en ny lærling, så nummeret kunne blive fuldstændigt igen. Var det ikke et skæbnens fingerpeg, at han sådan ganske tilfældigt skulle træffe den knægt der.

Han mønstrede ham igen, jo, jo, hans øvede øje så rigtigt her, aldrig havde han stået over for en dreng i den alder, der fra naturens hånd var udrustet med bedre anlæg og evner, – 14 dages ihærdig træning, og han ville holde på, at knægten kunne begynde at optræde. Himmel og hav – nummeret igen som før – højere engagement – flere penge, nå ja, også det, men først og fremmest dog nummeret, som det havde været før – hans stolte nummer: de to ildrøde med den hvide imellem sig.

Og så var han tilmed forældreløs og fattig – vel nok let at få fat på, min sandten, det her måtte ikke glippe – knægten måtte blive hans. Men forsigtigt måtte han gå til værks. "Du kunne blive en meget flink artist, og arbejdet vil blive dig let," fortsatte han, "hvis du vil rejse med os, så får du verden at se, alle lande og store byer, og kan senere tjene mange penge." Han vidste nok, gamle Fratellini, hvorledes der skulle tales til drenge i den alder.

"Kom med mig ind i restaurationen og spis frokost sammen med mig og mine to sønner, så kan vi altid tale nærmere om

det," og Fratellini klappede Erik venligt på skulderen.

"Så, nu kommer alt det med papirerne," tænkte Erik. Skulle han nu have samme forestilling om igen som om bord på *Federal Bridge*, – skulle han nu atter ud på usandhedens gyngende grund. Hvis det kun var ham selv, det drejede sig om, så behøvede han jo slet ikke at lyve, men kunne simpelthen fortælle alt, som det var, og onklen derovre gav såmænd gerne sin tilladelse til, at han måtte rejse med cirkus. Men det gik jo aldrig i verden at fortælle, hvorledes det hang sammen med Jørgen, – nej, han måtte for hans skyld forsøge endnu en gang at balancere lidt behændigt mellem sandheden og usandheden. Lidt erfaring fra sidst havde han jo også.

Alt gik dog over forventning godt. Uden afbrydelser og generende spørgsmål hørte gamle Fratellini og hans to sønner på Eriks fortælling. Den havde som sædvanlig sit udgangspunkt i Vestindien, hvor forældrene begge døde af tyfus, og meget behændigt havde Erik nu fået Jørgen til at være sin plejebror, der havde levet hjemme hos moderen i Danmark og først lige var kommet derover til Vestindien, hvor faderen og broderen var, da tyfusepidemien brød ud. Efter forældrenes død skulle de hjem til deres eneste slægtning, som de aldrig havde set, men han var da cigarhandler, hed Olsen og havde klumpfod. Adressen kendte de ikke, for han boede her i København, mens Jørgen altid havde boet i en by, der hed Århus.

Og alle deres papirer, deres dåbsattest og en blå en for koppeindpodning og alt det, dem havde de mistet, for på det skib, de kom hjem med, og som hed *Federal Bridge*, havde der været en styrmand, og han havde lovet at tage sig af dem og hjælpe dem til søs, for de ville gerne ud at sejle og brød sig slet

ikke om at komme til deres onkel, cigarhandleren. Men så var skibet sejlet, uden at de vidste af det, det var en søndag, de havde været i Zoologisk Have, og nu var de uden bekendtskaber og uden papirer og vidste egentlig ikke, hvad de skulle gøre. Beretningen gik nu over til en nærmere beskrivelse af deres oplevelser i København.

Gamle Fratellini nikkede af og til bifaldende og tilfreds med hovedet. Først da Erik gik over til ganske små detaljer fra deres sidste dage, faldt han ind.

"Men så har du altså en bror?"

"Ja, en plejebror, men han er som min rigtige bror, og vi vil ikke skilles."

"Hvor gammel er han da?"

"Han er lige så gammel som jeg," svarede Erik rask.

"Er han lige så flink som du til at gå på hænder?"

"Nej, ikke helt, men han kan godt noget, og han kan sikkert lære det."

Så spurgte den gamle artist ikke om mere. Det var jo et usædvanligt held tilfældigt at løbe over to fyre, hvoraf den ene i hvert fald lovede ualmindelig godt, og som stod så at sige alene i verden. Fandt de virkelig den onkel, ville han vel kun blive glad over at blive fri for at have de to fyre at føde på, men det kunne jo også være, at de ikke fandt ham, og han – gamle Fratellini – skulle i hvert fald ikke overanstrenge sig i så henseende.

Til langt ud på eftermiddagen sad artisten og underholdt sig med sin vordende lærling. Der blev slet ikke talt mere om fortiden, og Erik blev roligere og roligere, men derimod udmalede Fratellini, efter dog først at have sendt sine to sønner bort, hvorledes fremtiden ville forme sig for dem – lys og

lykkelig. Hans kone ville være som en mor for dem, de ville finde et hjem hos ham, få god mad at spise, pæne klæder og ikke så få skillinger i lommepenge. Og han travede såmænd troligt rundt med Erik i alle staldene, viste ham hestene og den store samling vilde dyr, der stod i bure ude i gården, alt mens han fortalte ham interessante historier fra cirkuslivet. Erik blev mere og mere optaget af det hele, mere og mere opsat på at komme med.

Rundt om i staldene stak personalet hovedet sammen.

"Pst – se der! Får Fratellini fat på knægten der, har han s'gu været svineheldig, den gamle."

– – – Ud på eftermiddagen forlod Erik cirkus. Aftalen blev, at han skulle komme igen så hurtigt som muligt sammen med sin bror. Nu var der kun det store spørgsmål tilbage: Hvad ville Jørgen sige til det fremtidsperspektiv?

Erik skyndte sig af sted til Smedens Gang for at træffe sin ven, lidet anende, at også han den formiddag havde været inviteret til frokost og haft sine oplevelser, som ganske vist for hans vedkommende havde haft til resultat, at han nu i dette øjeblik lå skamslået og forpint – indelukket i en bælgmørk bagstue.

16

Erik havde en hel time vandret frem og tilbage i Smedens Gang. Han havde været henne ved lejligheden, men der var låset, og nøglen lå ikke på det aftalte sted.

Hvor var dog Jørgen henne? Og netop nu, da han brændte af utålmodighed efter at fortælle alt, hvad han havde oplevet, da han længtes så utroligt efter at erfare, hvad Jørgen ville sige til hans planer. Jo mere Erik tænkte derover, desto mere vidunderligt forekom det hele ham.

Cirkus har altid haft en besynderlig tiltrækning og indflydelse på ungdommelige sind. I hvor mangt et drengehjerte har det ikke kippet af fryd og forventning, når der kom cirkus til byen? Det var jo en hel oplevelse bare det at få lov at hjælpe til med at stille teltet, stole og bænke op, og hvad kom det så vel dem ved, at disse snavsede cirkusfolk, som de med glæde havde hentet øl til fra den nærmeste beværtning, om aftenen optrådte som galonerede tjenere eller endog i selve manegen som dristige jockeyer eller vidunderlige akrobater. Og hvor mangen en dreng har ikke følt det som en hel livsskuffelse, når han trods alle anstrengelser dog ikke opnåede at komme inden for det blafrende lærred. Troligt stod han alligevel uden for indgangen og fik af og til et lille kik af herligheden at se, når indgangsportieren blev slået fra for forsinkede besøgende, eller når en skumklædt hest, der skulle optræde i en pantomime, blev ført ind i manegen fra indgangssiden. Der var et skær af romantik over alt, hvad der foregik derinde, – chambrièreknald, skrattende hornmusik, der pludselig holdt

op, når dødsspringet skulle foregå, klapsalver, råb og skud, – jo, disse farende folk bragte altid med sig et pust fra eventyrets brogede verden.

Og alt dette skulle Erik nu komme på nærmeste hold – ikke alene som tilskuer, men han skulle selv være med, selv optræde derinde i manegen, mens begejstrede tilskueres klapsalver bølgede ned over ham, – det var næsten ikke til at forstå. Han havde uro i blodet, hans hjerte bankede voldsomt, og det var, ligesom det blev større og større.

Men hvor var dog Jørgen henne?

Endelig bestemte Erik sig til at spørge gadens børn, om de ikke havde set hans kammerat, og med største forundring hørte han om alt, – hvorledes Jørgen var kommet løbende, havde gemt sig bag kasserne og senere var gået derfra sammen med to mænd, – to mænd, der havde klædt sig om, så de blev så fine, så fine.

Det var kun smårollinger, han efterhånden fik disse meddelelser fra, men barnets iagttagelsesevne er tidligt udviklet, og det er henrykt for at få lov til at fortælle, hvad det har set.

Erik fandt det naturligvis ikke alene ganske besynderligt, men også mistænkeligt.

Hvad var der dog foregået, og hvad skulle han gøre? Ja, der var jo ikke andet for ham end at vente her i gaden. Han satte sig på en trappesten noget fra huset, hvor doktor Neumanns lejlighed lå, og her sad han længe i dybe tanker.

Pludselig kom en lille purk hen til ham. "Nu kommer de," sagde han.

Erik fo'r op, men satte sig hurtigt ned igen.

Jørgen var ikke med.

Nu gjaldt det om at være forsigtig.

Han så de to mænd dreje ind i huset, og ligegyldigt slentrede han derhen. Måske han kunne opsnappe en eller anden bemærkning, der kunne lede ham på sporet. Han var helt henne under vinduerne, men den samtale, der blev ført inde i stuen, var så dæmpet, at han ikke kunne høre noget, skønt mange af ruderne var erstattet med papir. Der var stadig ikke andet for end at vente, til de atter kom ud, og så følge efter dem.

Atter satte han sig på trappestenen og havde vel siddet der en halv times tid, da hans opmærksomhed blev henledt på to mænd, der kom gående op ad gaden og ligesom søgte efter et bestemt hus.

Lidt efter så Erik dem gå op i huset, hvor "doktoren" boede, og hurtigt gik han derhen, sneg sig langs muren og op i den trange gang. Stemmerne derinde var nu mere højrøstede. De enkelte ord kunne han dog ikke opfatte, men så lagde han øret til nøglehullet, og til sin store forfærdelse hørte han en af mændene sige: "Ja, så kom jeg i formiddags herind og træffer en dreng, jeg ikke havde set før. Han påstod, at han var en kammerat til Veinhardt. I kender jo ham den lille purk, der har hjulpet os de andre gange, og til hvem jeg også i sin tid lod falde et ord om, at hvis han havde en eller anden kammerat, der var ligesom han selv, så kunne han godt komme med ham. Nå, jeg troede jo, han var ligesådan, og han sagde, at han havde boet her sammen med Veinhardt i 4-5 dage. Der var ikke megen tid til at komme nærmere ind på noget, og jeg ville naturligvis også først snakke lidt med Veinhardt om ham. Jeg skulle møde Oscar

ved middagstid i Nyhavn, og så tog jeg knægten med og gav ham noget at spise. Oscar kom, og det hele var i rigtig god gænge, da pludselig den satans knægt skriger op: 'Han spiller falsk, han har noget oppe i ærmet'."

"Og hvad så?" afbrød en af de nyankomne ham.

"Ja, hvad så, der blev naturligvis mægtig ballade, men i alle tilfælde gjorde Frederiksen, opvarteren forstår I, hvad han skulle, og fik Oscar og mig lodset ud ad bagdøren, men det kneb s'gu. Nu er der jo lukket af for vandet foreløbig dernede, og det er den forbandede knægts skyld."

Den fortællende holdt inde, og Eriks hjerte bankede voldsomt af spænding, – ville han ikke fortsætte, så han kunne høre, hvorledes det videre var gået Jørgen.

"Og så drengen, hvad blev der af ham?" var der endelig en af selskabet, der spurgte.

"Han var s'gu også sluppet derfra og var stukket herhjem. Han havde gemt sig omme bag de kasser, der står lige overfor her, men jeg fik jo kik på kalorius, og nu er han vel forvaret. Han vil ikke gøre os mere skade, mens vi er her."

"Hvor har du gjort af ham?"

"Han er ude hos Scherrer. Hun er s'gu ikke af den slags, der forkæler ham, og hun skal nok passe på ham. For øvrigt må jeg sige, at jeg naturligvis gav ham en omgang tærsk, så jeg tænker, at alene det får ham til at forholde sig rolig de første par dage. Det kan jo også være, at det bringer ham til besindelse, og vi senere kan bruge ham. Lad mig nu først tale med Veinhardt om ham."

"Hvor er han da henne?"

"Han farter vel ude som sædvanligt, men kommer nok her i aften. Lad os nu få fat på papirerne og lægge planen for i morgen."

De rejste sig op derinde, og af frygt for at blive opdaget skyndte Erik sig bort fra døren og ud på gaden. Han var helt fortumlet og ude af sig selv over alt det, han havde hørt. Det var altså rene og skære forbrydere dem derinde, og dem havde Jørgen været sammen med og var kommet galt af sted. De havde spærret ham inde et eller andet sted, åh, bare de dog havde sagt hvor, men det eneste, han havde opfanget, var navnet Scherrer, og at det måtte være en kvinde, for de havde jo sagt, at *hun* ikke ville forkæle ham. Og så havde de slået ham, åbenbart ganske forfærdeligt. Men hvad skulle han gøre, hvor skulle han dog gå hen, åh, de banditter. Skulle han gå til en politibetjent og fortælle ham det hele. Det kom jo rigtignok til at gå ud over dem selv, men var det alligevel ikke det bedste, nej, det ville Jørgen aldrig tilgive ham.

Men hvad, – der kom jo Veinhardt nede i gaden, og Erik løb ned imod ham.

"Du, doktor Neumann må være kommet hjem, der er fire mænd derinde," var Eriks første udbrud.

"Så er den fin altså, jeg må ind til ham," lød svaret.

"Nej, Veinhardt, den er altså slet ikke så fin. Du må komme med mig den anden vej. Jeg har noget at sige dig. Der er sket noget forfærdeligt."

Veinhardt så uforstående op på Erik, men af dennes forskrækkede og ophidsede udseende kunne han slutte sig til, at der måtte være passeret noget ud over det sædvanlige.

"Hvad fa'–," begyndte han, men tog det i sig igen, for alene de få dages samvær med Jørgen og Erik havde vænnet ham af med at bande – "hvad er der i vejen, du ser så underlig ud?"

"Det er Jørgen, det er galt med," svarede Erik og fortalte nu alt, hvad han havde hørt.

De havde sat sig på en trappesten, og Veinhardt havde uden at sige et ord hørt på Eriks beretning. Hans øjne havde hængt ved Eriks læber, og af og til havde det sitret lidt om hans mundvige. Nu, da Erik holdt inde, lagde der sig et bestemt drag om hans mund, og han rejste sig hurtigt.

"Ham kan vi nemt få ud igen, og det er lige det, vi gør. Så kan de bagefter tæve mig, lige så galt de vil. Er du med på den?"

"Ved du da, hvor Jørgen er?"

"Du sagde jo selv hos fru Scherrer."

"Kender du hende?"

"Ja, den gamle, fede havgasse. Hun bor ude i Prinsessegade nr. 123 omme i en baggård. Jeg har været derude i ærinde for doktoren flere gange, og jeg kender også det hemmelige signal."

"Det hemmelige signal?"

"Ja, ellers lukker hun ingen ind, eddertudsen. Det er lige med at banke en lang gang, tre korte og så en lang til."

Eriks ansigt klarede atter op. Han så beundrende på Veinhardt og sagde: "Du er en morderlig flink fyr, Veinhardt, og vi skal ikke glemme dig det, hvis du vil hjælpe os nu."

Veinhardts øjne lyste af taknemmelighed ved Eriks ros, og hans lille proletaransigt blev helt kønt ved det smukke smil, der lagde sig om hans mund.

"Nu skal du se," sagde han helt oprømt, "sådan ser hende madammens lejlighed ud."

Han stak fingeren i munden og tegnede med spyt et rids af stuernes beliggenhed på den snavsede trappesten.

"Det her er gangen, og lige til højre ligger hendes dagligstue og her hendes soveværelse. Bag ved den ligger spillestuen."

"Spillestuen?"

"Ja, hun holder beværtning, og der kommer mange folk ud og spiller. De sidder der somme tider hele natten. Det er nok der, de har lukket Jørgen inde, for det værelse vender ud til en lang gang mellem husene, og der er ingen udgang. Her ved siden af ligger hendes køkken, og det vender også ud til den gang."

"Jamen, hvordan skal vi få Jørgen ud?" afbrød Erik.

"Vi må være snedige, forstår du. Vi køber en konvolut, og så lader vi, som om det er et brev til hende fra doktor Neumann. Kan vi bare få hende trukket ud i køkkenet, så er den fin altså, for der må hun godt hoppe ud ad vinduet. Hun kan ingen steder komme."

Erik rejste sig.

"Veinhardt, vi må gøre det nu med det samme. Kom nu," sagde han utålmodigt.

Tre kvarter efter stod de uden for fru Scherrers skumle baggårdslejlighed. Erik var helt bleg af spænding, og den kolde sved sprang frem på hans pande, men Veinhardt var rolig, om end fyr og flamme.

– Ét langt – tre korte – ét langt – –

"Hvem er det?" lød en stemme bag døren.

"Det er mig, fru Scherrer. Det er Veinhardt, og jeg har et brev og en besked til Dem fra doktoren," svarede Veinhardt hemmelighedsfuldt sagte og med munden tæt op til dørsprækken.

Døren åbnedes, og de trådte hurtigt ind i entréen.

"Er det dig, lille Veinhardt?" sagde fru Scherrer og smilede sødt.

Veinhardt holdt brevet synligt. Hans øjne søgte køkkendøren, – tak skæbne, der var ingen nøgle i. Eriks øjne søgte ligeledes samme sted hen, han opdagede også, at der ingen nøgle var, og hans mod sank betydeligt. Men Veinhardts klare omtanke og hurtige tankegang, som desværre hidtil kun var trænet op og benyttet ved alle mulige lyssky foretagender, svigtede ikke. Han trådte rask frem, åbnede køkkendøren og gik derind. Jo, der sad nøglen heldigvis på den anden side.

"Jeg har også noget, jeg skulle sige Dem i al hemmelighed," fortsatte han, og uden at ane svig fulgte fru Scherrer ham ind i køkkenet. Veinhardt havde jo været herude mange gange før, og hun vidste besked med, hvilken forbindelse der bestod mellem ham og forbryderbanden.

Veinhardt stillede sig op mod døren, og hans hånd søgte bag ryggen efter nøglen.

"Her er først brevet," sagde han og rakte det frem. Mens fru Scherrer var optaget af at åbne konvolutten, fik han nøglen lirket ud, og med et lynsnart spring var han uden for døren og fik den trukket til.

"Kom her, skynd dig og hjælp til med at holde døren," råbte han til Erik, som ikke lod sig dette sige to gange.

Trods fru Scherrers anstrengelser lykkedes det dem, omend med stort besvær, at holde døren, indtil nøglen var drejet om.

Hvor hun skældte, rasede og rev i døren!

Veinhardts ansigt var ét stort smil.

"Den gik, hva'," sagde han til Erik, som stod dirrende efter overstået spænding.

Bag den låsede dør skældte fru Scherrer stadig ud med sprogets værste udtryk.

"Åh, hold kæft," svarede Veinhardt tilbage. Han havde endnu ikke helt aflagt alle sine proletarudtryk.

"Lad bare den gamle skvadderabe hyle op," fortsatte han henvendt til Erik. "Kom nu hurtigt her igennem hendes stuer."

De løb gennem stuerne og fik døren til bagværelset lukket op.

"Jørgen, Jørgen, er du her?" kaldte Erik ind i mørket.

"Er det dig, Erik?" svarede Jørgen svagt tilbage.

"Ja, Jørgen, det er mig," og Erik famlede sig frem til Jørgen, som lå på madrassen.

"Hvordan har du det?"

"Åh, han har slået mig så forfærdeligt," stønnede Jørgen.

"Du *må* følge med. Vi har lukket hende inde i køkkenet. Åh, kom nu, åh, kom nu."

Erik hjalp sin ven på benene og støttede ham, så godt han kunne. Da de kom ud i dagslyset, fik han rigtig øjet op for, hvor ilde medtaget hans ven var, og tårer, der halvt skyldtes raseri mod hans bøddel, halvt medlidenhed, sprang frem i hans øjne. Jørgen lagde mærke til det og tog sig mægtigt sammen.

"Erik, du behøver ikke at støtte mig, jeg kan godt gå alene," sagde han og satte hjørnetanden i underlæben.

Den friske luft og bevidstheden om atter at være fri kvikkede ham godt op, og selv om det svimlede lidt for ham, gik det dog.

Veinhardt fulgte med uden at sige et ord.

"Hvor skal vi gå hen, Erik?" spurgte Jørgen.

"Vi må ud til banegårdsterrænet, vi må op i vor gamle kupé. Du kan nok gå så langt, Jørgen. Hvordan gik det til?"

Jørgen fortalte det hele fra begyndelsen af, og da han kom til det det punkt, hvor han havde opdaget det hemmelighedsfulde apparat, der var skjult i falskspillerens ærme, afbrød Veinhardt ham pludseligt.

"Det kaldes et hold-out," sagde han.

"Hvad for noget?" spurgte Erik.

"Det er et apparat, der skjules i venstre ærme, og så går der en snor ned til venstre ben. Når benet strækkes ud, strammes snoren, og apparatet kommer ud i hånden. Så sættes trumfkortene i, og apparatet går tilbage i ærmet. Men der er også mange andre måder. Doktor Neumann har en ring med en stift i, som kan sætte et mærke i kortene, og han har også en anden ring med et spejl, og så kan han se hjørnet af kortene."

Jørgen fo'r op: "Du har altså vidst besked med det hele. Du har vidst, at han var falskspiller, og du har ikke sagt et ord til os om, at han var en gemen forbryder. Det er din skyld det hele."

"Jørgen, vær nu kun rolig," sagde Erik, og med sagte stemme hviskede han: "Det var dog Veinhardt, der hjalp dig ud igen."

Men Jørgen var ophidset efter alt det, han i dagens løb havde gennemgået.

"Nej, Erik, jeg er ligeglad. Det er hans skyld det hele, og jeg vil ikke have noget med ham at gøre."

De standsede uvilkårligt alle tre. Veinhardt var blussende rød i hovedet.

"Ja, så vil I vel ikke have mig med mere," sagde han sagte.

"Jørgen, lad os nu gå videre. Kom nu bare med, Veinhardt, vi kan altid senere snakke om det."

"Nej, jeg *vil* ikke have ham med," sagde Jørgen; "han kan gå tilbage til sin forbryderhule. Det er hans skyld det hele."

Veinhardt så med et underlig forvildet blik på dem, snurrede så uden at sige et ord omkring og gik hurtigt bort.

"Jørgen," bad Erik.

"Lad os nu bare komme videre," svarede denne hårdt, og i tavshed fortsatte de deres vandring gade op og gade ned.

De fandt deres gamle sikre kupé, og her faldt Jørgen hurtigt hen i dyb søvn, udmattet af dagens sindsoprivende begivenheder. Erik tog omtrent alle sine klæder af og lagde over ham. Han sad længe og holdt vagt over sin ven, men til sidst krævede naturen sin ret, hans hoved blev tungere og tungere, og uden selv at mærke det gled han stødvis over mod væggen og forsvandt stille ind i søvnens rige. I drømme var han atter i cirkus, hvide og sorte heste tumlede rundt mellem hinanden og sparkede manegens grus højt op i vejret, hunde slog saltomortaler og dansede på line, og nu var det hans tur til at optræde, – en rød på hver side, og selv var han helt i hvidt, – de gik manegen rundt på hænder, mens et tusindtalligt publikums hyldest og klapsalver bølgede ned over dem, og der i hjørnet stod gamle Fratellini og sagde så højt, at de alle sammen i hele cirkus kunne høre det: Han kan blive en flink, ja en meget flink artist.

Det snurrede helt rundt for Veinhardt, lige efter at han havde forladt sine to nye kammerater. Selv en lille tolvårs proletardreng, mishandlet af livet og misforstået af alle, har sin stolthedsfølelse, og her havde den fået et knæk som aldrig før. Han havde fået hele skylden, og de ville ikke mere have noget med ham at gøre. Først var han rasende og var lige ved at vende

om for at fare i hovedet på dem eller i hvert fald dænge dem til med de værste skældsord, han kendte, men pludselig var det, som om noget inden i ham begyndte at gøre ondt. Han havde jo syntes så godt om dem, og de dage, han havde tilbragt sammen med dem, havde bragt sol over hans tilværelse som aldrig før, de var jo for ham repræsentanter fra en verden, han vel ikke kendte, men som han instinktmæssigt følte var meget bedre, og de havde jo været genstand for hans dybeste beundring.

Nu gik de og ville ikke have noget med ham at gøre. Hvorfor gik de, og hvorfor måtte han dog ikke komme med? Tårer begyndte at pible frem i hans øjenkroge – nej, nej, ikke tale om at tude her på åben gade, og så havde de endda sagt, at de aldrig ville glemme ham, hvis han hjalp dem.

Nu kunne han ikke længere holde tårerne tilbage, de løb som store tunge dråber ned over de snavsede kinder. Han søgte ind i en trappegang, satte sig hen i den mørkeste krog og græd, som han aldrig i sit liv havde grædt før.

"Hva' fan' sidder du der og tuder for. Er der no'en, der har tævet dig," lød pludselig en hård stemme i hans øren.

Veinhardt så op. Foran ham stod en 14-15-årig kioskdreng. Hans hånende stemme og hele udfordrende holdning bragte med ét Veinhardt tilbage til virkeligheden. Han fo'r op som et tirret rovdyr og røg lige på det intetanende kioskbud, – en knyttet næve lige i synet, et par voldsomme slag oven i hovedet, og hans modstander faldt over mod trappen, mens papirerne i hans taske fløj rundt omkring. Her lå han og værgede for sig med hænderne, men Veinhardt slog ikke mere.

"Du ku' bare ha' holdt din kæft i for fa'n," slyngede han ud og forsvandt atter ud på gaden.

Han følte sig ligesom lettet og fri igen.

17

Gamle Fratellini åbnede døren og råbte barskt: "Klokken er et kvarter i otte."

Fire skikkelser fo'r op som raketter. Der var ikke tid til at strække sig, ja, knapt nok til en hastig morgenhilsen. De løb rundt mellem hverandre tilsyneladende som fluer i en flaske, men ethvert skridt, enhver bevægelse havde sit formål og var indøvet på det omhyggeligste.

De fire madrasser blev lagt oven på hinanden i et hjørne af værelset, lagnerne og tæpperne rullet sammen i fire ruller med en sejlgarnssnor uden om hver og derefter anbragt oven på madrasserne – alt nøjagtigt rettet ind.

Et stort gummibadekar blev anbragt midt på gulvet, hver fik fat på sin spand vand og hjalp hinanden med morgenbadet. Alt foregik med største hast og præcision, for der var endnu meget, som skulle gøres, inden de klokken halvni renvaskede og renbørstede skulle møde til morgenspisning nedenunder.

Fader Fratellini holdt streng husorden, og det hele var fuldstændig indrettet efter militære kaserneprincipper. Hans fire lærlinge – officielt hans fire sønner – hvortil nu også Jørgen og Erik hørte, boede sammen på et værelse i et artistpensionat i Helgolandsgade. De havde her hver sin seng, som dog kun bestod af en hård madras, hovedpølle, lagen og tæppe, hver sin bestemte stol og spand, hver sin grønmalede hylde slået op på væggen og nedenunder en knagerække, hvor tøjet var hængt op på en ganske bestemt måde og ombundet med røde bændler, og hver sin lille kurvekuffert til undertøj m.m.

Alt foregik til bestemte klokkeslæt og med største præcision. Op klokken et kvarter i otte og klokken halvni morgenmad, som bestod af en tallerken koghed mælk og tykke stykker rugbrød med et godt lag smør og køkkensalt, – derefter hen i cirkus til formiddagsprøven, klokken et middag efterfulgt af mindst en times tvungen middagshvile, – atter i cirkus, hvor aftensmåltidet, der bestod af skåret smørrebrød, blev indtaget, og til sidst efter endt forestilling på hovedet i seng. Således var i hovedtrækkene dagen inddelt, – væsentlig optaget af arbejde, arbejde, – strengt arbejde.

For udenforstående og for uindviede lever og nyder cirkusfolk det frie og ubundne artistliv, og kun de, der har haft lejlighed til et kik bag kulisserne, ved, at deres liv er et liv i arbejde, at den virkelige artist, som elsker og lever for sin kunst, fører et liv så regelmæssigt og velordnet som få andre.

Der var gået tre uger siden den aften, Jørgen og Erik atter havde søgt tilflugt i deres jernbanekupé. Næste morgen havde Erik fortalt om sine oplevelser i cirkus, og efter megen snakken frem og tilbage var resultatet blevet, at de næste formiddag begge var mødt op i cirkus, hvor gamle Fratellini havde modtaget dem, – tre uger var forløbet siden da, og i hele dette tidsrum havde de knapt nok fået tid til at tænke, men det regelmæssige liv og arbejde og den gode, nærende, omend meget spartanske kost havde givet dem deres tidligere legemlige sundhed, spændstighed og kraft tilbage, som den seneste tids strabadser havde tæret temmelig stærkt på. Og selv om de havde haft stunder til at tænke nærmere over, hvad de nu var gået ind til, til at overveje, om det var rigtigt eller ej, så kom de jo i alle tilfælde ikke uden om gamle Fratellini. Han havde en

besynderlig magt over sine elever, det var simpelt hen ganske umuligt at gøre andet end det, han ville, – ét eneste blik fra hans dybtliggende mørke øjne kunne få det til at løbe dem koldt ned ad ryggen. Hans og kun hans vilje var deres højeste lov. Han var ikke ond eller brutal over for dem, han slog dem meget sjældent og kun under arbejdet. At der her stundom faldt et rap af pisken, var kun i sin orden, for det regner nu engang en artist som fuldstændigt uundgåeligt.

Og underligt var det at se, hvorledes de to ældre brødre Fratellini, skønt de begge nu var over tyve år, blev behandlet, som om de endnu var drenge, og aldrig med et ord, en mine eller en bevægelse kunne de finde på at gøre den ringeste modstand mod denne behandlingsmåde.

Gamle Fratellini tog sig naturligvis særligt af Eriks uddannelse. Time efter time måtte han arbejde i manegen, og hans læremester var utrættelig. Han havde kun sit store mål at arbejde hen imod – det fuldstændige nummer, de to ildrøde og den hvide i midten.

Jørgen var prøvet, men hurtigt opgivet som akrobat. Han var nu overgivet til en russisk jockey, Oleg, og denne arbejdede flittigt med ham.

Det var gamle Fratellinis plan, når deres veje skiltes, ganske simpelt at sælge Jørgen til den russiske læremester. Til den tid skulle han nok have præpareret de to uadskillelige således, at hans vilje som sædvanligt blev den eneherskende, men foreløbig sagde han naturligvis ikke et ord herom.

Jørgen havde udmærkede anlæg for at blive en dygtig jockey. Det var ikke første gang, han havde siddet på en hest, og hans læremester var meget tilfreds med ham. Han var kraftig,

behændig, dristig og desuden en ualmindelig smuk dreng, – og en virkelig god cirkusjockey må nu engang have et smukt ydre. Hver formiddag prøvede han, omkring livet havde han et bælte med et øje, i hvilket en krog blev hægtet, – og et reb gik over dobbelte taljer oppe under cirkuskuplen, og faldt han under sine forsøg af, var det hans læremester let at holde ham svævende, således at han uden at komme til skade nåede jorden. Men så gjaldt det rigtignok om at komme op på hesten i en fart, inden han fik alt for mange slag af chambrièren, som da uundgåeligt kom i susende bevægelse.

Sin meste tid tilbragte Jørgen dog i stalden, hvor han fra den første dag blev sat til at varte en hest – fodre, vande og strigle den. Det er også en af den vordende jockeys pligter fuldstændig at forstå sig på hestens røgt og pleje.

Der er visse mennesker, som ejer en ganske særlig evne til at omgås dyr, – ligegyldigt hvad det er for en slags. En glubsk hund kan de gå til, som var det en skødehund, en ondskabsfuld hest bliver rolig i deres nærværelse, og selv vilde dyr viser dem tegn på forståelse.

Jørgen havde ganske særlige evner i den retning, og det blev snart et stående samtaleemne blandt cirkus' staldpersonale.

Jørgen var ven med alle cirkus' mange dyr, hundedressørens store kobbel hylede af glæde, når han nærmede sig deres usle bure, hvori de døgnet igennem stod indelukket, og en gennempryglet hest, som angst og sveddryppende blev ført tilbage fra prøven, kunne blive helt rolig, når Jørgen gik op i dens bås, talte venligt til den og kærtegnede dens bløde mule.

Et af cirkus' store numre var den berømmelige tigergruppe. Ude i den overdækkede gård stod burene med de seks store

prægtige tigre. Tit og ofte stod Jørgen her og betragtede de stolte dyr, hvis triste skæbne det blev at rulle rundt på tønder eller vippe på balancebrættet bag høje jerngitre, som skilte dem fra den måbende menneskemængde, der i tryg sikkerhed sad veltilpas og morede og glædede sig over menneskeskabningens altbeherskende vilje, og som nød den søde kriblen helt ud i fingerspidserne, når et af disse prægtige dyr arrigt knurrende viste sin prægtige tandrad eller slog ud efter sin læremester med sin vældige lab. Efter overstået nerveanspændelse bølger bifaldet ned over de ulykkelige ofre for menneskets trang til pirring – kun få tænker på, hvilken sum af lidelser det må være for disse ulykkelige dyr, hvis hjem er den dybe, stille jungle, hvis natur det er at strejfe milevidt omkring, selv opsøgende og jagende bytte, nu at være lukket inde i skumle bure, fodret op med dødt kød, pisket med svære flodhestepiske og gennempryglet med tunge jernstænger – sultet og tørstet for at kunne lære at gå imod deres natur.

Tit og ofte stod Jørgen foran deres bure, og når han så ind i de brandgule skinnende øjne, hvor han syntes at kunne læse længslen efter Østens varmende sol og junglens tætte krat, kunne hans tanker atter gå på langfart – ud i den store, vide verden.

Men nu var der jo fader Fratellinis dybtliggende mørke øjne, – dem kom han ikke udenom.

– Nero – en prægtig hantiger – var Jørgens specielle ven, måske også fordi de andre var så onde imod den. Den var ulærevillig, vild og ubændig, og dressøren sultede og tørstede den til at lystre. Mangen en gang stjal Jørgen sig til at stikke et stykke kød til den, og til sidst blev det således, at Nero ikke

kunne se Jørgen, før den rejste sig og kom hen til jerngitteret. Det var en vovelig sag, ja mellem cirkusfolk en dødssynd, Jørgen vidste godt, at han ville blive pryglet halvt ihjel, hvis det blev opdaget, men han gjorde det alligevel. Bange af sig havde Jørgen nu aldrig været.

Præcis klokken halvni trådte de fire "brødre" ind i pensionatets spisestue, hvor fru Fratellini allerede sad for den ene bordende i færd med at smøre morgenmadens tykke humpler. En efter en trådte de hen til hende, med et godmorgen bøjede de sig ned og trykkede et let kys på hendes hånd. Også dette var efter reglementet. Derefter stillede de sig hen bag deres stole, og næppe var de kommet på plads, før døren gik op, og fader Fratellini trådte ind med sit traditionelle: "Godmorgen – sæt jer ned."

Ellers plejede morgenmåltidet at foregå i dybeste tavshed, for gamle Fratellini holdt meget af sin morgenfred, men den morgen var der en helt munter klang i hans stemme, og et skær af venlighed hvilede over hans ellers så alvorlige ansigtstræk.

Han satte sig til bordet og gav sig til at tromme på sin tallerken med kniven.

"Tja," sagde han, og alle så forbavset op. Himmel og hav – gamle Fratellini smilte. Hvad i alverden gik der dog af ham.

"Tja," gentog han og trommede endnu ivrigere på sin tallerken – et øjebliks dødstille, så fortsatte han henvendt til Erik. "Det bliver en stor dag for dig, det vil sige, det kan blive en stor dag både for dig og for os andre også."

Eriks øjne var højt opspilede, og hans mund stod halvåben af forbavselse.

"Luk din mund, dreng. Det klæder dig ikke, og det ser ikke godt ud. En virkelig artist må til enhver tid både under og uden for arbejdet være herre over sine mindste bevægelser og undgå alt, hvad der er uskønt."

Eriks mund klappede sammen med et lille smæld. "Nå, det kommer nok alt sammen," fortsatte den gamle artist i et mildere tonefald, "men som sagt, i dag gælder det. Jeg har aftalt med direktionen, at manegen overlades mig i dag klokken elleve. Der holdes generalprøve med dig. Direktionen vil selv overvære den, og det bliver i fuldt kostume og med musikledsagelse. Efter bordet møder du i mit værelse for at prøve dit kostume for sidste gang.

Du har alt i orden, Liska?" henvendte han sig til sin kone, som nikkede bekræftende.

"Jeg har selv været i cirkus til morgen, alle rekvisitter er prøvede og alt i orden. Vi går alle samlede herfra klokken ti."

Det kom som en stor overraskelse for alle og ikke mindst for Erik. Han var skiftevis rød og bleg af begyndende spænding. Ganske vist havde han i de senere dage flere gange prøvet det fine, hvide silketrikot, men ikke med et ord havde hans læremester berørt, at han snart var i stand til at optræde. Nu skulle det altså være, nu i dag var den store dag kommet, hvor han for alvor skulle vise, hvad han duede til.

Alle hans tanker fløj med ét fra den lille, triste halvmørke pensionatsspisestue til det store festlige rum under den mægtige cirkuskuppel. De to ældste Fratellini tænkte på deres ansvar, nu fik de den tredje med sig, – gik det ikke godt, kom det jo også til at gå ud over dem. Jørgen tænkte på, at han absolut måtte overvære sin vens første optræden under så

højtidelige forhold i stedet for at hjælpe med i stalden, og når han bad sin læremester om det, fik han også nok lov.

Der blev en underlig langvarig tavshed efter gamle Fratellinis ord, men et barskt: "Nå – spis nu færdig," kaldte alle tilbage til virkeligheden, og som på kommando fo'r fire skeer med et omtrent samtidigt klik ned i tallerkenerne og med en sådan fart, at mælken sprøjtede ud over dugen.

Alt var parat – ned fra den høje kuppel hang de tre lange tove, som førte op til de tre trapezer, manegen var fint revet, musikkapellet på plads, og i de forskellige loger sad så at sige hele cirkuspersonalet – klovner, dressører, jockeyer, akrobater, linedansere, balletpersonalet, ja, selv personalet fra staldene havde anbragt sig rundt omkring.

Gamle Fratellini havde i dagens anledning iført sig kjole, selv om det kun var en formiddagsprøve, men han ville nu, at det skulle være fuldstændigt som om aftenen.

Man ventede kun på direktionen – hyss, hyss, nu blev de tunge portierer slået fra, dér kom direktionen. Al højrøstet samtale hørte op, men blev afløst af en hemmelighedsfuld hvisken og tisken fra stol til stol – om man ville tro sine egne øjne – om ikke direktøren var ledsaget af sin frue – den vidunderlig smukke mørkøjede forhenværende skolerytterske, som ellers nu meget sjældent satte sine ben i cirkus, – nåda, det måtte man tilstå, at det var en ære at gøre en debuterende fjortenårs knægt, selv om det var noget ganske uhørt og enestående, at han skulle optræde efter så kort en uddannelse, – nå, det var måske også for gamle Fratellinis skyld, – pst, se der, gav direktøren ham ikke tegn til at tage plads i logen, men

nej, han rystede på hovedet, bukkede dybt og trak sig tilbage til sin vante plads ved indgangen til sadelpladsen.

Et tegn fra direktionen, og musikken faldt ind – et æggende hvirvlende tonebrus fylder det store tomme rum, så selv disse cirkusfolk føler forventningens kølige rislen ned ad ryggen, og ballettens damer, der alle som én bærer på en hemmelig kærlighed til de to kønne slanke brødre Fratellini, søger forgæves at skjule deres lette nervøsitet under et påtaget ligegyldigt og verdensoverlegent smil.

Men gamle Fratellinis nerver er anspændt til det yderste, hans dybtliggende mørke øjne ser i øjeblikket intet andet, end om de folk, der på hans vink skal slå portiererne fra, er på plads og parat, hans øren hører intet andet end musikkens toner – så nu, nu – en, to, tre – en lille bevægelse med den behandskede hånd, og med et smældende riiitsch-ra-a-a-tsch flyver portierens fløje til side. Fader Fratellini holder åndedrættet tilbage og kniber sine smalle læber sammen, så de bliver violette og blodløse.

Ind flyver og hvirvler de tre skikkelser, så man hverken kan se hoved eller ben – 'ollo – en forlæns saltomortale, og med et højt samtidigt holli-olli-høj står midt i manegen de tre elegante skikkelser højt op på tåspidserne og med begge arme strakt i vejret – et vidunderligt billede på mandighed og friskhed, en smuk blanding af ynde og ung kåd kækhed.

Direktøren nikkede allerede anerkendende, og fra balletdamernes pladser lyder spredte forsigtige håndklap, men de tre dernede – de to ildrøde og den hvide i midten – hverken hører eller ser noget som helst, – hver muskel, hver sene og nerve er anspændt til yderste ydeevne – et svagt 'ollo, og så går

det manegen rundt på hænderne, de følges ad i deres mindste bevægelser – 'ollo – og de svinger hen til hver sit tov og når samtidig trapezerne, hvor nummeret uden afbrydelse fortsættes. De to røde har deres specielle, sværere øvelser, mens Erik her nøjes med de lettere øvelser, som gamle Fratellini med stor kunst har konstrueret og afstemt i intim harmoni med de andre. I susende fart går det atter nedad tovene, og endnu en gang tages manegen med flikflak og alle slags saltomortaler, – 'ollo, og atter står de smidige skikkelser højt oppe på tåspidserne og med armene strakt i vejret, mens deres æggende holli-olli-høj skingrer ud i rummet.

Alles øjne er nu vendt op mod direktionens loge. Både direktøren og hans frue har rejst sig, nu klapper hun, og det bliver signalet til alle andre. Der klappes rasende fra alle sider, og selv om det lyder så underlig spredt her i det store tomme rum, er der dog en egen kærlig klang i bifaldet, det er kammerater, der hilser en ny velkommen i manegen.

Mens Erik fik kastet en kappe over sig ude på sadelpladsen, hvor Jørgen i ét væk trykkede hans hånd uden at kunne finde udtryk for, hvad han ville sige, blev fader Fratellini kaldt op i direktionslogen.

Direktørens frue rakte ham sin hånd og sagde: "Jeg ønsker Dem til lykke, Fratellini. Det var en nydelse at se på."

Den gamle artist bøjede sig dybt og trykkede galant et kys på den behandskede hånd.

"Kom ned på mit kontor nu med det samme," sagde direktøren, "forretningsføreren er dernede."

"Er den højtærede direktion tilfreds?" spurgte Fratellini. Direktøren så op og svarede med et lunt smil: "Her har De for

en gangs skyld været heldig, Fratellini. Jeg underkender ikke Deres gode og samvittighedsfulde arbejde, men det er – det er nu fanden til knægt ham."

Uden for direktionens kontor stod hele familien Fratellini og ventede, tavse af spænding. Det blev et langvarigt besøg, fader Fratellini aflagde direktionen, men endelig kom han da. Han trådte ud med stolt knejsende hoved, og om de smalle læber spillede et veltilfreds smil. I hånden holdt han et stort stykke papir – den fornyede kontrakt. Han havde nået sit mål, hans højeste ønske var opfyldt, hans drøm blevet til virkelighed, – det gamle nummer var nu fuldstændigt igen og et af cirkus' bærende numre.

Han gik lige hen til Erik, klappede ham venligt på skulderen og sagde: "Det var godt gjort, min dreng, – det gik, som det måtte og skulle gå. Direktionen er tilfreds, og her er kontrakten. Du får din første optræden allerede i aften." Han stoppede et øjeblik og ligesom overvejede. "Nej, en anden dag," mumlede han og fortsatte højt: "Jeg havde ellers tænkt mig at fejre dagen ved, at vi alle spiste frokost her i restauranten, men nu får det vente. Vi går nu hjem som sædvanligt, spiser som sædvanligt, sover som sædvanligt og arbejder som sædvanligt. Arbejdet og pligten frem for alt – husk det, drenge."

18

Den vellykkede forestilling havde hele dagen været det stående samtaleemne i cirkus, og man drøftede i øvrigt det ganske usædvanlige, ja næsten utrolige, at direktøren var gået ind på gamle Fratellinis forslag om samme aften at lade sin unge lærling optræde, men alle var enige om, at nummeret nu var et særdeles flot nummer, og til trods for den sædvanlige jalousi, der ellers er meget fremtrædende blandt artisterne indbyrdes, glædede alle sig på gamle Fratellinis vegne.

Cirkusrestauranten havde sjældent haft så mange af artisterne som frokostgæster, og samtalen var gået livligt fra bord til bord, – hvem var han egentlig – og den anden med, ja, hvad var det for to knægte, den gamle artist dér pludselig havde fået fat på – kønne knægte var de med de fine aristokratiske træk – pokkers også, at Fratellini ikke var her og kunne fortælle dem noget, interessen for de to drenge var efter Eriks så vellykkede og udmærkede præstation pludselig vokset betydeligt.

Der var hel feststemning over cirkus den dag, ja selv ude i stalden fejrede personalet her formiddagens usædvanlige begivenhed i strømme af øl.

Og travlhed var der. Forretningsføreren løb hid og did og telefonerede uafbrudt. Der blev i en fart trykt lange røde sedler, som blev klistret ovenpå alle plakaterne byen over, og som i højstemte lovord priste de tre brødre Fratellinis vidunderlige præstationer. Nummeret blev flyttet fra at være et af de første hen til en mere værdig plads senere på aftenen; der blev vasket

og skuret i direktionens loge, fordi fruen havde meldt sin ankomst og havde beklaget sig over, at der ikke var rent nok, liberierne blev børstet særlig omhyggeligt, knapper blev pudset, og de hvide handsker renset. Travlhed overalt.

Erik og Jørgen lå henimod aften side om side og kikkede ud ad et lille vindue ned på de mange mennesker, der trængtes om billethullerne. "Sikke mange mennesker, hvad, Jørgen," sagde Erik.

"Er du ikke bange for i aften?" spurgte Jørgen.

"Nej du, ikke efter i formiddags, det er, ligesom man glemmer alt muligt andet, når man er dernede."

"Jamen, når nu hele cirkus er fuldt af mennesker, tror du så ikke, det er noget helt andet?"

"Det kan godt være, skønt jeg tror nu, det er det samme. Jeg prøvede på at kikke op, men det var helt underligt. Jeg kunne slet ikke kende en eneste, skønt det dog alle sammen var nogle, jeg ser hver dag. Se dér, der er en, der peger med sin stok på den røde strimmel. Du, Jørgen, jeg synes, det er så underligt, men det er forfærdelig sjovt."

Jørgen greb pludselig Erik med et fast tag i armen. Erik så op og bemærkede det underlige udtryk i Jørgens øjne.

"Hvad er der i vejen?" spurgte han.

"Se dér, se derhenne," stammede Jørgen.

"Hvorhenne, hvad er der dog?"

"Kan du ikke se ham?"

"Hvem?"

"Derhenne ved billetsalget for logerne, – jo, det er ham."

"Hvem dog, Jørgen?"

"Erik – det er ham," stammede Jørgen i største ophidselse. "Det er ham – doktor Neumann."

"Ja, nu kan jeg se ham, jo, det er ham, og se bag ved ham, Jørgen, se bag ved ham – dér er Veinhardt."

Begge stirrede stift ned på de to, deres åndedræt blev kort og hurtigt, og Jørgen klemte med sine fingre krampagtigt om Eriks arm.

Ingen sinde glemte de to, hvad de nu så. "Doktor" Neumann var midt i trængslen, sin ene hånd holdt han i vejret, og i den havde han en tikroneseddel, men den anden listede sig behændigt ned i sidemandens lomme og trak en tegnebog op.

"Jørgen, se ham –"

"Ja, jeg så det, han stjal –"

Begge lagde nu mærke til, at "doktoren", som altså også var lommetyv, vinkede lidt frem og tilbage med sin tikroneseddel – det så nok så uskyldigt ud, men det var tegnet til Veinhardt. Han nærmede sig "doktoren" fra siden, og uden at andre end de to deroppe fra det lille vindue bemærkede det, fik "doktoren" givet tegnebogen til Veinhardt, som hurtigt lod den forsvinde op under sin bluse.

Det er et trick, som visse drevne lommetyve benytter: at have en medhjælper og helst en dreng, som efter hver vellykket operation modtager byttet. Skulle det så engang gå selve tyven uheldigt, kan han altid spille den uskyldigt mistænkte og uden risiko lade sig visitere.

"Så du Veinhardt?" sagde Erik sagte.

"Ja, det er altså det, han hjælper med til," svarede Jørgen næppe hørligt.

"Jørgen –"

"Jeg ved godt, hvad du vil sige, Erik. Vi skulle ikke have ladet ham gå den aften."

Erik svarede ikke.

"Han er altså alligevel gået tilbage til de andre," fortsatte Jørgen og trak vejret tungt og stønnende.

Fader Fratellini gav tegnet – riiitsch-ra-a-atsch, portieren fløj til side, og ind hvirvlede de tre. Det gik manegen rundt i en sådan fart, at det helt tog vejret fra det tætpakkede cirkus – 'ollo – og så stod de dér midt i manegen højt oppe på tåspidserne og med armene strakt i vejret, slyngende deres æggende holli-olli-høj ud i rummet.

De to ildrøde og den skinnende hvide i midten – det kunne folk ikke stå for, det var jo en hyldest til de danske farver, og bifaldet tog rasende fart.

'Ollo – samtidig var de tre på hænderne og begyndte at gå manegen rundt, da pludselig en kontrollør vildt fægtende med armene løb tværs over manegen henne ved indgangsporten og over imod udgangen til sadelpladsen.

Folk studsede, og gamle Fratellini fo'r frem og greb manden i kraven med et højt udbrud: "Hvad djævelen går der af Dem, mand?" Men kontrolløren rev sig løs og styrtede videre råbende: "Heinrichsen, Heinrichsen!"

Næppe var han nået over manegen, før en programsælgerske med høje hvin styrtede samme vej og faldt besvimet om ved indgangen til sadelpladsen. Folk begyndte at rejse sig op fra deres pladser og stirre hen imod indgangsporten.

Der måtte jo være sket noget!

De tre dernede i manegen var just nået hen til deres tove, da den tunge portiere for indgangen bevægede sig, og et mægtigt

tigerhoved kom til syne.

Et tusindstemmigt rædselsskrig flængede luften. Musikken holdt op i en vanvittig disharmoni, og folk fra de nederste pladser flygtede over væltede stole hensynsløst puffende og stødende til hinanden, masende og albuende sig frem uden hensyn til andre end sig selv – opad, dødsangsten drev dem opad, bare opad.

Enkelte behjertede mænds bestræbelser for at undgå panik blev uden resultat, deres råb om at passe på kvinder og børn druknede i angstskrigene.

Nero var sluppet ud.

Efter de tre brødre Fratellinis optræden skulle det store tigernummer komme. Burene var allerede kørt op i den mørke gang, der går under hele cirkus, og hvor alskens rekvisitter opbevaredes, og gittergangen var sat op.

Mens alle mere eller mindre var optaget af at se på det flotte nummer, som havde nyhedens interesse, var det lykkedes Nero at slippe ud af sit fangebur. Den havde fulgt den mørke gang og sat dødsangst i kroppen på den ulykkelige kontrollør og programsælgerske, som pludselig derinde i det dybe mørke havde set et par gule skinnende øjne.

De vanvittige rædselsskrig fik de tre dernede i manegen på benene og i yderste øjeblik. Nero nøjedes ikke med at vise sit mægtige hoved – få sekunder efter var hele dens pragtfulde krop synlig. De to ældre Fratellini flygtede ud af manegen, mens Erik som et egern fløj op i sit tov.

Et øjeblik blev Nero stående og plirrede med øjnene, blændet af det stærke lys, men så satte den i et mægtigt spring ind i manegen og opløftede et brøl, som fik det til at jage isnende

gennem marv og ben på menneskemængden. Det var ikke den søde kriblen langt ud i fingerspidserne, som de måbende tilskuere ellers følte, når de sad i tryg sikkerhed bag de høje jerngitre, nej, her greb dødsangsten med sit knugende lammende tag i enhver. Junglens konge og hersker var fri, og et eneste brøl naglede så at sige alle fast til stedet.

Alle stirrede i vanvittig angst ned i manegen, og der blev med ét dødsstille i det store rum – så stille, at Eriks råb: "Der er ikke noget at være bange for. Den bliver hernede, og dyretæmmeren kommer nu," hørtes til de fjerneste kroge.

En kvinde besvimede og faldt over mod nogle væltede stole, og straks vendte Nero sig med en ildevarslende knurren hen imod larmen.

"Rolig," skreg Erik atter, "endelig fuldstændig rolig," og folk forstod ham, der midt i den panikagtige forvirring havde sin koldblodighed i behold, der hørtes ikke en lyd, og alle stirrede hen imod udgangen, hvorfra frelsen skulle komme. –

Ude på sadelpladsen og i staldene herskede der fra første øjeblik den største ophidselse. Der blev skreget og råbt på Heinrichsen – dyretæmmeren, men han var intet steds at finde. Alle fløj forvirrede rundt, forslag og ordrer krydsede gennem luften, og direktøren havde det største besvær med at få orden og samling på sine undergivne. Buret blev kørt hen til indgangen, der blev samlet folk med jernstænger og tove, nogle nægtede rent ud at gå med herind. Direktøren løb rundt med spændt revolver og truede dem til at gå med, og stadig lød skrigene og råbene på Heinrichsen.

Jørgen havde stået og kikket frem fra portieren for at se på Erik. Han havde været vidne til alt, hvad der var foregået, og da

han så Neros mægtige hoved dukke frem fra indgangsportieren, havde den samme lammende angst grebet ham og naglet ham fast. Den pludselige stilhed, som med ét afløste larmen og forvirringen, og Eriks råb ud i rummet vækkede ham fuldstændigt. Han så kun Erik deroppe i tovet – alene i manegen – med et spring kunne Nero nå ham og flænge ham til døde – ikke et sekund var der at give hen.

I få spring var Jørgen ude i gården, hvor fodringskødet blev opbevaret. Han greb et vældigt stykke blodigt hestekød og løb tilbage. Tilskyndelsen til handling var pludselig og med uimodståelig kraft slået ned i ham, og nervechokket og ophidselsen gav ham ikke tid til overvejelser af nogen art.

Henne ved indgangen til manegen stod folkene med jernstænger og tove parat til at rykke ind. "Lad mig komme frem," råbte Jørgen og banede sig vej.

"Hvad vil du?" lød spørgsmålet.

Jørgen svarede ikke.

De lagde mærke til det store stykke kød, han bar på, og i nogle af dem slog anelsen om, hvad han havde i sinde at gøre, ned.

"Er du splittergal, dreng!" råbte en og søgte at gribe Jørgen i armen, men han rev sig løs, og et sekund efter blev det angstfyldte publikum vidne til, at en dreng med rolige afmålte, næsten søvngængeragtige skridt trådte ind i manegen og stilede hen imod den vældige kongetiger, som stod der arrigt knurrende og ophidset piskede manegens grus højt i vejret.

Man skreg ikke, for angsten og forfærdelsen snørede alle struber sammen, man stirrede blot som tryllebundet derned – ikke den mindste bevægelse var at spore, man hørte kun den

tusindtallige menneskemængde trække vejret – betagethedens dybe, halvt stønnende åndedræt.

Af og til blev det afbrudt af lyden af et dumpt fald, når snart en, snart en anden overvældet faldt afmægtig om, men pludselig afbrød en stemme fra en af logerne den dybe stilhed.

"Store Gud i din Himmel, det er jo Jørgen."

Det var onkel Henrik.

Men Jørgen hørte intet og så intet.

Nu vejrede Nero det blodige kød, den vendte sit hoved om mod Jørgen, som hurtigt kastede kødet hen til den. I et nu sprang det forsultne dyr over det, holdt det fast mellem forpoterne og flænsede og rev i det med sine skarpe tænder.

Jørgen stod urørlig ved siden af den. Så først vendte besindelsen tilbage, og med ét stod hans farefulde stilling ham klar. Blodet hamrede i hans tindinger, og han følte sig et øjeblik en besvimelse nær. Tankerne hvirvlede rundt i hans hjerne, hvad nu, skulle han gå tilbage igen, nej, Erik kunne jo ikke komme med, og nu havde han givet Nero blod på tanden, hans blik strejfede hen over alle de mange mennesker, og han så småbørn, der i dødsangst klyngede sig tæt ind til deres mødre. Hans hjerne arbejdede i yderste ophidselse for at finde en udvej, og pludselig kom den, som et lyn slog det ned i ham – skulle han prøve det, nej, var det alligevel ikke bedre at trække sig tilbage, nu, Nero var optaget af at æde, han var lige ved at gøre det, men så følte han med ét Brogernes vilde blod bruse i sine årer – jo, han ville prøve det, gøre det, om det end kostede ham livet.

Han drejede hovedet langsomt og forsigtigt. Bag sig så han mændene med jernstængerne nærme sig. "Kom med elefantens

fodlænke," halvt hviskede Jørgen tilbage, "men i en fart."

De nærmeste hørte det, forstod dog ikke, hvad han mente, og rørte sig ikke.

"Hører I ikke," sagde Jørgen igen, "elefantens fodlænke, men skynd jer."

Der var en sådan bestemthed og viljekraft i Jørgens stemme, at han måtte adlydes, skønt ingen endnu forstod, hvad han ville. To af dem løb efter lænken, kom snart igen og nærmede sig Jørgen, som forsigtigt vendte sig om og tog imod den.

Fodlænken var en stor solid ring, der ved fjederkraft kunne klappes sammen.

Nero slubrede stadig begærligt det blodige kød i sig, mens Jørgen med yderste forsigtighed lod den åbne ring gå ned om tigerens slunkne optrukne bug uden at røre den – nu – et smæld, et klap, og ringen sad fast om dyrets bug.

Med lynets fart snurrede tigeren omkring, rejste sig, satte sine skarpe kløer i Jørgens skuldre og rev kødet op, lige indtil benet.

Uden en lyd styrtede Jørgen om, og fra hans frygtelige sår vældede blodet ud over manegens grus.

Et eneste sekund endnu, og han havde ligget sønderflænget under Neros kløer, men så knaldede et skud.

Onkel Henrik, som hidtil i største forfærdelse havde set til uden at turde røre sig for Jørgens skyld, var nu sprunget op på sin stol og fyrede sin revolver af over hovedet på de foranstående. Han ramte tigeren i et af bagbenene, og som alle rovdyr gør, snurrede Nero hovedet om for at bide efter det ramte sted, mens Erik oppe fra sit tov ophidset skreg:

"Træk til, træk til" – et enkelt spinkelt råb, der hurtigt afløstes af et tusindstemmigt skrig: "Træk til, træk til –"

De mænd, som holdt lænken, trak af alle kræfter, og de andre styrtede til og slog med de tunge jernstænger som rasende på tigeren. I en grussky hvirvledes Nero vildt kæmpende mod overmagten ud af manegen.

Oppe fra sit tov stirrede Erik med vidt opspilede øjne ned på Jørgen, der lå blodig og som livløs. Et øjeblik var det, som om han slet ikke kunne fatte, hvad der var foregået. Faren og ophidselsen havde hidtil holdt ham oppe, men nu gik med ét det rædselsfulde, der var sket, op for ham, alt i ham lammedes, og som en klud faldt han ned, lå et øjeblik stille, men kravlede så derhen og kastede sig hulkende over sin vens blodige legeme.

"Jørgen – Jørgen – Jørgen –" gentog han atter og atter, snart hulkende højt, snart i næppe hørlig hvisken.

I det samme hørtes to hurtigt på hinanden følgende skud. Det var Nero – junglens konge og hersker, der endte sit liv i Cirkus Medranos staldgang – to riffelskud satte slut på det stolte dyrs daglige lidelser og pinsler.

Direktøren trådte ind i manegen, og idet han søgte at lægge bånd på sin ophidselse, råbte han højt: "Højstærede publikum, der er ingen fare mere. Tigeren er skudt."

Onkel Henrik var imidlertid sprunget over logeranden, og i få spring havde han banet sig vej ned i manegen. Han knælede ved siden af sin brorsøn og søgte lempeligt at løfte Erik bort, men denne strittede krampagtigt imod og syntes intet at ænse.

"Er det dig, der er Erik? Jeg er onkel Henrik."

Erik så op, og der kom ligesom mere ro i hans angstfulde blik – onkel Henrik, han måtte og kunne hjælpe her. Uden

modstand lod han sig nu løfte bort.

Næppe havde direktøren kundgjort, at al fare var forbi, før folk styrtede til. Nu gik vejen ikke opad, men nedad. Alle ville se det ulykkelige offer på nært hold, nysgerrigheden drev dem nedad – bare så tæt som muligt, ingen tog hensyn til, at de kun var til besvær, kun til hindring for de folk, der virkelig kunne hjælpe. Manegen var i få øjeblikke tæt pakket – hoved ved hoved i en livsfarlig sammenstimlen.

Cirkus' båre kunne knap komme frem, og det var de få politibetjente og staldpersonalet umuligt at få folk tilbage.

Onkel Henrik havde hurtigt undersøgt Jørgens sår og set, at snarlig hjælp var nødvendig.

"Er her ingen læge til stede?" råbte han ud over menneskemængden.

I det samme hørtes Falcks redningskorps' kendte automobilambulance.

"Der kommer Falck," gik det som en summen gennem mængden.

"Gør plads, gør plads," skreg man fra alle sider.

Lidt efter susede også politibilen op, og ind styrtede en halv snes betjente. Det hjalp. Folk blev hurtigt drevet tilbage og ud af manegen.

Mens en foreløbig forbinding blev anlagt, henvendte onkel Henrik sig til politiassistenten.

"Jeg er ingeniør Broge og onkel til drengen dér. Her er mit kort. De to drenge forlod deres hjem for omtrent to måneder siden, og hvorledes de er kommet her til cirkus, ved jeg ikke. Jeg bor på Paladshotellet og står til rådighed med alle yderligere

oplysninger. Jeg kører nu på hospitalet med den ulykkelige fyr og tager den anden med mig."

Politiassistenten nikkede bekræftende og gav ordre til publikum om at forlade cirkus.

Langsomt tømtes det store rum, men udenfor samledes folk, fra alle sider strømmede andre til, og da båren blev båret ud til vognen, var den store åbne plads uden for Cirkusbygningen et hav af mennesker. Det rygtedes hurtigt, hvad der var sket, beretningen om Jørgens og Eriks heltemodige optræden gik fra mund til mund, og da sygebilen satte sig i bevægelse, veg folkemasserne over alt af sig selv tilbage, og mangt et hoved blottedes. I susende fart gik det til Kommunehospitalet.

Erik var ikke til at få bort fra Jørgens seng. Han sad endnu klædt i sit hvide blodplettede silketrikot og havde ikke øjnene fra Jørgen, som stadig lå bevidstløs hen.

Onkel Henrik forberedte sig på at gå, nu da Jørgen havde været på operationsbordet, og såret var syet sammen. Der var heldigvis ingen livsfare, og selv om det ville medføre et langt sygeleje, ville han dog ikke få varigt mén efter sit frygtelige sammenstød med Nero.

"Kom så, min dreng, nu skal Jørgen blot have ro, og her er han jo i gode hænder. Kom nu med mig."

Erik så med et uforstående blik på onkel Henrik og rørte sig ikke.

Onkel Henrik trak overlægen hen i en krog af sygeværelset, og her førtes i nogle øjeblikke en dæmpet samtale.

"Nå, frøken Iversen," sagde overlægen højt, "vi kommer til at flytte endnu en seng herind til vor nye patient, og De må skaffe ham noget tøj."

Det forstod Erik, han så atter op, og i hans taknemmelige øjne læste overlægen takken for, at han måtte få lov til at blive.

Hen imod morgenstunden vågnede Jørgen. Erik, som ikke havde lukket et øje hele natten, men stadig havde holdt øje med sin ven, sprang nu ud af sin seng og gik hen til Jørgen.

"Jørgen," kaldte han sagte.

"Nej, vil du se at komme i din seng igen," sagde den vagthavende sygeplejerske strengt, "din kammerat skal først og fremmest have ro."

"Åh, bare ét eneste ord," bad Erik og bøjede sig ned over Jørgen, som smilede svagt, da han genkendte ham.

"Jørgen," hviskede Erik, "*nu har du gjort det, nu kan du komme hjem igen*."

Så listede Erik sig atter op i sin seng, og få sekunder efter fortalte hans dybe regelmæssige åndedræt, at han var faldet i søvn.

Sygeplejersken så underligt uforstående fra den ene til den anden af sine unge patienter.

Slutning

En lys og festlig stemning hvilede over ingeniør Broges hjem, et skær af fred og lykke lyste op i de stuer, hvor for kun to uger siden en dybt fortvivlet mor og far gik tavse og stille omkring.

Jørgen var atter hjemme. Han sad nu i den blomstersmykkede havestue, lænet tæt op til sin mor. Ingen af dem talte – fru Broge lod gang på gang sin hånd glide kærtegnende gennem Jørgens hår, og hun kunne slet ikke fatte, at hendes angst og sorg nu virkelig var forbi, at hun igen kunne omfavne sin store søn, at alle hendes angstfyldte bønner i alle de søvnløse nætter nu var hørt, at hun atter havde sin dreng. Også Jørgen sad stille hen, en hidtil ukendt følelse af fred og lykke gjorde ham tavs.

Ingeniør Broge og onkel Henrik kom ind. Fru Broge rejste sig og så spørgende på sin mand.

"Det gik godt, alt er i orden," svarede hendes mand sagte og nikkede glad. "Hvor er Erik?" spurgte han derpå.

"Han går og river nede i haven," svarede Jørgen.

Ingeniør Broge gik hen til havedøren og kaldte:

"Erik, kan du komme herop."

Erik kom. Ingeniør Broge lagde sin hånd på hans skulder.

"Erik, du har altid været Jørgen en sjælden ven og kammerat, ja, du har været som en bror for ham. Min dreng, onkel Henrik og jeg kommer nu lige fra din onkel og tante, og vi er alle enige. Ja, Erik, du har ingen forældre, og Jørgen har altid trængt til en bror. Vil du være det, Erik? Vil du for fremtiden i ét og alt

betragte Jørgens hjem som dit og hans forældre som dine? Vil du det, gør du os alle en stor glæde."

Erik så op på ingeniør Broge med store forundrede øjne, det var alt for meget, og det kom så pludseligt for ham. Store tårer begyndte at pible frem i hans øjne.

"Jeg kan se det på dig, Erik, at du vil," fortsatte ingeniør Broge. "Du har svaret mig, og jeg ved, at du vil blive Jørgen en god bror. Du viste os – skønt kun en dreng –, at du til fulde har forstået, at kammeratskabsfølelsen er en af livets store og dybe følelser – en af de følelser, man ikke bør give bort som skillemønt."

"Nå, drenge – er I så glade?" afbrød onkel Henrik i et muntert tonefald, tog hver af dem om nakken og ruskede dem. "I med jeres eventyrblod."

"Onkel Henrik," halvt hviskede Jørgen.

"Ja, min ven."

"Der er blot én eneste ting."

"Hvad da?"

"Veinhardt."

"Veinhardt," gentog onkel Henrik halvt hviskende ligesom sin brorsøn, men fortsatte højt, "ja, Veinhardt. Jørgen, min dreng, du har ret. Han var jer også en god kammerat, og én ting skal jeg love dig, Jørgen, jeg skal sørge for ham. Der er stof i ham, det har han vist, og det er opdragelsen og forholdene, han lever under, der gør udslaget. Jeg skal tage ham op fra rendestenen og sørge for, at han bliver ledet frem ad lysere baner."

Et lyst og lykkeligt smil tegnede sig om Jørgens mund, en sten faldt fra hans hjerte, for han havde gjort sin uret god igen. Hans sind og tanke blev befriet fra en tyngende vægt, for det

vidste han, at hvad onkel Henrik havde lovet, det var han mand for at holde.

Om "Eventyrblod"

Forfatter: Torry Gredsted (1885-1945).
Org.udgave: Torry Gredsted: *Eventyrblod*. Steen Hasselbalchs forlag, København 1920.
Redigeret af: Kim N. Jensen.

ISBN 978-87-7628-216-5
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-472-6 (Ølstykke 2016).

© 2025 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk